The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, DECEMBER 24, 1958.

LATVIJA
AMERIKĀ

103.-104./743.-744. n-rs. TREŠDIEN, 1958. G. 24. DECEMBRĪ 8. gads

Šinī svētku izdevumā — 16 lappuses.
Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

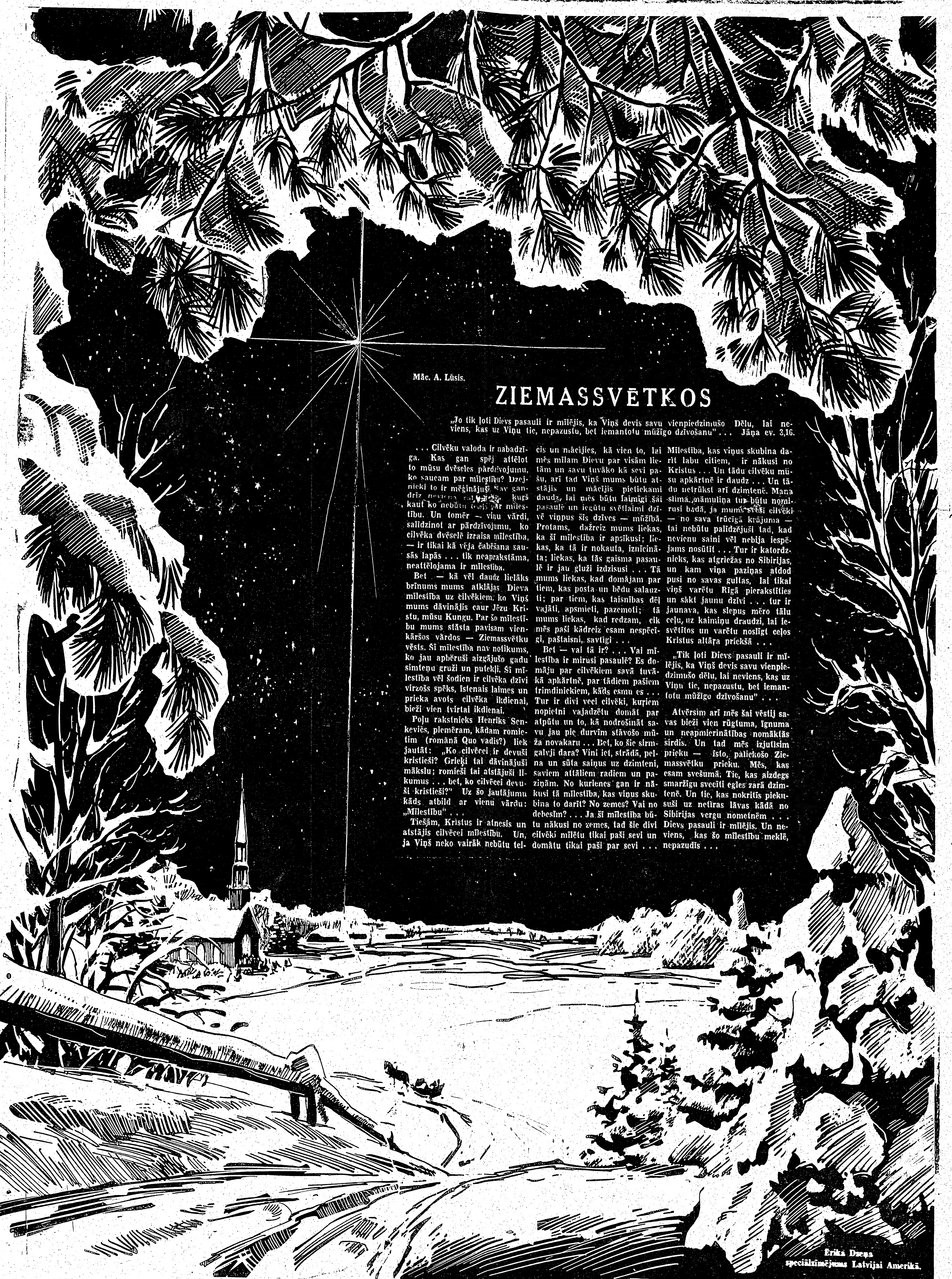

Māc. A. Lūsis.

ZIEMASSVĒTKOS

„Jo tik ļoti Dievs pasauli ir mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas uz Viņu tic, nepazustu, bet iemantotu mūžīgo dzīvošanu" . . . Jāņa ev. 3,16.

. . . Cilvēku valoda ir nabadzīga. Kas gan spēj attēlot to mūsu dvēseles pārdzīvojumu, ko saucam par mīlestību? Dzejnieki to ir mēģinājuši. Nav gandrīz neviena rakstnieka, kurš kaut ko nebūtu teicis par mīlestību. Un tomēr — viņu vārdi, salīdzinot ar pārdzīvojumu, ko cilvēka dvēselē izraisa mīlestība, — ir tikai kā vēja čabēšana sausās lapās . . . tik neaprakstāma, neattēlojama ir mīlestība.

Bet — kā vēl daudz lielāks brīnums mums atklājas Dieva mīlestība uz cilvēkiem, ko Viņš mums dāvinājis caur Jēzu Kristu, mūsu Kungu. Par šo mīlestību mums stāsta pavisam vienkāršos vārdos — Ziemassvētku vēsts. Šī mīlestība nav notikums, ko jau apbēruši aizgājušo gadu simteņu gruži un putekļi. Šī mīlestība vēl šodien ir cilvēka dzīvi virzošs spēks, īstenais laimes un prieka avots cilvēka ikdienai, bieži vien tvīrtai ikdienai.

Poļu rakstnieks Henriks Senkevičs, piemēram, kādam romietim (romānā Quo vadis?) liek jautāt: „Ko cilvēcei ir devuši kristieši? Grieķi tai dāvinājuši mākslu; romieši tai atstājuši likumus . . . bet, ko cilvēcei devuši kristieši?" Uz šo jautājumu kāds atbild ar vienu vārdu: „Mīlestību" . . .

Tiešām, Kristus ir atnesis un atstājis cilvēcei mīlestību. Un, ja Viņš neko vairāk nebūtu teicis un mācījies, kā vien to, lai mēs mīlam Dievu par visām lietām un savu tuvāko kā sevi pašu, arī tad Viņš mums būtu atstājis un mācījis pietiekami daudz, lai mēs būtu laimīgi šai pasaulē un iegūtu svētlaimi dzīvē viņpus šīs dzīves — mūžībā. Protams, dažreiz mums liekas, ka šī mīlestība ir apsīkusi; liekas, ka tā ir nokauta, iznīcināta; liekas, ka tās gaisma pasaulē ir jau gluži izdzisusi . . . Tā mums liekas, kad domājam par tiem, kas posta un bēdu salauzti; par tiem, kas taisnības dēļ vajāti, apsmieti, pazemoti; tā mums liekas, kad redzam, cik mēs paši kādreiz esam nespēcīgi, paštaisni, savtīgi . . .

Bet — vai tā ir? . . . Vai mīlestība ir mirusi pasaulē? Es domāju par cilvēkiem savā tuvākā apkārtnē, par tādiem pašiem trimdiniekiem, kāds esmu es . . . Tur ir divi veci cilvēki, kuriem nopietni vajadzētu domāt par atpūtu un to, kā nodrošināt savu jau pie durvīm stāvošo mūža novakaru . . . Bet, ko šie sirmgalvji dara? Viņi iet, strādā, pelna un sūta saiņus uz dzimteni, saviem attāliem radiem un paziņām. No kurienes gan ir nākusi tā mīlestība, kas viņus skubina to darīt? No zemes? Vai no debesīm? . . . Ja šī mīlestība būtu nākusi no zemes, tad šie divi cilvēki mīlētu tikai paši sevi un domātu tikai paši par sevi . . . Mīlestība, kas viņus skubina darīt labu citiem, ir nākusi no Kristus . . . Un tādu cilvēku mūsu apkārtnē ir daudz . . . Un tādu netrūkst arī dzimtenē. Mana slimā māmuliņa tur būtu nomirusi badā, ja mums svešī cilvēki — no sava trūcīgā krājuma — tai nebūtu palīdzējuši tad, kad nevienu saini vēl nebija iespējams nosūtīt . . . Tur ir katordznieks, kas atgriežas no Sibirijas, un kam viņa paziņas atdod pusi no savas gultas, lai tikai viņš varētu Rīgā pierakstīties un sākt jaunu dzīvi . . . tur ir jaunava, kas slepus mēro tālu ceļu, uz kaimiņu draudzi, lai iesvētītos un varētu noslīgt ceļos Kristus altāra priekšā . . .

„Tik ļoti Dievs pasauli ir mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo dēlu, lai neviens, kas uz Viņu tic, nepazustu, bet iemantotu mūžīgo dzīvošanu" . . .

Atvērsim arī mēs šai vēstij savas bieži vien rūgtuma, īgnuma un neapmierinātības nomāktās sirdis. Un tad mēs izjutīsim prieku — īsto, paliekošo Ziemassvētku prieku. Mēs, kas esam svešumā. Tie, kas aizdegs smaržīgu svecīti egles zarā dzimtenē. Un tie, kas nokritīs piekusuši uz netīras lāvas kādā no Sibirijas vergu nometnēm . . . Dievs pasauli ir mīlējis. Un neviens, kas šo mīlestību meklē, nepazudīs . . .

Ērika Dzeņa speciālzīmējums Latvijai Amerikā.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

BERLĪNES PROBLĒMA

P. DREIMANIS

Visu laikmetu diktātori ir apzinājušies, ka viņi var noturēties savās pozicijās, ja ir aktīvi, allaž ierosinot tādas problēmas, kas skar visbiežāk ne tikai viņu zemi, bet arī citas tautas, un ar to iegūstot popularitāti un reizēm arī kādus pozitīvus rezultātus savai valstij. Ikviens laikrakstu lasītājs ir varējis pārliecināties, ka Kremļa varas vīri ir pieturējušies pie šīs patiesības, īpaši pēdējā laikā Ņikita.

Citu valstu vadības katru reizi viņa ierosinājumus ir nopietni apsvērušas un centušās vai nu apmierināt, vai atrast kādu kompromisu, kuŗam galu galā arī ierosinātājs ir pievienojies. Tas viņu nav varējis nepārliecināt, ka šāda taktika ļoti izdevīga kā viņam personīgi, tā arī viņa vadītai valstij — kaut kas vienmēr ir panākts, un, pēc Ņikitas domām, sabiedrībai ir bijis jāatzīst, ka viņš, Ņikita, starptautiskās attieksmēs ir ievērojama persona. Tātad mērķis ir sasniegts.

No norādītā viedokļa jāpieiet arī Berlīnes brīvpilsētas statusa ierosinājumam: gan jau kaut kas atlēks kā Ņikitam, tā arī Padomju Savienībai un vispāri komūnismam — Padomju Savienībā Ņikitas prestižs var celties; tad viņa pretiniekiem būs jāapklus; arī vispasaules sociālistiskā revolūcija var spert kādu soli uz priekšu tajā Eiropas daļā, kas līdz šim ir diezgan stūrgalvīgi pretojusies viņa plāniem.

Un, tiešām, ir pazīmes, ka kaut kas tiks sasniegts, jo trīs ieinteresētās Rietumu lielvalstis ir ar mieru ielaisties sarunās ar Padomju Savienību — sakarā ar šo ierosinājumu. Ņikita tādas sarunas gan ir noraidījis, bet tas ir tikai veikls gājiens, lai no pretiniekiem vairāk izspiestu. Gan jau atkal nonāks pie kāda kompromisa, kas nenāks par labu Rietumiem, bet gan vispasaules sociālistiskai revolūcijai.

Rietumu demokratijām grūti pretoties šīs revolūcijas pakāpeniskam uzvaras gājienam, jo tajās netrūkst spēku, kas no dažādiem viedokļiem atbalsta komūnismu — vieni to dara brīvības vārdā, otri, nostājoties pret kaŗu, trešie savas kabatas interesēs u. t. t. Bet Padomju Savienība ignorē brīvību, kūda iedzīvotājus citās zemēs uz sacelšanos pret pastāvošo valsts iekārtu, nežēlo līdzekļu nemieru izprovocēšanai tajās un starptautisko sarežģījumu veicināšanai. Minētie rietumnieki visam tam nepiešķiŗ nekādu vērību, aizstāvēdami Padomju Savienības propagandas ierosinājumus.

Rietumu demokratijas nevar nezināt, kas notiek Padomju Savienībā un citās līdzīgās zemēs. To valdības nevar arī neapzināties, kādos nolūkos Ņikita nāk ar Berlīnes statusa un citiem līdzīgiem ierosinājumiem. To šīs valdības nevar nezināt, jo viņām netrūkst aģentu un citu personu, kas sniedz skaidru informāciju par komūnistu nolūkiem. Bez tam daudzie piedzīvojumi attieksmēs ar Padomju Savienību runā tik pārliecinošu valodu, ka nekāda cita informācija nav nemaz vajadzīga. Vai tad ar visu to nepietiek, lai ar šiem kultūrālās dzīves pretiniekiem neielaistos nekādās sarunās, atsakoties sēdēt ar viņiem pie viena galda un vienkārši noraidot minētos propagandas ierosinājumus?

No militārās sadursmes nav jābaidās, jo pati Padomju Savienība no tās visvairāk izvairās. Līdz šim viņai tā arī nebija nemaz vajadzīga, jo miera ceļā, Rietumiem allaž piekāpjoties, bija iespējams vairāk panākt nekā ar ieročiem. Tos ir bīstami dot rokās sociālistiskās paradīzes iedzīvotājiem, kuŗu nostāja pret šo valsti tās varas vīriem nav nekāds noslēpums. Tāpēc Rietumu demokratijas un tajās kaŗa pretinieki velti baidās no militārās sadursmes — komūnisti to neiesāks. To apzinoties, nav iemesla allaž piekāpties viņu priekšā, ar to graujot pilsoniskās pozicijas un sagatavojot pamatus cilvēciski-kultūrālās dzīves noārdīšanai. Vairāk drosmes un patstāvības!

ZIEMASSVĒTKU AKCIJĀ ASV JAU SAVĀKTS TUVU PIE $9.000

DV ASV VALDES DARBĪBA

14. decembrī Zemes valde savu kārtējo sēdi noturēja Milvokos. Tajā piedalījās priekšnieks V. A. Vanags un valdes locekļi V. Aparjods, P. Ozoliņš, V. Lagzdiņš un Edg. Peniķis.

A. Vanags ziņo par Latvijas valsts dibināšanas 40 gadu atzīmēšanu uz vietās apvienībās. Visumā jubileja atzīmēta iespaidīgi, kas savā izskaņā ir devusi daudz paliekoša un neaizmirstama ne tikai katram mūsu organizācijas biedram, bet ikvienam tautietim, kam tuvas un neaizmirstamas mūsu brīvības dienas un tā zeme, kas mūs izaudzējusi un pēc kuŗas nebeidzam ilgoties.

Starp daudziem citiem apsveikumiem valsts svētkos priekšnieks tādu saņēmis arī no DV priekšnieka plkv. V. Januma, kurā viņš sveic DV Savienotajās Valstīs un pateicas DV vadītājiem par saskaņoto un mērķtiecīgo darbu.

Kasieris P. Ozoliņš ziņo par Ziemassvētku ziedojumu akcijas līdzšinējiem panākumiem. Līdz šim saņemts $8.851,52. Tā kā akcija galīgi noslēgsies tikai mēneša beigās, tad sagaidāms, ka minētā summa būs lielāka, lai gan visumā, ievērojot vispārējo saimniecisko apsīkumu, tā nesasniegs gluži pagājušā gada kopsummu.

No ienākušajiem līdzekļiem uz Vāciju pārvests Ziemassvētku palīdzībai $4.500,-, bet Austrijas tautiešiem kārtējais devums — $1.200,-.

Valde piešķīra palīdzību tautiešiem dzimtenē $3.500,-, medikamentiem slimajiem $130,-, bet vietējai palīdzībai (vairākām atsevišķām personām, kas nonākušas materiālā grūtībās) $255,-.

A. Vanags ziņo, ka Amerikas Latviešu apvienības apvienības koordinācijas sēde, kas notika nesen Ņujorkā, noritējusi ļoti lietišķi un labā saskaņā. Lēmumi bijuši vienojoši un lietderīgi, kas savā saturā atbilst DV vēlmēm un saskan ar mūsu vadlīnijām aprūpes jautājumos.

Laikrakstā „Māras Zeme" 18. novembra n-rā parādījies kāds Invalidu apvienības CV locekļa parakstīts raksts, kurā teikts, ka Invalidu apv-bas rīcībā esot kāds raksts par vienošanos starp DV ASV valdi un Invalidu apvbu par aprūpes pienākumu sadali.

DV ASV valde konstatē, ka līdz šim nekādas sarunas ar Invalidu apv-bu nav notikušas un minētais raksts atzīstams par sabiedrības un aprūpējamo tīšu maldināšanu, tāpēc valde nolemj uzaicināt Invalidu apvienību publicēt minēto rakstu, kas pierādītu, kad, kur un ar kādām personām minētā apspriede un vienošanās ir notikusi.

DV dienām 1959. gadā Milvokos savu līdzdalību jau pieteikuši 4 vīru koŗi (Milvoku, Kalamazū, Omahas un Mineapoles). Kopkoncertam un tautas svētkiem sarunātas piemērotas un ērtas telpas Milvoku gadskārtējo izstāžu laukumā, ar ērtiem, neierobežotiem parkošanās laukumiem. Uz rīcības komitejas priekšsēža V. Aparjoda ierosinājumu valde nolēma uz DV dienām sagatavot DV darbības grafisku pārskatu kā aprūpes, tā kultūrālās darbības rakstuošanai, kas svētku viesiem dotu iespēju pārskatām iepazīties ar paveikto.

DV delegātu kongress notiks 1959. gada 11. un 12. aprīlī Linkolnā.

Atzīstot katru latviešu jaunatnes pasākumu par latviešu kopējo lietu, kas kalpo mūsu nacionālai propagandai, un ievērojot mūsu trimdas sportistu siksto un panākumiem izcilo darbu sporta laukā, Zemes valde nolēma nodibināt DV ceļojošo balvu jaunatnes basketbola meistarības izcīņai ASV.

DV ASV priekšnieks A. Vanags mainījis dzīves vietu; viņa tagadējā adrese ir: 3713 N Kedvale Ave., Chicago, Ill., tālrunis AV 2-3967. ep.

JAUNAS STIPENDIJAS KANADĀ

Toronto Studenšu korporāciju kopas sarīkotās pēcpusdienas tēja 6. dec. [illegible] $300,- tīra atlikuma. Kopas prezidijs $300,- atlikuma nolēma sadalīt divi vajadzībām — $100,- palīdzības fondam un $200,- studējošo stipendijām.

Tā kā mācības gads gad jau pusē, nolēma minētos $200,- sadalīt 2 stipendijās, kas pieprasāmas līdz 5. janvārim, lūgumus adresējot TKK sekretārei I. Plorinai, 2 Roe Ave., Toronto, Ont., tel. HU 5 9595. Lūgumiem pievienojama pag. gada atzīmju grāmatiņa, īss dzīves apraksts un konventa atsauksme.

Stipendijas izsniegs janvāra sākumā paredzētajā Toronto SKK eglītes vakarā.

KARTIŠU VIETĀ

Novēlu draugiem un pazīstamiem Priecīgus Ziemassvētkus un laimīgu jauno, 1959. gadu. Personīgo apsveikumu kartišu sūtīšanas vietā ziedoju DV Hamiltonas nodaļai palīdzības darbam $10.00.

Alfons, Zībens, Hamiltonā.

Vanadžu kopas eglītes vakarā St. Katarīnēs.

1. r. no kr.: Vasariņa, Albertiņa, Vītola, Dalberga, Freimane, Ragelsone, Sakare. 2. r.: Ūdre, Dumpe, Konrāde, Reinholda, Kārkla, Skujiņa, Pavlova, Andersona. Foto O. Lieis

GENERĀLKONSULS
Mr. R N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

Atsaucieties, jūs meklē!

Piederīgie Latvijā meklē Emīli Mazuti (laikam Montreālā) un Aleksandru Sarkanbārdi, agrāk dzīv. Rīgā, Matīsa ielā.

Lūdz rakstīt J. Gailītim, 79 Smith Ave., Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247.

LASĪTĀJU vēstules

LASĪTĀJA PALDIES

Latvijas Amerikā redakcijai:

Priecīgus Ziemassvētkus un laimīgu jauno gadu novēlu DV laikraksta Latvija Amerikā redakcijai un visiem līdzstrādātājiem. Izsaku sirsnīgāko paldies par avīzes sūtīšanu, kuŗu vienmēr ar prieku lasu, rodot no tās tik daudz spēka šeit trimdā. Pateicos visiem tautiešiem par rūpēm un līdzekļu ziedošanu. Ceru, ka arī turpmāk vēl būs man prieks saņemt laikrakstu.

Ar pateicību un sirsnīgiem vēlējumiem A. Madžulis, Austrijā.

KAD STRĪDIEM BŪS GALS?

V. Pelēča kungs neatlaidīgi turpina apgalvot, ka viņš jau 1931. g. zinājis (drauga informācija), ka 1938.-40. g.g. Maskavas komūnisti iebruks Baltijas valstīs. Savā pēdējā vēstulē (LA 101. n-rā), nolaipojis gaŗām manam aizrādījumam, ka 1931. g. boļševiku pasaules iekaŗošanas plānos par Baltijas valstīm vēl konkrētu lēmumu nevarēja būt, viņš nu paskaidro, ka to viņa draugs novērojis Padomju Savienībā.

Ja nu tiešām Staļins būtu bijis tik tālredzīgs, ka jau 1931. g. zinājis, ka 1939. g. viņš noligs slepenu līgumu ar Hitleru, ar kuŗu viņam tiks atraisītas rokas Baltijas valstu sagrābšanai, tad šo informāciju P. draugs būtu varējis iegūt vienīgi Kremlī, kur Staļins savus noslēpumus „turēja aiz atslēgas."

Bet P. tomēr pasaka, ka draugs to novērojis Pad. Savienībā. Taču zemē, kur pat vecāki baidās par politiku runāt ar saviem bērniem, „novērot" Staļina noslēpumus ielās, kolchozos, armijas daļās vai kompartijā — ir absurds. Komūnistu pasaules iekaŗošanas nodomi — aiz Kremļa sienām parādās tikai tad, kad attiecīgajās vietās tos sāk īstenot.

Ka tieši 1939. g. slepenais līgums — priekš mums traģiskais Staļina iemidzināšanas akts — bija tas, kas atļāva viņam brīvu rīcību Baltijā, pierāda vāciešu steidzīgā izvākšana no šīm valstīm; tas konstatēts Kerstena komisijā un to pateica arī Ņikita Chruščevs savā slepenajā Staļina nolādes runā, atzīstot, ka viņa priekštecis ticējis Hitleram un tāpēc Padomija nav bijusi pietiekami sagatavota kaŗam.

Un šos faktus V. P. mēģina apgāzt ar tukšu apgalvojumu, atsaucoties uz drauga „novērojumu" Krievijā.

Pēdējā vēstulē V. Pelēča kungs pasaka, lai tas Kungs tad nu darot, kā gribot. Bet tas Kungs jau dara! Uz to norāda arī V. P. netaktiskā un aplamā spriedelēšana par latviešu traģēdiju Sibirijā un svešā cilvēka jūtām.

Katra latvieša mocības Sibirijā mums visiem sāp un par katru latvieti, kas tur palicis dzīvs, visi priecājamies. Pats par sevi saprotams arī tas, ka katrs cilvēks ir laimīgs, ja viņa piederīgie dzīvo, tāpēc bez vajadzības un nesmalkjūtīgā veidā to vazāt pa laikraksta slejām, nav ne asprātība, nedz goda darbs.

Uz pasakām vairs neatbildēšu.

J. V.

MŪSU JAUNATNES LABAIS DARBS JĀIZCEĻ

DV Milvoku apvienības 7. gada svētki

Tieši pirms septiņiem gadiem Milvokos sanāca kopā 23 vīri un sievas, kas nodibināja DV apvienību. Daudzi no dibinātājiem vēl tagad atrodas DV apvienības vadībā, bet visi pieliek savu roku DV apvienības augšanas un izveidošanas sekmēšanā. Tā ir tāda klusa un nerakstīta vienošanās, kas ikvienu Milvoku DV saista pie savas apvienības un liek darīt maksimālo savas, tagad lielās, apvienības stiprināšanai. Šai darbībā ir sajūtams liels spēks un vienība, kas dod zināmu pozitīvu ietekmi visai Milvoku latviešu sabiedriskai dzīvei un kas tālu stāv pāri visiem ikdienas sīkumiem un personiskām interesēm.

Tieši šai ciešajā sadarbībā un nepārtrauktajā svētīgajā talkā slēpjas lielo panākumu atslēga, kas apvienību gadu gadā dara stiprāku un nozīmīgāku ne tikai DV tiešo mērķu pildīšanā, bet visas latviešu sabiedriskās un kultūrālās lietas rosināšanā un veidošanā. Tas nav tikai atsevišķu personu nopelns vien, bet visas DV saimes saderības un sadarbības panākums, aiz kuŗas stāv visa latviešu sabiedrība, kas savu uzticību paveiktajam darbam parāda arvien.

Nav nejaušība, ka pašlaik DV rindās skaitās un darbojas 160 vīru un sievu, kas procentuāli sastāda apm. desmito daļu no pieaugušajiem Milvoku tautiešiem. Par spīti vispārējam saimnieciskajam atslābumam, kas sevišķi smagi ir skāris Milvoku latviešus, pašlaik notiekošajā Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akcijā, kas vēl nav galīgi noslēgusies, ir ienācis pāri par $1.300,-. Tas caurmērā uz katru Milvoku strādājošo vai bezdarbā esošo latvieti iztaisa vairāk kā $1,-.

Š. g. 13. decembrī Milvoku DV pulcējās savos 7. gada svētkos — eglītes vakarā, kur sevišķi daudz redzēja visjaunāko latviešu, kas vairumā dzimuši šepat.

Svētkus ievadīja mācītāja — apv-bas biedra A. Kalnāja vadītais svētbrīdis, kurā pēdējais jaukā salīdzinājumā saistīja Ziemassvētku brīnumu ar palīdzības darbu cilvēku labā.

Svētku runā apvienības priekšnieks V. Aparjods pateicās DV saimes piederīgiem un Milvoku latviešu sabiedrībai par plašo uzticību DV darbam un DV mērķu sekmēšanā.

Pieminot gadskārtējo tradiciju — gada svētkus rīkot kopā ar eglītes aizdegšanu — priekšnieks apliecināja, ka tas ir simboliski un izsaka mūsu organizācijas garu: esot ciešās saitēs ar mūsu tautu, meklēt tās mantojumu pastāvēšanas un augšanas iespējas šodienā rītdienai pretī. Jauns ir, kas raugās uz priekšu, jauns ir, kas aug, kas meklē jaunus ceļus. Ir nepareizi, ka mēs mūsu jaunatnē meklējam kļūdas — mums jāmeklē viņā pozitīvās puses un viņas labais darbs ir jāizceļ, jo labo mēs varam aizsniegt tikai ar labu.

Pieskaŗoties pagājušā gadā paveiktajam, V. Aparjods pieminēja apvienības vienmērīgo, bet nepārtraukto augšanu biedru skaita ziņā. No jauna nodibināta mazkalibra ieroču šaušanas sekcija pazīstamā kaŗavīra kapt. Ž. Butkusa vadībā. Šai gadā nodibināta koncertu komiteja, kas uzsākusi sekmīgu darbību. Arī tautas deju trupa skaitliski pieaugusi. Gadā noticis A. Brigaderes lielās lugas Princese Gundega un karalis Brusubārda iestudējums un uzvedums kā šeit, tā Čikāgā, jaunatnes ansambļa sniegumā. Galvenais ir palīdzības darbs un arī šai plāksnē panākumi ir bijuši ievērojami, par ko pateicība pienākas DV saimei, Milvoku latviešu sabiedrībai un arī jauniešiem, kas pulcējas skautu un gaidu organizācijā, jo arī tie ir organizēti atbalstījuši Ziemassvētku ziedojumu akciju.

Atzinīgi vērtējot apvienības līdzšinējo darbu, DV Zemes valde gada svētkos piešķīrusi goda rakstus vairākiem apvienības darbiniekiem, ko zemes valdes vārdā tiem pasniedza V. Aparjods. Par 5 gadu darbu valdes kasieŗa amatā goda rakstu saņēma Jānis Vilciņš. Nepārtraukti no dibināšanas dienas apvienībā darbojas J. Strīķkalējs (teātrī), K. Upesleja, E. Gagainis, A. Jurēvičs (vīru korī) un L. Peniķe (Vanadžu komitejā). Tie visi saņēma Zemes valdes goda rakstus.

Pēc svētku ievada deklamēja režisore M. Valtere - Einberga, dziedāja vīru koris V. Aparjoda vadībā un dažas dejas nodejoja apv-bas tautas deju kopa L. Pētersones iestudējumā.

Lielākais un viskarstāk gaidītais notikums mazajiem svētku viesiem, protams, bija Ziemassvētku vecīša ierašanās ar bagāto dāvanu maisu. Pantiņus skaitīt gribēja gan pavisam maziņi, gan arī mazliet lielāki, kas jau zinības smeļas latviešu skolā.

Noslēgumā DV saime un svētku viesi vairākas stundas pakavējās dejās un draudzīgā sadzīvē.

Ieejot astotajā darbības gadā apvienības saime raugās nākošajiem uzdevumiem pretim paļāvības pilna. Kamēr vien viņu vidū būs darbinieki, kas pašaizliedzīgi cīnīsies par kopējo lietu un kamēr visa DV saime sekos viņiem, tik ilgi tiks sasniegti iecerētie un nospraustie mērķi.

— upe.

Uzmanieties ar uguni!

C.S. — Ziemassvētku laiks ir tradicionālais sveču, gaismu un citu ornamentu un dekorāciju laiks kā iekšienē, tā arī ārpus mājas sienām.

Ja neievēro veselo saprātu un uzmanību, šie gaišie Ziemassvētku svinību simboli var sagādāt traģēdijas un postu.

Ir vienkārši drošības nosacījumi: nekad nenovietojiet sveces par tuvu dekorācijām, kas var aizdegties, tāpat eglītē, vai koka vai papīra galda vidējā daļā;

Nekad neaizejiet vai neejiet gulēt, atstājot eglīti ar vēl degošām svecītēm;

Pārbaudiet savus elektrības vadus pirms jūs tos pārslogāt ar daudzām Ziemassvētku gaismām;

Kad pērkat dekorācijas, pārliecinieties, vai tās ir apzīmogotas kā nedegošas;

Pārliecinieties, vai Ziemassvētku gaismekļi, ko jūs pērkat, ir Kanadas standartu apvienības atzīti.

ES NETICU...

MARISA VĒTRAS SARUNA PAŠAM AR SEVI

Weilheimas (Vācijā) Latvijas 29. novembrī iespiestā rakstiņā — „Ko saka Mariss Vētra pats?" ir lasāms, ka oktobŗa pēdējās dienās esmu repatriējies un ieradies okupētā Rīgā.

Ko varu teikt? — Es neticu, ka tas ir taisnība. Šī ziņa nevar būt patiesa. Nevaru iedomāties, ka pat transā vai sapņos manī spētu pamosties tieksme repatriēties uz ceļos nospiesto un važās sasaistīto dzimteni. Esmu paradis runāt un rakstīt brīvi visu un tā, kā man gribas. Esmu paradis arī strādāt bez kakla kungiem un bez pavēlēm pēc savas personīgās gaumes un pārliecības. Nav iespējams, ka es būtu repatriējies uz tagadējo Rīgu. Nav aizmirsušies vēl arī smagie pazemojumi un vēl smagākie pārdzīvojumi Baigajā gadā. Nav aizmirsies, ka kaŗam sākoties, no „repatriēšanās uz lielās uz plašās dzimtenes" stepēm manu ģimeni paglāba mana māsa, agrā rītā ierodoties jūrmalā un pastāstot, ka naktī pēc manas ģimenes tīkojuši daži uniformēti vīriņi ar melniem ratiem. Vēl tagad jūtos pateicīgs docentam Nik. Valteram, kas toreiz savā vasarnīcā manējos paslēpa no „repatriēšanās" moku ceļa.

Nē, es neesmu repatriējies. Tas nav iespējams. Lai tas nenotiktu, par to taču ļoti ietekmīgi rūpējas arī tagadējās Rīgas, Kanadā pienākošie žurnāli, laikraksti, grāmatas, un sarkanās Berlīnes „Dzimtenes balss". To šablonā es nespētu iedzīvoties un nosmaktu arī melos, kas „Mūzikas chrestomātijā" tiek uzspiesti pat mūsu tautas dziesmām. Par citiem, sīki politismām. Par citiem, sīki politiskiem meliem nav vērts pat papīru tērēt. Tagadējai Latvijai uzspiestā morāle un gaume mani atbaida. Rīga ar bezgaumīgo, marcipāna tortei līdzīgo Kolchoza namu vairs nevilina.

Kaut esmu vecs, vēl esmu tomēr dzīvs. Vērojot tagadējās Rīgas teātŗu programmas un skatoties tās teātŗu inscenējumu attēlus propagandas grāmatās, sāp sirds. Rīgas teātri sociālā reālisma putekļos ir kļuvuši vecāki par mani. Tie bazējas uz pagājušā gadsimta mākslas principiem, un arī manā vecumā tam esmu tomēr — par jaunu. „Mans Baltais nams" vairs neseko, kā agrāk, operu mākslas progresam un attīstībai, bet pēc pavēles nīkst krievu cara laiku mākslas ēnā. Uz Rīgu nevilina arī teātŗi, kur pāri mākslinieka personībai paceļas „nopelnu bagāti" tituli un ordeņi.

Nē, kaut gribētos būt mīļajā Rīgā, es nespēju repatriēties. Mani nesamulsinās pat it kā noticis fakts. Man ir divi dēli, un tie neparko negrib „brīvprātīgi" doties uz jaunu zemju apgūšanu tukšo Krievijas stepju postā. To laikam saprot pat okupantu visnaīvākās galvas, jo — ar lepnumu atzīmēju! — neviens no viņiem līdz šim nav uzdrošinājies ne privātās vēstulēs, ne „Dzimtenes balsī", nedz radiofona gaisos mani saukt atpakaļ uz okupētām mājām. Velmeri, savā fantazijā mani repariējot, baidos, ir pārkāpuši savas pilnvaras pēc plāna un grafikas.

Ļoti gribētos, kad pienāks laiks, mirt Rīgā un atgulties blakus savam tēvam, bet . . . arī tas vairs nav iespējams. Cik zinu un cik varu spriest, pārlapojot jauno bilžu grāmatu „Rīga", ar milzum daudz veciem un ļoti nedaudz jauniem attēliem no mūsu skaistās metropoles, tad okupanti ir iznīcinājuši pat manu kapa vietu. Jaunā grāmata redzami parāda, ka tur, kur stāvēja mana tēva kapakmens, tagad pa parka celiņu mana tēva kapam staigā pāri komjaunatne.

Nē, nav iespējams, ka oktobŗa pēdējās dienās es būtu redzēts okupētā Rīgā. Tam neticu — tur neiederos.

Mūsu laikraksta pārstāvis
VILIS MIKELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

Sveicinādama draugus un paziņas tālumā, novēlu gaišus Ziemassvētkus un sekmes Jaunajā gadā visiem, kas man parādīja laipnību, izpalīdzību, sirsnību un viesmīlību manā ciemošanās laikā Kanadā, ko ar pateicību atceros. Žēl, ka nevaru katram personī pateikties.

Marija Ķeņģis.

KANADĀ

TORONTO

⊕ Latviešu YMCA's un jaunatnes pulciņa Lāpas tradicionālais eglītes vakars būs otrdien, 23. decembrī, Centrālās YMCA's sarīkojumu zālē, 40 College Street. Sākums plkst. 7.30 vakarā. Svētbrīdi vadīs mācītājs A. Čops, bet priekšnesumus sniegs YMCA's un Lāpas biedri. Pēc tam sekos deja, spēlēs Fred Sola deju orķestris. Vakars tiek rīkots groziņu vakara veidā. Izdevumu segšanai paredzēta ieejas maksa $1.00 no personas.

HAMILTONA

⊕ DV Kanadas valdes informācijas nozares vadītājs Alfons Zibens no Hamiltonas sekmīgi izturējis publiska grāmatveža pārbaudījumus pie Joint organization of the Independent Accauntant Society un The Iinstitute of Accredited Public Accauntants, iegūdams šinī gadā licencēta grāmatveža tiesības un ir reģistrēts Ontario provinces un dominijas grāmatvežu apvienībā. Strādā jau četri gadi Hamiltonā R. J. B. North un Co. firmā par grāmatvedi.

BAZNĪCAS ZIŅAS

Londonā, Ont., Ziemassvētku dievkalpojums latviešu ev.-lut. draudzei 25. decembrī, plkst, 1.30 p.p. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., Māc. J. Prauliņš.

Niagaras latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 1959. g. 4. janvārī, plkst. 8 p.p. jaunājā anglikāņu baznīcā, 580 Portage Road. Dievkalpojumu kuplinās St. Katarīnas un Niagaras vīru koris „Viesturs" un jaukts koris. Māc. J. Prauliņš.

Māc Ed. Ķerģis

Timminsā, sestdien,27. decembrī, plkst 19 lut baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

Norsbejā, Jaunā gada dienā, 1. janvārī, plkst. 17. lut. baznīcā dievkalpojums.

Salaulāti Sadberijā Eduards Zariņš ar Ģertrudi Milleri.

DETROITA

Detroitas latviešu Kristus dr. Ziemassvētku dievkalpojums 25. decembrī, pl. 2p.p. Sv. Marka baznīcā (1045 E. Grand Blvd.) Prāv. A. Skrodelis. 26. decembrī jaunatnes vakars.

Izsaku vissirsnīgāko pateicību visiem draugiem, kas dalījās ar mani bēdās, izvadot manu vīru viņa pēdējā gaitā.

ALĪDE IMAKS

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Hermanis Kreicers

VECIE UN JAUNIE

Vecie un jaunie — ir diezgan novalkāta tema, par ko gana runāts un rakstīts. Vēl šo pavasari ALJA rīkoja lielākos ASV latviešu centros plašas veco un jauno sanāksmes, uz kurām bija aicināti visi vietējās sabiedriskās dzīves pārstāvji. Tā šis jautājums ir iztirzāts no dažādiem viedokļiem, ir dzirdēti arī savstarpēji pārmetumi.

Taču ir vēl jārunā un arī tiks runāts, jo jaunie ir mūsu rītdiena. Vakardienu vairs nevaram grozīt, bet rītdiena vēl ļaujas kaut daļēji veidoties.

*

Tā nav mūsu trimdas problēma vien, tā ir mūžvecā tēvu un dēlu problēma. Tēvi grib, lai dēli iet viņu nospraustos ceļus, turpina viņu darbus. Bet katra jauna paaudze nāk ar ko savu — savām ilgām, iecerēm un arī maldiem. Tā pārveido vai pat ārda nost tēvu celtnes, kas tiem šķiet vecmodīgas. (Arī mēs, vecie, smaidām par vectēva bārdu un ūsām, vecmāmuļas „copi" un viņu tērpiem). Jaunie palaikam ir nepacietīgi, karsti, vieglprātīgi, pārsteidzīgi, vecie — dažkārt pārlieku konservātīvi, tiepīgi. Te rodas konflikti. Jau Bībelē skaistais princis Absaloms nevar sagaidīt tēva - ķēniņa Dāvida — nāvi; rīko puču un iet bojā. Mūsu pašu „Indrānos" Edvarts aizdzen tēvu uz pirtiņu. Tā šis motīvs velkas cauri gadu tūkstošiem kā literātūrā, tā dzīvē.

Jaunie vēl nav bijuši veci. Rīts nezina, kāds būs vakars. Jaunie nezina, ka daudzas rīta ieceres vēlāk izrādīsies „putas un maldi", kā vakarā ir cits pasaules skatījums un vērtējums. To no viņiem arī nevaram prasīt un gribēt. Bet vecie reiz bija jauni un zina, kā pasauli uztver un kā uz to reaģē jaunībā. Tāpēc no veciem šai jautājumā varam gaidīt vairāk izpratnes, objektīvitātes un rāmas izlīdzināšanas nekā no „jauniem un trakiem". Bez sava trakuma jaunatne grūti domājama.

(Jauns es biju, traks es biju —)
Jauns paņēmu līgaviņu).

Šo trakumu gan atzīst tikai vēlāk, kad dažreiz tas vairs nav labojams, kad līdz ar Krustiņu „Pazudušajā dēlā" jāpiedzīvo, ka ar neizdevušos dzīvi nevar darīt kā ar neizdevušos cimdu — izārdīt un sākt no jauna.

*

Jums, jaunie draugi, kas sākat apzinīgi vērot un vērtēt dzīvi, jāzina, ka Amerika jau ir atrasta un pulveris izgudrots; ka pasaules mīklas minot, ir karsušas daudzas galvas, mūžības tālumos veroties apžilbušas acis. Jūs neesat ne pirmie, ne pēdējie.

Bet darba arī jums netrūkst. Mūsu laika pasaule pilna smagu, sasāpējušu jautājumu, kas prasās atrisināmi. Jūsu tauta un dzimtene savažota. Jums priekšā uzdevumi vareni kā kalni, vienreizēji līdzšinējā vēsturē. Tie gaidīt gaida jūsu dedzīgās aktīvitātes; tie sola panākumus, kas nozīmīgi paaudzēm, un — nevīstošu brīvības cīnītāju slavu. Lieciet jaunos plecus zem svirām, gāziet un pārbīdiet kalnus. Jūs drīkstat būt revolūcionāri un ķerties klāt pastāvošiem kalniem, tikai — atkal un atkal pārbaudiet, vai darbojaties saprātīgi, godīgi, taisnīgi.

Pasauli izcelt no virām nevienam nav izdevies, bet cilvēka cīnīšanās nav bijusi veltīga. Gadu tūkstošos un paaudžu paaudzēs gudrāko galvu, karstāko siržu un čaklāko roku pūliņi ir radījuši to gara un materiālās kultūras bagātību, kas mūsu rīcībā. Tā jāsaņem godbijībā un pateicībā. To savu iespēju robežās kopt, veidot un papildināt ir katra cilvēka, katras paaudzes un tautas uzdevums. Te ir platforma, kas saved kopā gājējus un nācējus — vecos un jaunos, tas ir lauks, kur arkla balstu no tēva rokām pārņem dēls, lai turpinātu darbu un cīņu par taisnību un brīvību savai un citām tautām. Te nav jāapkarojas, bet jāsaprotas.

*

Jaunie raujas uz rītdienu. Tā viņus vilina kā Orfeja dziesma, kā krāšņa pasaka vai dēka. Verieties, vārti, šķirieties ceļi, — mēs ejam iekarot dzīvi!

Bet vecie, pamazām izlaizdami no rokām darba rīkus un noiedami malā, sāk atskatīties uz noieto ceļu, dzīvo atmiņās. Tās ir atstarotas ainas, līdzīgas krastu atspīdumiem ūdenī. Tās var atšķirties no īstenības, kā īstā seja atšķiras no attēla greizā spogulī.

Kā jaunie savā iztēlē izdaiļo nākotni, iedomājas to citādu, nekā tā būs un var būt, tā vecie savās atmiņās mēdz izdailināt pagātni un savu lomu tanī.

Nebūtu ko iebilst pret tādu pagātnes un sevis ideālizēšanu. Lai taču cilvēki patīksminās, labāk lai ir apmierināti nekā sapīkuši un sāpināti. Bet iedzīvojoties šādā jušanā cilvēks sāk apjūsmot savus darbus un nopelnus „tautas druvā" un prasīt izcilu godu un apbrīnošanu. Ja tās nemana, ir aizvainots, saīdzis, jūtas neatzīts un nenovērtēts. Ar tādu pagrūti sastrādāt.

Aiziešana no tiešās dzīves un īstenības veido nepatiesu mūsu neseno pagātni, sagroza mūsu vēsturi, apklājot īstenību ar patīkamu izdomu. Skaties un brīnies: tie laiki un notikumi vēl svaigā atmiņā, paši tos redzējām un darbojāmies līdz, bet nu gadās dzirdēt un lasīt leģendas, kas neatbilst īstenībai.

Kad nu jaunie ieskatās mūsu nesenajā vēsturē nopietnāk un dziļāk, tad leģendas izbālē (A. Ruņģis „Jaunā Gaita" 10. n-rā.). Par to nebūtu ko skumt, bet līdzi nāk nevēlamas sekas: jaunie jūtas vīlušies, top neticīgāki un rezervētāki pret mūsu vēsturi.

Vai šo nostāju nederētu revidēt?

Kupls gadu skaits nav nopelns, tie nāk paši par sevi, vai mums patīk vai ne. Un nopelni? Katram taču kas bija jādara, un katrs ir ko darījis, ikviens savā vietā un darbā arājs, karavīrs gara darbinieks. Nepārspīlēsim, neizpušķosim. Šķiet, ar to būtu līdzēts arī veco un jauno sadarbībai. (Turpinājumā — Ko pārmet jaunatnei?)

DR. ZIGFRIDS ZADVINSKIS

izturējis pārbaudījumus ārsta prakses tiesību iegūšanai Mičiganas valstī. Dr. Z. Zadvinskis beidzis Rēzeknes ģimnaziju 1942. gadā. Studijas uzsāka 1946. gadā Baltijas universitātē, Hamburgā, un tai pašā gadā pārcēlās uz Vircburgu un turpināja studēt Vircburgas universitātes medicīnas fakultātē līdz 1949. gadam, kad kopā ar ģimeni izceļoja uz ASV un līdz 1954. gadam dzīvoja Grand Havenā. 1954. gadā viņš aizbrauca atpakaļ uz Vāciju, lai nobeigtu studijas tai pašā universitātē. Un 1956. gada jūlijā ieguva doktora gradu medicīnā. Nekavējoties atgriezās ASV un obligāto prakses gadu strādāja Grand Rapidu Bladžeta slimnīcā, nobeigdams to 1957. g. decembrī, un kopš 1958. gada janvāra specializējas iekšējās slimībās tai pašā slimnīcā. Dr. Z. Zadvinskis ir LKSA Dzintars loceklis.

EGLĪTES VAKARS
DV TORONTO NODAĻAS BIEDRIEM
UN IEVESTIEM VIESIEM.
27. decembrī, plkst. 7,00 vakarā, DV namā,
123 Huron St., Toronto.
★ SAVSTARPĒJA APDĀVINĀŠANĀS. ★
Jāņem līdzi dāvana $1,- vērtībā.
DV TORONTO NODAĻAS VALDE.

GAIŠĀ CEĻA GĀJĒJS

MĀCĪTĀJAM ARNOLDAM LŪSIM 50 GADU

Tuvākā mīlestība ir cilvēka gara pasaules augstākā vērtība un jūtu izpausmes krāšņākā rota. Kā Dieva svaidīta lāpa tā mirdz dvēselē arī vistumšākajā dzīves naktī, apgaismojot ejamo kristīgās patiesības ceļu pašu un savas tautas liktenā gaitās. Mīlestības gaismā virszemes mūža gājējs ir dižens domās un darbos, viņa veikumos izauto patiesa sirsnība, pašaizliedzība un ziedošanās tuvākā un tautas labā.

Pie šiem gaišā ceļa gājējiem, ar savu bagātīgo ziņu krājumu, gudro dzīves ziņu un neizsmeļamo labā darīšanas prieku, pieder arī Toronto Sv. Jāņa draudzes garīgais aprūpētājs un Latviešu preses biedrības Kanadas kopas darbīgais loceklis mācītājs Arnolds Lūsis, kas 30. decembrī pārkāpj savas ražena mūža 50. gada slieksni.

A. L. dzimis 1908. gada 30. decembrī Jaunpiebalgā, mežsarga ģimenē. Mantojis no vecākiem gudru galvu un latvisku sirdsskaidrību, nākošais literāts un garīdznieks bērnības tekas staigā vecāku lauku sētā un mežā, kur iepazīstas ar majestātisko dabu un iemīļo tās neatdarināmo krāšņumu. Dzimtenes meža noslēpumainās šalkas un brīnišķās putnu dziesmas atbalsojas jaunajā dvēselē, jau bērnībā izraisot dziļas pārdomas un viņu ievadot sapņu pasaulē, kas vēlāk kļūst tik bagātīga, ka vajadzīgi daudzi gadi, lai kaut daļu no visa tā ietvertu literāros darbos — dzejā un prozā.

Kad 1924 g. viņa tēvs, kas tanī laikā bija Gaujas ūdensceļu pārzinis, nomirst, A. Lūsis nonāk neapskaužamos materiālos apstākļos un paša spēkiem spiests turpināt izglītību. Kā apdāvināts skolnieks, Rīgas pilsētas 1. ģimnazijā saņem stipendiju un to beidz kā viens no labākajiem. Pēc tam iestājas Latvijas universitātes teoloģijas fakultātē, ko beidz 1934. g. un tiek ordinēts par mācītāju.

Bet drīz pēc tam prezidents Kārlis Ulmanis viņu aicina sabiedriskā darbā — par Lauksaimniecības kameras jaunatnes nozares ideoloģisko vadītāju un žurnāla Vadītājs redaktoru. Šim darbam L. atdod visu sevi. Dziļi izprotot jaunā laikmeta uzdevumus un problēmas, Arnolds Lūsis, savas bezkompromisa nacionālās apziņas vadīts, drīz vien kļūst autoritāte jaunatnes latvisko apziņu stiprināšanā un dzīves ziņas izkopšanā, tā iegūstot atzinību sabiedrībā un nedalītu atsaucību plašās jaunatnes aprindās.

Tanī laikā tiek vairākkārtīgi komandēts uz ārzemēm: Italiju, Vāciju Čechoslovakiju, Lietuvu u. c., kur iepazīstas ar jaunatnes audzināšanu. Šos atbildīgos uzdevumus A. L. veic līdz Padomju Savienības iebrukumam Latvijā 1940. gada jūnijā.

Pirms tam mūsu ceļi bieži vien krustojās Rīgas radiofonā un Brīvās Zemes redakcijā. Kādreiz redaktore Ausma Roga, pārrunā par jauno, spējīgo un cēlo mācītāju izteica visai atzinīgus vārdus, uzsverot, ka prezidents Kārlis Ulmanis viņu ļoti iemīļojis, jo A. Lūsis esot ne tikai teicams mācītājs, bet arī rakstnieks un īsts latvietības ideologs, kam dziļi izkopta pienākuma apziņa.

Par daudzajiem Zemes Spēkā iespiestajiem rakstiem prezidents piesūtījis viņam pateicības rakstu, kas vēl šodien kā dārga atmiņa glabājas pie autora. Par veiksmīgo darbu šinī posmā viņš apbalvots ar Atzinības krustu.

Latvijas posta dienās (1940. — 1944.) A. Lūsis ir mācītājs Aizkraukles draudzē, kur viņa tuvākā mīlestības un nacionālā spēka caurstrāvotās svētrunas draudzes locekļiem dod stiprinājumu pārciest grūtības svešnieku jūgā.

Jau studiju laikā A. Lūsis sāk rakstīt augstskolas žurnālā, bet lielajā presē pirmais viņa raksts — Apcere par Lielo Piektdienu — parādās 1931. g. „Brīvā Zemē". Tad arī sākās viņa publicista darbība, kas turpinās vēl šodien. Bija gadījumi, kad A. Lūša ievadi ievērojamākos svētkos parādījās trīs lielākajos Rīgas laikrakstos reizē. Latvijas brīvības laikā viņa ievadi un ideoloģiskie raksti presē sniedzās pāri tūkstotim.

Paralēli jaunatnes audzināšanas darbam un publicistikai A. Lūsis sarakstījis un izdevis vairākas grāmatas: reliģisku dzeju antoloģiju — Mūžība, Augsim Latvijai, Zemnieka gods, vairākas raidlugas Rīgas radiofonam, stāstus un dzejoļus, kas iespiesti periodikā.

1944. g. A. Lūsis ar ģimeni izceļo uz Vāciju, pēc kam 1949. g. emigrē uz Kanadu, kur Toronto ievēlēts par Sv. Jāņa draudzes mācītāju. Šeit īsā laikā viņš draudzi izveido par vienu no vislielākajām brīvajā pasaulē, gūstot nedalītu tautiešu atzinību ne tikai kā draudzes mācītājs, bet arī kā sabiedrisks darbinieks, kas dziļi iesaistījies latvietības saglabāšanas darbā un cīņā par dzimtenes atbrīvošanu, uzturot kontaktu ar vietējām iestādēm un rakstot kanadiešu presē par komūnisma ļaunumu un viņu pasaules iekarošanas nolūkiem.

Tāpat Trimdas presē bieži vien lasāmi viņa labi pārdomātie nacionālpolitiskie un reliģiska satura raksti, kas stiprina trimdinieku sirdis svešumā.

Kopā ar prof. K. Kundziņu A. Lūsis sakārtojis Lūgšanas grāmatu un pēdējos gados sarakstījis leģendu krājumu, kā arī vēsturiskus apcerējumus, kas iespiesti periodikā.

Augsti vērtēta ir arī viņa rosme sabiedriskajā dzīvē, īpaši LNAK padomē un Baltiešu federācijā Toronto, kur A. Lūša vērtīgie ierosinājumi un padomi īstenoti ar labiem panākumiem.

Beidzot šo apceri par gaišā mīlestības ceļa gājēja veikumiem, kalpojot Dievam un savai tautai, nevar nepieminēt māc. A. Lūša parasti dziļi izjustos sprediķus. Tie aizvien aizrauj klausītājus un arī pašu runātāju, jo nāk no ticīgas sirds. Tajos allaž izskan nesatricināma ticība Dievam, cilvēka sūtībai un ļaunuma pārvarēšanai, dievišķās mīlestības gaismā.

Aizstaigājot atmiņu ceļu uz mūsu sirmo Rīgu, kur A. Lūsis iemīnis dziļas pēdas, prātā nāk Edvarta Virzas izvadīšana no archibīskapa katedrāles 1940. g. martā uz pēdējo atdusas vietu Meža kapos. Pēdējā naktī pirms aizmūža ceļa uzsākšanas, pusnakts stundā pie tautas dzejnieka šķirsta pulcējās draugi un kolēģas, kur no mācītājiem runāja Arnolds Lūsis, teikdams zīmīgus atvadu vārdus:

„Pašreiz ir pavasaris, kad gājputni atgriežas savā dzimtenē. Arī viņš, no kura šonakt atvadāmies, ir pacēlies spārnos, lai cauri naktij un tumsai līdzto pretim savas dvēseles dzimtenes rožainajiem apvāršņiem. Edvarts Virza nav miris, viņš tikai aizgājis. Viņa sagrabais karogs mums paliek — mēs to nesīsim tālāk."

Un šī solījuma devējs — to arī godam pildījis. Ieejot otrā 50 gadu posmā — jānovēl mācītājam un rakstniekam Arnoldam Lūsim spēks un izturība šo solījumu tikpat uzticīgi pildīt līdz mūža galam.

Biruta Senkēviča.

Ar šo dzejoli

savu mīļo garīgo vadītāju — mācītāju Arnoldu Lūsi viņa dzimšanas dienā sirsnīgi sveic Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas skolēni un skolotāji.

Krietns saimnieks svētku rītā ik druvu apstaigā,
Lai redzētu, kas uzdīgst un kas zeļ tīrumā.

Maz viņam prieka rodas, ko viņš tur ierauga,
Jo zeme daudzās vietās nav visai auglīga.

Cik daudz tur ir jau ušņu un akmens plankumu,
Kas neņem pretī sēklu, ne ražas plaukumu.

Bet kalna nogāzītē — cik zaļš un svaigs ir viss,
Tur spoža saule silda, un nepūš ziemelis.

Tā raža izlīdzinās šais druvās dažādās,
To saimnieks labi zina un sirdī mierinās.

Tev, mīļais siržu kopēj, ir liktens vienlīdzīgs:
Uz taviem labiem vārdiem nav katrs atsaucīgs.

Bet pacieties un strādā, Dievs vienmēr līdzi ies,
JaViņa roka vadīs, viss labi izdosies.

KRISTIETĪBA RELIĢISKĀS PRETRUNĀS

Atbilde uz vēstuli Pacifisma īstā nozīme

Raksts „Kanadas apvienotā baznīca maldu ceļos" dibināts uz faktiem, kuŗus A. Kretulnieks nespēj apgāzt. Viņa atbilde vairāk domāta United Church „politikas taisīšanas" un pacifisma attaisnošanai, jo:

1). Baznīcas žurnāls „Observer" tiek publicēts Vispārējās padomes (General Council) pilnvarā un tāpēc ir šis baznīcas oficiāls izdevums. Vispārējā padome izlemj un strīdus gadījumos izšķir baznīcas lietas, tās lēmumi ir saistoši. Bez izdevēju domām katrā izdevumā ir arī individuāli raksti, bet pēdējie tomēr tiek rediģēti pēc izdevēju prāta. Baznīcas žurnālā pacifismu nosodošus rakstus būs grūti atrast, bet raksti pret komūnismu-ateismu, kas ārda kristiešu iestādījumus, pilnīgi izpaliek. Toties jo plaši tiek ievietoti raksti par kodola ieroču postošo darbību, cenšoties pretdarbību tiem saistīt pat ar Bībeli. Taču pat prof. Dž. Kairdam (Observer, Oct. 1.) tas neizdodas, tā nostādot lasītāju par Pāvilu un gnostiku neizšķirta, neskaidra strīdus priekšā. Baznīcas moderātors nav baznīcas pārvaldes priekšnieks - noteicējs, bet vienīgi „pirmais starp līdzīgiem". Vai varbūt A. Kretulnieks gribētu ieskatīt Baznīcas un Starptautisko lietu komitejas ziņojumu par vairāk oficiālu? Tad, lūk — pēdējā ziņojumā Atpestīšana vai iznīcība (Deliverence or doom) pat vārdu komūnisms jūs neatradīsit, it kā tāds nemaz neeksistētu. Vai tā nav „politikas taisīšanas" — strausa politika?

2.) Pacifisms ir organizēts, koordinēts pat sinchronizēts ar komūnistu „prasībām", radot pie baznīcām „miera studiju" vai diskusiju grupas, lai pārrunātu, kā padarīt ASV politiku „vijīgāku", bet, nepieskaŗoties ateisma mācības ietekmes pētīšanai vispār, kā arī, ja mēs nonāktu tās pilnīgā kalpībā. Pacifisms, virzīts vienpusīgi, nav mīlestības mācība, bet noteikta politiska kustība — nepretoties ļaunumam — nepretoties komūnismam. Vai grēku, to nenosodot, nepretojoties tam — var uzvarēt?

3.) Pacifisms ir jaunlaiku mācība, izaudzis no nihilisma. Tāpēc arī Kristus nevarēja to kritizēt, nedz arī būt „pilnvērtīgs pacifists" vai arī „pirmais komūnists", kā citi to māca. Vai Kristus izgāja protesta demonstrācijās pret Romas bruņošanos, vai iestājās par tirdzniecību ar Romas ienaidniekiem, kā to tagad dara Rietumu pacifisti?

4.) Apvienotās baznīcas kritika nav vērsta pret garīgo baznīcu, bet gan laicīgo baznīcu, kas pēc A. Kretulnieka paša atzinuma, „sastāv no nepilnīgiem cilvēkiem". Ja tā nestāv par patiesību, ticības saglabāšanu apspiestajos brāļos, taisnību, līdzcietību, labdarību un brīvību, tad tā nav ne par kristietību, nedz celta uz demokratiskiem pamatiem Cik Apv. baznīca ar savu lielīgo „pasaules plašo misiju" ir devusi žēlsirdībai saviem ticības brāļiem „aiz dzelzs aizkara? Lūdzu neieskaitīt tikai braukšanas summas manā rakstā minētiem „evanģelistiem"! Ideja, kas stāv uz vietas, ir mirusi, bet vēl ļaunāk, ja kāds šo ideju grib labprātīgi „nodot" citas idejas verdzībā.

Dr. Lockhart — prof. Crowe strīds Un. College, Man., nav vienkāršs strīds „pārķertās vēstules" lietā. Šo strīdu kāds profesors nosaucis par „intellektuālu chaosu" baznīcas ideoloģiskajā plāksnē. Mums kaŗa posts nav svešs, ir pretīgs. Bet vai dzīvības vilkšana materiālistiskā komūnisma jūgā, ja tas būtu kļuvis autoritārs, būtu kristieša mērķis? Vai mēs nenonāktu Orveļa Dzīvnieku farmas lopiņu kārtā? Kas ir svarīgāk — dzīvot, vai — kā dzīvot? Vai mēs nenonākam pie „reliģiskā chaosa"?

Š. g. vasarā Pasaules baznīcas padome Dānijā pieņēma lēmumu ka, „vispārēja kaŗa gadījumā kristiešiem jāmeklē ceļš kaŗa izbeigšanai, ja nepieciešams — uz ienaidnieka noteikumiem.

Novembrī Nacionālā baznīcu padome Sav. Valstīs pieņēma daudzus lēmumus Sarkanās Ķīnas un Padomijas labā, nosodīja kaŗu, bruņošanos ar kodolieročiem, ierosināja izmeklēšanu par žīdu un muhamedāņu vajāšanām komjunistu zemēs. Nāk. g februārī Kanadas teoloģijas studenti aizlūgšot par mieru. Ielāgojiet — 20. — 23. aprilī Evanston, Ill., Pirmā baptistu baznīcā sanāks Baznīcas miera misijas konference, kurā piedalīsies daudzu konfesiju, ieskaitot United Church delegāti, lai uzsvaidzinātu lēmumu par ienaidnieka noteikumu pieņemšanu kaŗa gadījumā. Manā rīcībā ir šis miera misijas raksti, kur Dr. Donalds Sopers saka, ka Rakstos minētais Labais samarietis domāts komūnists. Citur minēts, ka sarkanās Ķīnas valdība ir šīs zemes iedzīvotāju pārstāve, ka sark. Ķīnā nav nekādas vardarbības, tāda neesot pielietota pat pret bijušiem policistiem, izņemot nedaudzus, kas vienīgi tiek pārskoloti. Un tas nav pirmais gadījums, kur pasaules „miera taisītāji" lieto sarkanos melus!

Pacifisms, pamatojoties uz „izlīgumu ar ienaidnieku bez grēka nožēlas un labošanās", aizmirst savus „ticības brāļus". To pierāda arī lēmums izmeklēt citu ticīgo, ne pašu ticīgo vajāšanas

(Nobeigums 4. lpp.)

Sveicam mācītāju
ARNOLDU LŪSI
50. g. jubliejā!
DV Toronto nod.

Savienotās VALSTĪS

KALAMAZŪ

● „Kā bērns izaug no svārkiem, tā skola izaugusi no līdzšinējām telpām", noslēdzot pārpildītā latviešu biedrības namā 1. decembrī latviešu skolas eglītes vakaru, teica skolas pārzinis A. Kaugars. Ap 200 apmeklētāju, kas līdz šim nebija pieredzēts, bija sen par daudz, lai ērti justos Latviešu biedrības telpās, kas liek padomāt, ka nākotnē jāmeklē lielākas telpas.

Eglītes vakaru ievadīja māc A. Piebalga svētbrīdis, kuŗam sekoja skolēnu priekšnesumi, deklamācijas, mūzikālie solo gabali, koŗa dziesmas, tēlojumi, un Alfreda Viļņa Ziemassvētku spēlē bērniem: „Velnēna Ziemassvētki". Ludziņu iestudējusi bija skolotāja L. Šinta un tanī piedalījās 21 skolnieks. Vakarā ieradās arī Ziemassvētku vecītis, kas apgalvoja gan bērnus, gan skolotājus ar latviešu grāmatām, gan arī latviešu skolas labvēļus un atbalstītājus.

● Kalamazū ev.-lut. draudzes eglītes vakars 28. decembrī, Recreation Park (Lake ielā) jaunajās telpās. B.

SAGINAVA

● Tērvetes 60. skautu un vien. vecāku padome 7. decembrī rīkoja eglītes vakaru, kuŗu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Piebalgs. Gaidu un skautu priekšnesumi bija rūpīgi sagatavoti bez vadītāju pārraudzības. Bija apdāvināšanās un rotaļas. Eglītes vakarā kā viesis piedalījā 3. novada skautu pr-ks, vad. A. Artmanis, kurš savā runā uzmudināja gaidas un skautu būt vairāk iecietīgiem, pastāvīgiem un možiem garā. B.

ANN ARBORA

● Mičigenas universitātē no apm. 60 studējošiem latviešiem 40 apvienojušies savā latviešu kopā. Viņiem katru mēnesi notiek regulāras sanāksmes, kuŗās lasa referātus, dzied un dejo tautas dejas. Latviešu sastādītās volejbola un basketbola komandas vada Tālis Cepurītis. Kopa rīko arī dažus lielākus atklātus sarīkojumus, uz kuŗiem ieaicina viesus — tuvākā apkārtnē dzīvojošos latviešus. Lai reprezentētu latviešus, studentu kopa rīko nacionālo ēdienu vakarus, kuŗos, piem., uz putraimu biezputras nogaršošanu, ieaicina citu tautību viesus. Kopas priekšsēdis ir Jānis Lielais, prža v. Māris Venners, sekretāre Inese Liepiņa, kasieris Uldis Golts. B.

FILADELFIJA

● Daugavas Vanagu apvienība Filadelfijā rosīgi gatavojas veco latviešu strēlnieku Ziemassvētku kauju atceres vakaram. Tas notiks sestdien, 1959. gada 10. janvārī, pulksten 19 Brīvo latvju biedrības telpās. Par strēlnieku varonīgajām cīņām pārskatu apsolījies sniegt tiešais lielo kauju līdzdalībnieks, pulkvedis-leitnants Vidzirkste. Sarīkojuma noslēgumā — groziņu vakars. Tautieši, kam krūtīs kvēlo latviska sirds, laipni aicināti šo cildeno sarīkojumu apmeklēt. Tauta nav mirusi, ja tā godina savus varoņus un neaizmirst tos nekur un nekad. Turēsimies pie dzīvības arī mēs, latvju trimdinieki.

● Sekojot iepriekšējo gadu paradumam, arī šogad DV apvienība Filadelfijā rīko Ziemassvētku eglīti bērniem. Sarīkojums notiks svētdien, 21. decembrī pulksten 16.00 Brīvo latvju biedrības telpās, ar bērnu priekšnesumiem, Ziemassvētku veča ierašanos un dāvanu izdalīšanu. K.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Ziemassvētku eglīšu sarīkojumu virkni vietējā latviešu kolonijā 13. decembrī latviešu biedrības telpās ievadīja Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes jaunatnes pulciņš. Svētrunu pie gaiši mirdzošās eglītes teica draudzes mācītājs Kr. Hermanis, bet par latviešu veciem Ziemassvētkiem runāja agr. K. V. Liepiņš no Grand Hevenas. Viņš prata uzburt daudzas svētku ainavas, kas iesildīja ikviena jaunieša sirdi, un stāstīt par paražām, kuŗas dažam labam likās it kā aizmirstas. Ar deklamācijām, klavieŗu un baleta priekšnesumiem klātesošos iepriecināja paši jaunieši, tāpat tie bija rūpējušies par viesu pacienāšanu. Kopējās dejās un rotaļās jaunieši priecājās līdz plkst. 12 naktī.

● „Farmer Pets" gaļas un desu izstrādāšanas uzņēmumā, kur strādāja vairāki latvieši, darbu samazināšanās dēļ vairāki strādnieki atlaisti no darba, starp tiem četras latvietes. Tās norūpējušās, ka tas noticis tieši svētku priekšvakarā. Savukārt atsaukti atpakaļ darbā pēc samērā ilga bezdarba perioda daži mūsu tautieši „General Motors" fabrikā. V. Z.

GRĀMATVEDIS uzņēmumiem
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

CEĻA VĀRDI

Es zinu: pēc tumšajām naktīm, kad atkal [illegible] saule lēks, tu celsies ar vairogu spožu, un mantojums tavs — būs spēks.
Anna Brigadere

★

Cilvēks pēc savas dabas prasa prieku un pacilātību.
Prof. T. Celms

★

Daiļajam ar labo ir sava kopīga sakne.
Vilis Olavs

★

Tāpat kā neizsmeļams ir avots, tā neizsmeļama ir liela personība.
Edvarts Virza

★

Cilvēks tikvien ir vērts, cik viņš ir patiesīgs.
Apsīšu Jēkabs

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un PANĀKUMIEM BAGĀTU JAUNO GADU visiem latviešiem novēl
MELROZE DELICATESSEN 3366 YONGE ST., TORONTO. TEL. HU 9-4749. ZELMA BELTE

Mariss Vētra

DON HUANS UZ CIETOKŠŅA

ATMIŅAS PAR PIRMO PATSTĀVĪGO OPERU KANADĀ

Halifaksas cietoksnim ir zīmīga vieta Jaunskotijas vēsturē. Karu un kaujas šis cietoksnis nav nekad piedzīvojis, bet, savu spēku demonstrējot, jau 100 gadu katru dienu pusdienlaikā šauj no viena lielgabala. Vergi, kas uzcēla cietoksni un izbūvēja Citadeles kalnu, ar saviem pēcnācējiem zīmīgi papildina un izraibina miermīlīgās Halifaksas iedzīvotāju sastāvu. Pilsētas tuvākā apkaimē atrodami ciemi un pagasti tikai ar melnās krāsas pilsoņiem.

Halifaksas cietoksnim Citadeles kalnā bija arī zīmīga ietekme uz mūzikālās dzīves uzplaukumu skaistajā piejūras provincē un pirmās tīri kanadiskās operas radīšanā ar ļoti aktīvu darbību uz vairākiem gadiem. Pa daļai tomēr tur vainīgi arī daži Jaunskotijas dziedātāji, kas Citadeles kalnam piešķīra ļoti mazu vērību. Daudzi arī šodien vēl nezina vecā cietokšņa dziļo ietekmi tagad labi nostabilizētā Halifaksas Simfoniskā orķestra radīšanā. Pazīstu to kā aktīvs acu un ausu liecinieks.

Viss ritēja samērā gludi. Par patstāvīgu operu un orķestri neviens ir nedomāja. Orķestri man aizstāja klavieres, bet dekorācijas iztaisīju no gaismām un dažām mēbelēm. Bija manas operu skolas trešais skatu vakars. Molberts, virtuves galdiņš, pāris krēslu, un ar spraužamām adatiņām pie drapērijām piestiprinātas gleznojumu skices, elektroinženierzinātņu studenta Dona Tsikstena apgaismojumā diezgan neparprotami pārveidoja Dalhauzī universitātes vingrotavas lielo skatuvi Parīzes Bohēmas jumtistabiņā. Gleznīņas pārmainot, pret garu ietinamo papīru ar hieroglifiem un kādu dievu ar putna galvu, pat bez mēbelēm Parīzi pārvērstu par Ēģipti Aīdai. Dons piepalīdzēja vienīgi ar diviem spožākiem saulstariem. Viss izskatījās un arī izklausījās stipri ciešami.

Agrā rītā Merijas Simeones tēvs gan bezgala uztraucies zvanīja, ka viņa meitiņa visu vakaru pēc ģenerālmēģinājuma esot neganti raudājusi, bet es nomierināju satraukto tēvu, ka tā ir laba zīme. Tā arī bija. Mērija skatu vakarā dziedāja Violetu Traviatas pēdējā cēlienā, un ģenerālmēģinājumā bija tā nobijusies, ka man bija jāizgudro bargs bāriens, kas izklaidētu meitenes domas par publiku un kancentrētu skatuvei. Tas palīdzēja. Pēc lielās izraudāšanās pie tēva krūts Mērija preses un publikas priekšā dziedāja patiesi sirsnīgu un tīrskanīgu mīlestībā mirstošo kurtizāni. Par īstu operu runājot, Džūnai tomēr bija lielākas izredzes. Mērija bija par mīlīgu, maigu un vārga ar krūtīm. Ar viņu nevarēja riskēt uz tādu pārgalvību.

Džūna Grante (June Grant) tagad dzied Londonas Koventgardenā, kur debitēja ar Halifaksā iestudēto Džulietu „Hofmaņa stāstos". Blakus Mērijai viņa dziedāja Aīdu princeses Amnerisas buduārā ar hieroglifiem un ietinamo papīru fonā. Uz izrādi viņa bija atskrējusi tādā radīšanas priekā, ka apģērbusi tikai vienu zeķi un cauri visai pilsētai nākusi ar vienu basu kāju. Kad iegāju Džūnas ģērbtuvē, lai meitenīti nogrimētu, redzēju, ka publiskās uzstāšanās ekstazē viņas krūšturim pārtrūkusi viena no plecu saitītēm un steigā aizstāta ar pelēku strīķīti un lieliem mezgliem. Tas man iedzēla — ja īsā Aīdas skatiņa dēļ meitene spēja aizmirst sievišķību, tad viņa droši varēja celt ne tikai operu izvilkumus, bet arī pilnas operas. Balss Džūnai bija liela kā ērģeles, krūtis kā kalēja plēšas.

Visvairāk mani tomēr satrauca Erls. Viņš tovakar piepalīdzēja Karmenei ar dažām Don Hozē frazītēm no pirmā cēliena beigām, bet — pilnā grimā un dižā huzāru kostīmā ar sudrabotu bruņu cepuri. Pēc izrādes atgrimējoties, viņš skaļi raudāja. Ar vazelīnu sajukušās skatuves krāsas savukārt sajaucās ar viņa lielajām asarām un tecēja lejup pa plānajiem jaunekļa vaigiem kā karsta vulkāna lāva.

— Kas vainas? — es jautāju. — viss taču bija labi.

Tādas tenora balss kā Ērlam Dusetam nav daudz. Kad dažus gadiņus vēlāk kā Tassilo Grāfienē Maricā viņš — slaids un vijīgs — pie čigānu dizesmas uzlēca uz galda ar baritonāli skanīgu visaugstāko „D", tad no sajūsmas pat Brodvejs būtu salīgojies, ja būtu to piedzīvojis, un Halifaksā neviens neticēja, ka viņš dzied tik augstu, kā neviens neraksta un nesagaida. Ērla nelaime bija tikai viņa pārmērīgā jūtelībā. Pinkertona mīlas duetā ar Čočosanu katrā „M-me Butterfly" izrādē aizkustinājuma asarās Ērlam pazuda daža laba fraze. Sirsnīgākās melodijas viņš nespēja nodziedāt, bet izraudāja. Arī Emīļa Dārziņa „Mātes dziesmiņu" viņš varēja tikai noraudāt, kaut labā latviešu valodā. Arī pāris nenozīmīgu Don Hozē teikumu manu draugu bija pilnīgi izsituši no sliedēm.

— Vai tevi kāds apvainoja? Varbūt es, negribot, esmu pateicis kaut ko, ko esi pārpratis? — izprašņāju.

— Nē, nē, — viņš ilgi stomījās — Viss ir labi, pārāk labi. Es raudu aiz laimes. Es dziedāju operu!

Ja manā rīcībā bija tādi jaunekļi, mans pienākums bija par viņiem rūpēties, un arī mazajā Halifaksā patrakot un ar operu iet solīt tālāk par īsiem skatiņiem un klavierēm. Kāda nozīme būs Citadeles kalnam, tas tomēr man prātos neienāca.

Kad Ērlam biju nosusinājis sajūsmas asaras un Džūnai atradis pazudušo zeķi rokas somiņā pie tukšā naudas maka, pēc trešā operu skatu vakara Halifaksā man visu nakti nenāca miegs.

Raimonds Simsons neietilpa manā operu skolā. Viņam bija sieva, pusotra bērna, un bez tam Raimonds bija smagi nodarbināts Izglītības ministrijā kā Skolu departamenta sekretārs un skolotāju žurnāla redaktors. Taču viņa bass tecēja tik mīksti un mūzikāli, un brīžiem viņš tajā ievija tik spilgtu personību, ka katrā dziedāšanas stundā mudināja mani atrast viņam lielākus uzdevumus.

(Turpinājums sekos).

Nikolajs Kalniņš

ZIEMSVĒTKOS

Varbūt svētki būs bez sniega,
Bet bez prieka nebūs tie:
Skanēs zvani, dziesma liega,
Atnāks viesi brīnišķie —

Pirmais Kristus bērniņš mīļais,
Kūtī silītē kas dus,
Un tad sveču mirdzums zvīļais,
Kas no egles zaigos kluss.

Dienas skaļums, bēdas gaisīs,
Un mums netrūks vairs nekas,
Dievs pats gaismu pāri kaisīs,
Dalīs svētku dāvanas.

Deviņu tautu Ziemassvētku dziesmas

Trešdien, 17. decembrī, notika Etnisko grupu koncerts Centenary United baznīcā Hamiltonā. Koŗi dziedāja Ziemassvētku dziesmas, piedaloties 270 dziedātājiem no 9 dažādām tautību grupām: armēņi, dāņi, holandieši, vācieši, poļi, rumāņi, ukraiņi velši un ungāri. Ukraiņi bija tērpušies savos nacionālajos tautas tērpos. Baznīca bija pilna atsaucīgu klausītāju.

Šo koncertu organizēja un atbalstīja Hamiltonas Downtown Asociation, un pavalstniecības un immigrācijas departaments Hamiltonā ar Ailanu priekšgalā.

ŠOKOLĀDES FABRIKAS JUBILEJA

LAVIEŠA PANĀKUMI KANADĀ

Valsts prezidents Kārlis Ulmanis skubināja katru strādāt savā darbā, cik vien labi var, lai tā visi kopā tautu celtu godā saimnieciski un garīgi.

Pie šādiem čakliem darba darītājiem pieder arī Voldemārs Celmiņš, kas Kanadā kļuvis savā uzņēmuma īpašnieks Montreālā.

Vecākus viņš zaudējis jau bērnībā un kā bārenis nodots par ganu pie skopa saimnieka Zemgalē. Smagās gana gaitas un trūcīgā dzīve viņu tā sarūgtinājusi, ka nolēmis darīt visu, lai nepaliktu par kalpu visu mūžu, bet būtu pats sev maizes devējs un par sevi noteicējs. Šī apņemšanās pēc vairākiem gadiem Voldemāru noved Rīgā, kur sāk strādāt kādā konfekšu šokolādes fabrikā par strādnieku, bet ātri vien ir jau meistars. Šai laikā viņš daudz mācās vakara skolās, neguļ naktis, un tā sasniedz labu izglītības līmeni, kļūstot arī ievērojams Rīgas sportists vieglatlets.

Kad ir nokalpoti 12 gadi par vadītāju saldumu rūpniecībā, uznāk krizes laiki, kas spiež viņu darbu meklēt citus, un tā V. C. kļūst par taksometra īpašnieku, jau ar zināmu turību.

Kaŗa laikā Voldemārs Celmiņš aizbrauc uz Vāciju un arī tur, būdams spēka un enerģijas pilns, kopā ar Adolfu Grigali nodibina transporta firmu, kas darbojas ar labiem panākumiem. Viņu mašīnas ripo, vizinādamas ekskursantus pa skaistajiem Vācijas apvidiem. Bez tam tika pakalpots arī vācu uzņēmumiem.

Tiklīdz V. Celmiņam ar dzīves biedri pienāk izceļošanas dokumenti uz Kanadu, transporta uzņēmums tiek likvidēts. Pēc līguma gada Kanadas mežos ar iekrāto naudu pārnāk uz Montreālu, kur kopā ar A. Pušpuru norentē bankrotējošas saldumu rūpniecības nelielu fabriku, tā iesākot strādāt atkal vecajā profesijā.

Bet drīz nāk negaidīts pārsteigums — A. Pušpurs izstājas no uzņēmuma un atprasa savu naudu. No bezizejas stāvokļa Celmiņu glābj vienas bankas direktors, kas bēdu stāstam notic un tic arī, ka šī enerģiskā cilvēka uzņēmums grūtības pārvarēs un ies uz augšu. Viņš vajadzīgo naudu aizdod, dalībnieks A. Pušpurs tiek apmierināts, un ar dubultu piepūli V. C. nu cīņās viens pats.

Drīz vien uzņēmums piedzīvo gaišākas dienas, jo pieprasījumi pieaug, gada bilance uzrāda labu peļņu. Tā rodas iespēja pirkt lielāku īpašumu un arī iegādāt modernas mašīnas.

V. Celmiņš ir pedantiski kārtīgs, ko prasa arī no citiem, kas rezultātā dod labākas kvalitātes produkciju nekā konkurējošie uzņēmumi spēj piedāvāt. Protams, pieprasījumi aug arī paplašinātajā fabrikā, kuŗas iekārtošanā iztērēts daudz naudas, taču arī tā ir par mazu, kādēļ vajadzēja pirkt apbūves gabalu, uz kuŗa uzcelta grandioza divstāvu ēka ar 20.000 kvadrātpēdu kopplatību. Tā ir moderna, un iekšpusē tik spoža kā skola vai slimnīca.

Jaunajā fabrikā iebūvētas vismodernākās mašīnas. V. Celmiņš ir personiski iepazinies ar modernajām iekārtām gan Eiropā, gan Amerikas kontinentā. Viņš pasūtina mašīnas no Vācijas un ASV. Nupat no Holandes pienākuši visjaunākā tipa šokolādes vāramā mašīna ar elektroniskiem kontroles aparātiem.

Produkcijas paātrināšanai un darba spēka izdevumu ietaupīšanai, darbs norit pa slīdošo lentu un ar saldējamo tuneļu iekārtojumu. Tā vienā telpā šķidrā šokolādes masa tiek iepildīta formās, kas tad iet tālāk garajos tuneļos, kur francūzietes un itālietes baltos virsvalkos, cita aiz citas stāvēdamas, pie lentas izņem no formām un izdekorē: Ziemassvētku veči dabū baltas bārdas, Lieldienu zaķi mugursomas ar olām, pīles un vistas spožas acis un gaiļi krāšņas sekstes. Tālāk visi dabū celofana apģērbu, tiek iesaiņoti un drīz vien smagajās fabrikas transportmašīnās jau tiek izvadāti pa pilsētām 500 jūdžu radijā.

Rūpniecības bankas direktors šī raksta autoram personīgi pateica, ka Celmiņu viņi ir gatavi kreditēt katros apmēros arī turpmāk. Pats Celmiņš paskaidro, ka jau nākošajā gadā viņš domājot fabrikas celtni pagarināt, ierīkojot noliktavas un maltuves.

14. decembrī tika svinēta šīs fabrikas 10 gadu darbības jubileja un reizē arī jaunās celtnes atklāšana un iesvētīšana, kur bija ieradušies valdības pārstāvji, pilsētas galva, banku direktori, firmu īpašnieki un paša fabrikas administrācijas darbinieki un draugi. Iesvētī izdarīja māc. V. Šēfers.

Svinības notika glītajās un plašajās fabrikas telpās pie bagātīgi klātiem galdiem gādīgās namamātes Celmiņa kundzes un lietpratīgās saimnieces Gailes vadībā.

Pie šī uzņēmuma tapšanas un veidošanās lieli nopelni ir arī V. Celmiņa dzīves biedrei un darbiniecei Ainai Kabulei, kas sākumā fabrikā strādājusi fizisku darbu un arī veikusi sekretāres un grāmatvedes uzdevumus.

Novēlam čaklajam darba darītājam vislabākās sekmes arī turpmāk, lai kādreiz atgriežoties brīvajā Latvijā varētu paņemt līdzi jo lielu pieredzi un daudz naudas.

A. Grigals.

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS
SAVAI LASĪTĀJU UN DRAUGU SAIMEI
novēl
LATVIJAS AMERIKĀ
APGĀDS un REDAKCIJA
Nākošais LA n-rs iznāks trešdien, 31. decembrī.

KRISTIETĪBA PRETRUNĀS

(Pārnesums no 3. lpp.)

nu. Kur gan šie Kristus kalpi ir uzstājušies savu apspiesto ticības brāļu labā? Ja tie būtu tikpat neatlaidīgi savās prasībās par brīvību, cik neatlaidīgi viņi ir bruņošanās lietā, tirdzniecībā ar padomju zemēm, ļaunā vara sairtu pati no sevis un pasaulei nebūtu jādzīvo iznīcības ēnā. Kur palikusi mācība paļauties uz Viņu. Vai lūgsnas par mieru ir pietiekams ierocis cīņā pret ateismu. Cīņa par brīvību būtu arī cīņa par ticību. Taču mūsu garīgie ieroči, mūsu garīgā apbruņošanās līdz šim atstāti novārtā. Atkāpšanās ļaunuma priekšā, pakļaušanās tam, nav tikās stiprums, bet vājums, gļēvulība, pat nodevība, iespēlējot kriestiešus, cilvēci — komūnisma apkampienos. Dievlūgšana, Bībeles „studēšana", jauku himnu dziedāšana vien nav bruņas ticīgajam. Uzvaru var būt vienīgi ar aktīvu cīņu pret ļaunumu, par komūnistu apspiesto tautu brīvību. Ar Bībeles sludināšanu pagānu zemēs vien, lai vēlāk arī tās atstātu komūnisma varā, kristietība iet pretim iznīcībai. Modernie mācītāji tagad pievērsušies Cezara lietām, atstājot novārtā Dieva lietas. Atcerēsimies — tie bija augstie priesteŗi, kas sauca: „Sit viņu krustā!" Vēsture atkārtojas arī mūsu dienās Un ja jau priesteŗi jaucas laicīgajās lietās, tad lajiem jāpārņem Kristus mantojums.

Mana kristieša pārliecība ir stiprāka par daža Kristus mācekļa ticību.

Trimdinieks.

OSKARS PERRO
REAL ESTATE
1597 Bloor St., West, Toronto.
LE 5-5555

LAI PIE L A B A S MĀJAS TIECI, ZVANI LENNOX PIECREIZ PIECI.

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS
novēl visiem tautiešiem
OSKARS PERRO un DARBINIEKI

A. Voitkus

OGLES PELNOS

ROMĀNS

ROMĀNA I DAĻAS „TĀ TAS NEPALIKS"

ĪSS SATURA ATSTĀSTĪJUMS

Latviešu leģiona virsnieks Imants Straumēns īsi pirms kapitulācijas atrod kādā pagasta valdē miruša cilvēka — Jāņa Augara pasi. Ar tās palīdzību viņš paglābjas no gūsta un dabū darbu Slokas celulozes fabrikā. Izrādās, ka Jānis Augars bijis komūnistu pagrīdes darbinieks. Kad Slokas fabrika izcilākos strādniekus sūta ekskursijā uz Austrumvācijas papīrfabrikām, to vidū ir arī Straumēns. Pirms izbraukšanas viņš apprec Moniku, ar ko pēdējos gadus dzīvojis kopā, jo par sievu Intu viņam jau kopš kapitulācijas nav ziņu. Tīringā Imantam Straumēnam, al. Augaram izdodas atdalīties no pārējiem ekskursantiem un pārkļūt Rietumvācijā, no kurienes viņš uzsāk savas zudušās sievas Intas pēdu meklēšanu. Komūnistu aģenti viņu mēģina (Vircburgā) sagūstīt, bet viņam palaimējas izbēgt. Bavarijā viņš visu vasaru slēpjas pie zemnieces Annas; no turienes rudenī izceļo uz Kanadu. Kanadas iestādes viņam ieteic paša drošības labā mainīt vārdu un neatklāt īsto personību. Viņš nolemj saukties par Valdi Grantu.

Gadījuma dēļ viņš nokļūst tai pašā pilsētā, kur dzīvo Inta. Intai Vācijā piedzimusi meita Rūta. Imantam par tās dzimšanu nav nekas zināms, jo vairākus mēnešus pirms Inta atstāj Kurzemi, Imantu ievaino, un viņu sakari pārtrūkst jau 1944. gada vasarā.

Kanadā Intai radušies vairāki pielūdzēji, to starpā precētais zobu techniķis Ziemelis un apdošināšanas aģents Smārtēns. Inta visus noraidījusi, vienmēr vēl cerēdama, ka Imants atradīsies.

Valsts svētku aktā Imants necerēti ierauga Intu. Inta svētkos sēd blakus Ziemelim. Imants dzird vietējo sievu runas, kas apgalvo, ka Intas dēļ Ziemelis šķiras no sievas. Imants satraukts atstāj sarīkojumu pirms tā beigām, nedodamies Intai pazīstams, — pa daļai, lai citu klātienē nebūtu jāatklāj īstais vārds, pa daļai dzirdēto tenku dēļ. Vēlu vakarā viņš tomēr izšķiras Intu uzmeklēt un izrunāties.

1.

Klaudzinājumu dzirdot, Inta nepatikā saviebās — lai nācējs bija, kas būdams, tik vēlā stundā viņu traucēdams, tas pierādīja, ka pieklājības nepazina.

„Acumirkli, lūdzu!"

Viņa vēlreiz noglāstīja Rūtas galvu, pati sev pieglauda kādu atraisījušos sprogu un atvēra durvis. Aiz tām stāvēja slaids, kalsns vīrietis. Seju nevarēja saskatīt, jo kāpņu spuldze nācēju apgaismoja no mugurpuses, bet gaismu istabā Inta pati tikko bija izdzēsusi. Apakšējā stāvā, kāpņu galā bija manāma Rembēnietes ziņkāri uz priekšu pieliektā galva.

Svešais it kā sveicienam pastiepa roku, bet tūlīt to atrāva. Mēteļa viņam nebija, bet cepure, ko viņš turēja kreisajā rokā, bija savalkāta, un lenta ap to bija tumša un taukainiem plankumiem.

Vēl vienmēr viņš nebija teicis ne vārda, un Intai kļuva neomulīgi — kāds piedzēris?

„Jūs vēlaties?"

Viņas balss skanēja mazliet paskarbi un nepacietīgi, un roka, ko viņa nenoņēma no durvju kliņķa, rādīja, ka viņa gaida, lai svešais saka savu vajadzību un pēc iespējas drīz pazūd.

Bet nācējs it kā nevarēja atrast īsto vārdu — viņš mazliet sasvārstījās uz priekšu un atpakaļ un vēlreiz sniedza roku, šoreiz to paturēdams paceltu mazliet ilgāki kā pirmo reizi, bet redzot, ka Inta to nesatver, ļāva tai atkal noslīgt gar sāniem.

Tad viņš ļoti aizsmakušā balsī, kā kurlmēmais, kas nesen iemācījies runāt un it kā nezinādams, ko teikt, lēni un stostīdamies jautāja:

„Vai — — iekšā neaicināsi? . . . "

Vai viņa šo balsi pazina?

Latvietis?

Bet kur? — kā? — kādā sakarībā? . . .

Tad viņai pēkšņi ienāca prātā:

„Vai jūs esat Augara kungs?"

Tagad viņa bija tā, kas pastiepa roku sveicienam, bet šoreiz svešais to nelikās redzam.

„Nē. Grants. Valdis Grants," nācējs bija it kā atguvis valodu, „un jūs esat Inta Straumēna kundze? Vai ne?"

„Jā, esmu," Inta roku atkal atrāva — Grantu viņa nepazina.

Bet kur viņa bija dzirdējusi šo balsi?

Viņa aizvēra aiz sevis durvis, lai saruna netraucētu Rūtu un izgāja kāpņu telpā. Svešais, viņai iznākot, mazliet pagriezās sāņus, tā ka gaisma iekrita viņa sejā, un tad viņa to pazina.

Likās, it kā pēkšņi būtu uzzibsnījusi milzu spuldze, un viņa skaidri zināja: šo mirkli viņa neaizmirsīs nekad. Nekad viņas atmiņā nezudīs krēslainais Rembēnu kāpņu priekšnams, noplukušais, noželojamais Imanta stāvs, Rembēnietes galva apakšējā stāvā, pašā kāpņu malā, Imanta nedrošā, aizsmakusī balss un pašas prieka kliedziens, kas nepaguva pārvērsties skaņā, jo Imanta labā rokā negaidot uzgulās tās lūpām, bet kreisā saņēma aiz pleca un bīdīja viņu atpakaļ uz istabas durvīm. Pie tam viņš uz mirkli to palaida vaļā, lai atvērtu durvis, bet tad atkal to satvēra un iebīdīja istabā.

Tikai tur, durvis aiz sevis rūpīgi aizvēris, viņš noņēma tai roku no lūpām un gribēja ko teikt, bet, Rūtu ieraudzījis, aprāvās.

„Vai te nav vēl kāda istaba, kur mēs varētu runāt tikai divi vien?"

„Bet — bet — bet šī ir mana istaba. Un tā taču — Rūta . . . "

Kāpēc viņš tā jautā? Kāpēc tikai divi vien? Kāpēc bailes viņa acīs? Kāpēc — — bet vai nebija vienalga? Lai bija kā būdams — viss cits izzuda domā: Imants — Imants — Imants . . . Beidzot! Beidzot!

Viņa apsvieda rokas ap viņa pleciem un no krūtīm tai izlauzās kā smiekli, kā elsa, kā neapvaldītas gaviles. Imants! Tas bija tas pats stāvs, ko viņa pazina, un pie kā viņa neskaitāmas reizes bija glaudusies, un pie kā viņa vienmēr bija jutusies droša.

Imants — mājās!

Viss pārējais — vienalga!

Rūta, Rembēniete, visa pasaule — viss bija sīks un nenozīmīgs lielā, neatsaucamā, brīnišķīgā notikuma priekšā: Imants mājā!

Viņa dzirdēja, ka Rūta savā gultiņā piecēlusies sēdus, bet — vienalga! Tas taču viņas tēvs!

Intas straujais skāviens un dīvainā sajūta, ka beidzot pienācis ceļa gals, Imantam uz mirkli lika aizmirst, ka viņš ar Intu istabā nav viens pats, bet tad, ieraugot uz sevi vērstās Rūtas izbrīnas pilnās acis, attapās. Rokas, kas nedomājot bija atbildējušas Intas glāstam, pēkšņi noslīdēja gar sāniem.

„Rūta? Vai viņa saprot latviski?"

„Protams. Kā tu domāji?"

„Bet vāciski?"

„Vāciski viņa neprot. Bet — bet — kāpēc?!"

Viņa bija atkāpusies soli atpakaļ un kā sargādama aizstājusies Rūtas gultiņai priekšā.

„Par visām lietām te neviens cilvēks nedrīkst zināt mana īstā vārda," Imants steigdamies runāja, „esmu Valdis Grants. Atceries — Valdis Grants, Valdis Grants . . . Vai nav skaists vārds? — Un vai tiešām nav vietas šai namā, kur mēs varētu runāt latviski, un kur mūs neviens nenoklausās?"

„Valdis Grants? Kāpēc Valdis Grants?" arī viņa tagad runāja vāciski. „Kāpēc mēs nevaram runāt šeit pat? Un kāpēc mūs nedrīkst dzirdēt? Kas noticis?"

Rūta, dzirdot, ka māte un ienācējs sāk runāt svešajā valodā, lai viņa tos nesaprastu, pacēlās gultiņā sēdus un ziņkāri skatījās no viena uz otru. Viņa svešo pazina — tas bija tas pats vīrietis, kas viņu bija uzrunājis pie pieminekļa, un ko viņa vēlāk bija redzējusi svētku aktā.

„Hai," viņa teica, redzot, ka viņš skatās viņas gultas virzienā.

„Rūtiņ, guli," Inta pagriezās uz meitenes pusi, „ir vēls. Un neklausies, ko mēs runājam."

„Kāpēc?"

„Tāpēc, ka tad tu nevari gulēt, bet tev rītu agri jāiet skolā. Pagriezies pret sienu un guli."

Viņa piegāja gultiņai un it kā sakārtoja segu, bet tā jau bija kārtībā.

Tad viņa pagriezās pret Imantu.

„Labi, iesim," viņa vāciski teica, iesim kaut kur laukā, jo citas telpas man nav, bet pie saimnieka nevar."

Tad viņa iedomāja, ka Imantam nebija mēteļa.

„Bet — tu salsi?"

Imants iesmējās, un tagad viņa pamanīja, ka viņam trūka arī vienas acs.

„Iesim kādā kafejnīcā. Tikai paņem līdz naudu — man tādas mantas vēl nav."

Rembēniete aizejošajiem noskatījās pakaļ lielā neuzticībā.

„Aiziet saķērušies," viņa ziņoja vīram, loga aizkaru sāņus pabīdījusi un degunu stiklam piebāzusi, „kā jaunais pāris . . . Bet kad nāca, tad ielauzās pie šās ar varu. — Ir gan traki — domājām precēts cilvēks, māte, būs miers, bet te jau iet trakāki kā pie kinozvaigznēm — tad Ziemelis, tad Smārtēns, un nu šis. Kur tas gadījies? Agrāk te nemaz neredzēja."

(Turpinājums sekos)

BOSTONIEŠU
IVARS GALIŅŠ RĀD

Jau otro gadu Ivars Galiņš, Bostonā, filmē visus ievērojamākos notikumus. Viņa uzņemtā chronika par 1958. gadu jau šoreiz sniedzas pāri Bostonas robežām, jo ievērojama daļa bija veltīta Ņujorkas dziesmu svētku sarīkojumiem. Galiņš nebija apmierinājies ar tiešu svētku filmēšanu, bet papūlējies arī dot interesantus Ņujorkas skatus un „prelūdiju". Krāsu filmai mūziku sinchronizējis Elmārs Zemgalis, izlietojot mūsu skaņu plašu dotās iespējas.

Plaša un interesanta sporta daļa. Raksturīgas ASV — Ka-
nadas latviešu
bas (Ņujorkā)
piekrastes lat
un basketbola f
tiekoša gaism
dēļ.. Pārāk da
ASV galda te
spēlēm. Tāpat
garajai virknei
atkārtošanos) f
pošanas sporta
nos sniegumus.
rīgi filmētas a
tes paukošanas
— koncentrēt

Galiņš inscen
populārākā „s
„Sāmu Siekstu
skečā nezinām
dija fotogenisk
vējamu mēmo
kustībās. Domā
pēc mājas, aut
iegūšanas, vai
par latviešu k
riskiem pasāk
nējas" ēšanā
viens pats ar
entuziasmu.

Plaša daļa
ras kolonijai a
skatiem viso
Daudz piemin
niešu pulciņa
na, līdzekļu v
kojumi attēlot
Bostonas lielā
nikā padarīt
Filmētas arī
pretkomūnistu
(ar Soboļeva u
pat daudz cit
kumu (kā lat

TRĪS TENORU KONCERTS

Trīs tenori dziedāja svētdien, 14. decembrī, Otto Krolla Kultūras biroja rīkotajā koncertā. Par spīti ļoti sliktajam laikam, koncerts tomēr bija atvilinājis ap 120 klausītāju, kam nebija bail ne no aukstuma, ne no piesnigušām ielām, kad mašīnas un autobusi kustējās kā gliemeži. Programmu ievadīja jaunākais dziedonis, tenors Pēteris Lielzuika ar 4 dziesmām pirmajā daļā, no kurām vislabāk patika J. Mediņa „Glāsts". Otrā daļā bija ārijas, no kurām āriju no Flotova operas Marta nācās atkārtot. Otrs pēc kārtas nāca vidēja vecuma tenors Valdis Salna. No dziesmām, liekas, klausītājiem vislabāk gāja pie sirds H. Berino „Milestība", bet no ārijām — Edgara ārija no J. Kalniņa operas „Uguni." Bija jādod piedevas. Kā trešais nāca vecākais tenors — Artūrs Priednieks - Kavara. Patika Žilinska „Uz tilta" un Ziedu ārija no operas „Karmena". Piedevām Priednieks - Kavara dziedāja āriju no operas „Rigoleto". Beigās izskanēja Voldemāra Dobrovoļska speciāli komponētā tautas dz. „Bij man vienas rozes dēļ", kuŗu visi trīs gada gājumi nodziedāja tik braši, ka nācās atkārtot. Klavieŗu pavadījumus ļoti smalkjūtīgi veica V. Dobrovoļskis, sekodams katrai dziedoņu vēlmei.

MLS.

AICIN
MĀKSL
Jaunatnes
jas komiteja
paaudzes glez
un daiļamat
Jaunatnes svē
jūnija līdz 5.
se telpās, To
tu. Pieteikum
vāku inform
prasīt Lolita
Ave. Toronto,

ĢIRTS SALNAIS

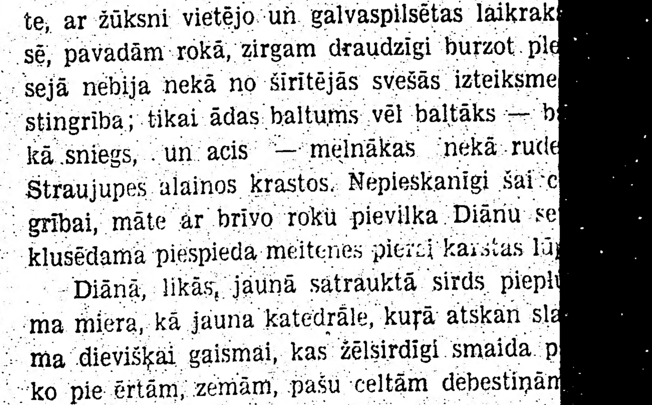

184. turpinājums

Kāda roka pieskārās viņas mugurai. Bet v
trūkās; viņa pazina to. Atgriežoties, pretim st
te, ar žūksni vietējo un galvaspilsētas laikrak
sē, pavadām rokā, zirgam draudzīgi burzot ple
sejā nebija nekā no šīritējās svešās izteiksme
stingrība; tikai ādas baltums vēl baltāks — b
kā sniegs, un acis — melnākas nekā pu
Straujupes alainos krastos. Nepieskanīgi šai c
gribai, māte ar brīvo roku pievilka Diānu se
klusēdama piespieda meitenes pierei karstās lū
Diānā, likās, jaunā satrauktā sirds piepl
ma miera, kā jauna katedrāle, kurā atskan sla
ma dievišķai gaismai, kas žēlsirdīgi smaida p
ko pie ērtām, zemām, pašu celtām debestiņān
apjukuši sludinātāji. Meitene nespētu to ne iz
izteikt, ne izskaidrot, kā rīts nespēj apcerēt sav
taču laikrakstu treknie uzraksti vairs neuzma
iedomām kā draudīgas lokomotīvju armijas.
sabruka, pirms pienākušas; sabruka un izgais
nā no tām sēdēja Ķete. Pāri palika tikai žēlu
skumjais, siltais žēlums, ko pauda mātes kar
piespiestas Diānas pierei.
Diāna uzsmaidīja mātei, un nezin kur v
šie vārdi:
„Ķete iesēdusies trešās klases vilcienā."
„Paldies, Diāna," mātes vaigos ieblāzmoja
sārtums. „Mums priekšā lieli pārdzīvojumi,"
droši čukstēdama piebilda, noliekdama galvu,
acis. Un Diānā iegavilējās kādas nepazītas jū
reiz mūžā māte ar viņu runāja tādā uzticība
bā. Diāna jutās stipra un liela, kā pārkāpusi
sni no maņuguntiņu, mēnesstaru un vizuļ
pilnas draudzīgas krāsas spēcīgā rīta gaism
„Mēs pārdzīvosim, mā," viņa teica maigā

S JUBILEJA

KANADĀ

miņš ir personiski iepazinies ar modernajām iekārtām gan Eiropā, gan Amerikas kontinentā. Viņš pasūtina mašīnas no Vācijas un ASV. Nupat no Holandes pienākusi visjaunākā tipa šokolādes vārāmā mašīna ar elektroniskiem kontroles aparātiem.

Produkcijas paātrināšanai un darba spēka izdevumu ietaupīšanai, darbs norit pa slīdošo lentu un ar saldējamo tuneļu iekārtojumu. Tā vienā telpā šķidrā šokolādes masa tiek iepildīta formās, kas tad iet tālāk garajos tuneļos, kur francūzietes un italietes baltos virsvalkos, cita aiz citas stāvēdamas, pie lentas izņem no formām un izdekorē: Ziemassvētku veči dabū baltas bārdas, Lieldienu zaķi mugursomas ar olām, pīles un vistas spožas acis un gaiļi krāšņas sekstes. Tālāk visi dabū celofana apģērbu, tiek iesaiņoti un drīz vien smagajās fabrikas transportmašīnās jau tiek izvadāti pa pilsētām 500 jūdžu radijā.

Rūpniecības bankas direktors šī raksta autoram personīgi pateica, ka Celmiņu viņi ir gatavi kreditēt katros apmēros arī turpmāk. Pats Celmiņš paskaidro, ka jau nākošajā gadā viņš domājot fabrikas celtni pagarināt, ierīkojot noliktavas un maltuves.

14. decembrī tika svinēta šīs fabrikas 10 gadu darbības jubileja un reizē arī jaunās celtnes atklāšana un iesvētīšana, kur bija ieradušies valdības pārstāvji, pilsētas galva, banku direktori, firmu īpašnieki un paša fabrikas administrācijas darbinieki un draugi. Iesvēti izdarīja māc. V. Šēfers.

Svinības notika glītajās un plašajās fabrikas telpās pie bagātīgi klātiem galdiem gādīgās namamātes Celmiņa kundzes un lietpratīgās saimnieces Gailes vadībā.

Pie šī uzņēmuma tapšanas un veidošanās lieli nopelni ir arī V. Celmiņa dzīves biedrei un darbiniecei Ainai Kabulei, kas sākumā fabrikā strādājusi fizisku darbu un arī veikusi sekretāres un grāmatvedes uzdevumus.

Novēlam čaklajam darba darītājam vislabākās sekmes arī turpmāk, lai kādreiz atgriežoties brīvajā Latvijā varētu paņemt līdzi jo lielu pieredzi un daudz naudas. **A. Grigals.**

O un DARBINIEKI

tu domāji?"

neprot. Bet — bet — kāpēc?!"

kāpusies soli atpakaļ un kā sargādama s gultiņai priekšā.

ietām te neviens cilvēks nedrīkst zināt a," Imants steigdamies runāja, „esmu Atceries — Valdis Grants, Valdis nav skaists vārds? — Un vai tiešām nav kur mēs varētu runāt latviski, un kur oklausās?"

ts? Kāpēc Valdis Grants?" arī viņa taki. „Kāpēc mēs nevaram runāt šeit pat? edrīkst dzirdēt? Kas noticis?"

, ka māte un ienācējs sāk runāt svešaa tos nesaprastu, pacēlās gultiņā sēdus jās no viena uz otru. Viņa svešo pazina ats vīrietis, kas viņu bija uzrunājis pie o viņa vēlāk bija redzējusi svētku aktā. ca, redzot, ka viņš skatās viņas gultas

" Inta pagriezās uz meitenes pusi, „ir sies, ko mēs runājam."

ad tu nevari gulēt, bet tev rītu agri jāiet pret sienu un guli."

gultiņai un it kā sakārtoja segu, bet bā.

griezās pret Imantu.

" viņa vāciski teica, iesim kaut kur laus man nav, bet pie saimnieka nevar."

domāja, ka Imantam nebija mēteļa.

salsi?"

ējās, un tagad viņa pamanīja, ka viņam s acs.

kafejnīcā. Tikai paņem līdz naudu — tas vēl nav."

aizejošajiem noskatījās pakaļ lielā ne-

rušies," viņa ziņoja vīram, loga aizkaru un degunu stiklam piebāzusi, „kā jauet kad nāca, tad ielauzās pie šās ar varu. — domājām precēts cilvēks, māte, būs iet trakāki kā pie kinozvaigznēm — tad smārtēns, un nu šis. Kur tas gadījies? neredzēja." (Turpinājums sekos)

BOSTONIEŠU DZĪVE FILMĀ

IVARS GALIŅŠ RĀDA TRIMDAS PRIEKUS

Jau otro gadu Ivars Galiņš, Bostonā, filmē visus ievērojamākos notikumus. Viņa uzņemtā chronika par 1958. gadu jau šoreiz sniedzas pāri Bostonas robežām, jo ievērojama daļa bija veltīta Ņujorkas dziesmu svētku sarīkojumiem. Galiņš nebija apmierinājies ar tiešu svētku filmēšanu, bet papūlējies arī dot interesantus Ņujorkas skatus un „prelūdiju". Krāsu filmai mūziku sinchronizējis Elmārs Zemgalis, izlietojot mūsu skaņu plašu dotās iespējas.

Plaša un interesanta sporta daļa. Rakstūrīgas ASV — Kanadas latviešu futbola sacensību (Ņujorkā) ainas. Austrumu piekrastes latviešu volejbola un basketbola finālī cietuši pietiekoša gaismojuma trūkuma dēļ. Pārāk daudz laika veltīts ASV galda tenisa meistarības spēlēm. Tāpat nevar piekrist garajai virknei uzņēmumu (ar atkārtošanos) filmējot kādas slēpošanas sporta cienītāja mērošos sniegumus. Jauki un rakstūrīgi filmētas austrumu piekrastes paukošanas meistarsacīkstes — koncentrēti un efektīgi.

Galiņš inscenējis kā Ņujorkas populārākā „sporta" skeču — „Sāmu Siekstu". Vienpersoniskā skečā nezināms tautietis uzrādīja fotogeniskus dotumus, slavējamu mēmo spēli vaikstos un izteiksmēs. Domāts tautietis, kas, pēc mājas, auto un citu labumu iegūšanas, vairs neliekas zinis par latviešu kultūru un sabiedriskiem pasākumiem, bet „trenējas" ēšanā un iedzeršanā viens pats ar īsta „sportista" entuziasmu.

Plaša daļa „Piesaules" vasaras kolonijai ar skaistiem dabas skatiem visos gada laikos. Daudz pieminētā baznīcas jauniešu pulciņa baznīcas celšanā, līdzekļu vākšana un sarīkojumi attēloti jo plaši. Tāpat Bostonā lielās balles šajā chronikā padarītas „nemirstīgas". Filmētas arī Bostonā notikušās pretkomūnistu demonstrācijas (ar Soboļeva uzņēmumiem). Tāpat daudz citu svarīgu notikumu (kā latviešu gaidu uzstāšanās televīzijā, Ksenijas Brantes un Arija Kellija koncerts, jauniešu iesvētes, 18. novembra svinības u. c.)

Rakstūrīgas ainas arī no visiem Bostonā redzētiem teātru uzvedumiem. Bīstami liekas gan „Uguns un nakts" galveno tēlotāju tuvuzņēmumi, jo tad grims (parastais) vairs nesedz vecuma pēdas un atklāj daudz ko, kas parastā teātra skatuvē paslīdētu garām tik daudz neievērots.

Strādāts ir ļoti daudz un rūpīgi. Amatiera plāksnē sniegums pa pilnam apmierina. Ja atskaita daudzos danču būšanu sarīkojumus — šī chronika var ieinteresēt arī ārpus Bostonas dzīvojošos, kaut vai Dziesmu svētku un sporta daļas dēļ. Filmas garums pāri par divām stundām. **K.**

Jānis Veselis

SVĒTKU NAKTS

Spožas zvaigznes pār pilsētu laistās,
Paceļas gars uz jaunīgām domām.
Valdot pār salstošām ezerjomām,
Redzu tavas acis tumšās, skaistās.

Dzidres staros mūsu laime saistās,
Liktens veido mūs dzīvības lomām.
Tiecas pretim, kā uguņis kaist tās.

Svētku nakti plandās spārni vēli,
Nākot ar savu skaistumu dzēli.
Ietrīcas nakts, jūtu melnu liesmu,

Plūstot ap tevi, nāk dzilnas tēli,
Tumšroze smaržo saldi un kvēli,
Dvēselei dziedot aizmūžu dziesmu.

TRIS TENORU KONCERTS

Tris tenori dziedāja svētdien, 14. decembrī, Otto Krolla Kultūras biroja rīkotajā koncertā. Par spīti ļoti sliktajam laikam, koncerts tomēr bija atvilinājis ap 120 klausītāju, kam nebija bail ne no aukstuma, ne no piesnigušām ielām, kad mašīnas un autobusi kustējās kā gliemeži. Programmu ievadīja jaunākais dziedonis, tenors Pēteris Lielzuika ar 4 dziesmām pirmajā daļā, no kurām vislabāk patika J. Medinā „Glāsts". Otrā daļā bija ārijas, no kurām āriju no Flotova operas Marta nācās atkārtot. Otrs pēc kārtas nāca vidēja vecuma tenors Valdis Salna. No dziesmām, liekas, klausītājiem vislabāk gāja pie sirds H. Berino „Mīlestība", bet no ārijām — Edgara ārija no J. Kalniņa operas „Uguni." Bija jādod piedevas. Kā trešais nāca vecākais tenors — Artūrs Priednieks - Kavara. Patika Žilinska „Uz tilta" un Ziedu ārija no operas „Karmena". Piedevām Priednieks - Kavara dziedāja āriju no operas „Rigoleto". Beigās izskanēja Voldemāra Dobrovoļska speciāli komponētā tautas dz. „Bij man vienas rozes dēļ", kuru visi trīs gada gājumi kopā nodziedāja tik braši, ka nācās atkārtot. Klavieru pavadījumus ļoti smalkjūtīgi veica V. Dobrovoļskis „sekodams katrai dziedoņu vēlmei. **MLS.**

AICINĀJUMS MĀKSLINIEKIEM

Jaunatnes svētku organizācijas komiteja uzaicina vecākās paaudzes gleznotājus, tēlniekus un daiļamatniekus piedalīties Jaunatnes svētku izstādē no 27. jūnija līdz 5. jūlijam Hart House telpās, Toronto, un gatavot šai izstādei bagātīgu darbu klāstu. Pieteikumus piesūtīt un tuvāku informāciju lūdzam pieprasīt Lolitai Zuntakai, 84 Abott Ave. Toronto, Ontario, Canada.

BITĪTES KALENDĀRS

1959. GADAM. LATVIJAS EV.-LUT. BAZNĪCAS ARCHIBĪSKAPA IZDEVUMS. (Iespiests Vācijā, 1958. g., 104 lpp.)

Atkal iznācis šis jaukais archibīskapa T. Grīnberga izdotais kalendārs, kuru patiesi ar sirsnīgu prieku iegādājas un lasa latvieši visās pasaules malās. Veci, jauni, un tie, kas pusmūža gados. Tanī ir vārdi, kuri var iet pie sirds un labi noderēt ikvienam.

Pats pirmais raksts, kas tanī ievienots, ir paša **Bitītes onkuļa** (t. i. archibīskapa) **vēstule mīļajiem lasītājiem.** Šī vēstule ir kā ceļa vārdi, kas rāda, kādā virzienā lai ietu krietna cilvēka ceļš nākošajā jaunajā gadā. Mīlstība lai būtu tā, kas vada.

Tālāk seko pats kalendārs, kurā katra mēneša sākumā un noslēgumā ir pa Bībeles pantam, un tas var noderēt tiem, kas savu dzīvi grib vadīt Dieva vārdu gaismā.

Seko **piemiņas un atceres dienu saraksts** nākošajam gadam. Gandrīz vai katrai tādai dienai pievienots piemērots domu grauds vai paskaidrojums dzejā vai prozā.

Pēc šī atceres dienu saraksta mēs tiekam aizvesti uz **Dienvidpolu un Antarktidu,** un šai ceļojumā mūs iepazīstina ar daudz ko, kas mums līdz šim bija gluži svešs. Te mūs sevišķi daudz neuzkavējot, mēs tiekam aicināti garākā **ceļojumā gar Daugavas krastiem,** sākot ar Daugaviešiem un nobeidzot ar Daugavgrīvu, kur Daugava ietek Rīgas jūras līcī. Līdz šim tādi ceļojumu apraksti Bitītes kalendārā bjuši vairāki: vispapriekš pa Ventu, tad pa Kurzemes Šveici, pēc tam — gar Kurzemes jūrmalu, šai 1958. g. gar Rīgas un Vidzemes jūrmalu, un tagad nāk ceļojums gar Daugavu. Aprakstam pievienotas arī illustrācijas, no kurām dažas līdz šim neredzētas.

Ceļojuma aprakstam seko neliels raksiņš **par veco Gaujienas mācītāju L. K. L. Hervagenu** (nākošā gadā paiet 60 gadu no viņa nāves dienas). Viņš cita starpā cildināms par to, ka savā laikā sastādīja skolām vērtīgu lasāmgrāmatu „Skolas maize."

Tālāk lasām **par putnu dziesmām, par to, kā mājlopi runā, kā zvēri mežā, kukaiņi, un arī nedzīvi priekšmeti: akmeņi, rati, baznīcu zvani, koki un, noslēgumā — stabulīte.** Šis raksts, jādomā, varēs labi patikt jaunākajiem lasītājiem.

Pēc tam nāk trīs lappuses ar **gudriem padomiņiem,** kas šai gadījumā nemaksā neko, tikai varētu ieteikt tos ievērot un tiem sekot, tālāk lapas ar dažādiem uzdevumiem, mīklām u. t. t. — gudrajām galvām, mazajām un lielajām. Beidzot noslēgumā **atsauksmes par jaunākajām jaunatnei ieteicamām grāmatām** līdz ar Jāņa Akurātera rakstītiem ieteikuma vārdiem, kurus labprāt vēlāmies arī šeit atkārtot:

„Veriet plaši vārtus grāmatai, un, kad vārti atvērti, tad veriet savas sirdis, lai uzņemtu ar grāmatu gara vērtības sevī, kā dzīves nepieciešamo un labāko daļu." —

Kopvērtējumā jāatzīst, ka archibīskapa sastādītais un izdotais Bitītes kalendārs satur sevī daudz interesantus un tiešām derīgas lasāmvielas **A —ns.**

Velta Toma

ATVEIDI SNIEGĀ

ZIEMASSVĒTKU STĀSTS

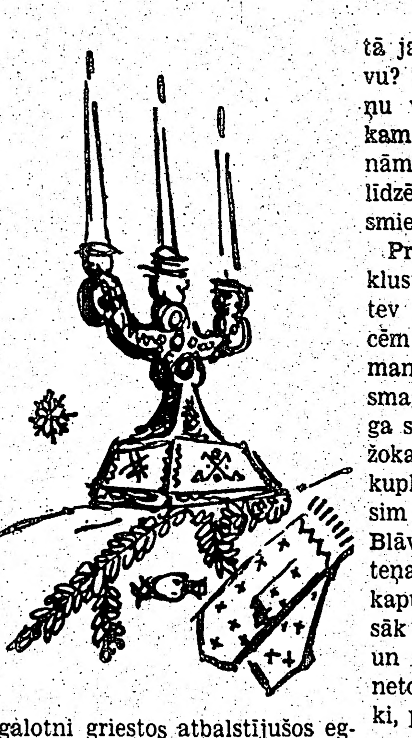

Šī zeme ir skaista: viskuplāko egļu sili kāpj kalnu klintājos, zaļu, nekad neaizsalstošu strautu caurjozti; platradzis pārskrien dziļi balto ziemas ceļu, stirnu bars rāmi ganās ceļmalā; uz pleca kāds pārlīcis zars nomet sniega cepuri . . . Un tomēr, tu, svešiniek, te neatvilgsti savā dvēselē, tevi nespirdzina šis svešais skaistums. Tas nav tava tēva sils. Tie nav tavas zemes kalni, mīlīgiem pauguriem no birzēm pacēlušies; tam platradzim nav zelta ragu — kā teikā, kas dzirdēta bērnībā. Šī nav tava zeme. Un svētku nakts sapnī tu ej uz mājām —

Atmiņu ceļiem nav gala, ne malas, un tu ej pa visbaltāko — savas jaunības ceļu, zem piesnigušiem, līdz dziļai kupenai nolīkušiem, ābeļu zariem tēva dārzā. Zili baltā novakares krēslā tu uzej atraktu celīti, tai sekodams kāp pa sala stindzinātām, čīkstošām lieveņa kāpnēm, un suņa lumstīšanās sveicināts ver durvis.

Krāsnī rūc bērza šķilas apņēmusi uguns, blāzmai atspīdot uz sienām, galda, krēsliem, lēkājot logu rūtīs uz ledus puķu dīvainiem ziediem. Pelēkā grāmatu plauktiņā stāv nodzeltējušām lapām vecā bībele, pie stenderes, naglā pakārts, kalendārs ar ausainiem stūriem . . . Pie otras stenderes uz smailiem brieža ragiem uzmests sarkani izrakstīts ciemiņu dvielis. Uz krāsnītes augšas skali, dūraini cimdi, ķerbelīte ar apsilt ienestiem āboliem . . .

Neviena mājnieka. Viņi būs aizgājuši lobt vakara soli, tu mini, vērdams lielās istabas durvis. Tās ir mazliet nosēdušās, verot paceļamas, un tev jāsmaida atceroties, ka vecā aukle šo vēso, savrūpo istabu dēvē par „vāces galu", laikam, iedomājot muižas telpu platību. Acīm apronot ar krēslu, aiz gumijas koka zaļā koka spainī, tu ieraugi ar galotni griestos atbalstījušos eglīti. Uguns atblāzma pa vaļā durvīm kritot, izgaismo zelta un sudraba čiekurus, baltās, pūkainās greznojuma strēles spraišļotos zaros, iemet dzirkstēšanu Kristus zvaigznē pie virsotnes. Tu noliec savas skolas grāmatas uz lielā, balti apklātā galda, un atlaidies uz augstā, baltā pagalvja, rokas saliekot zem galvas, izaugušās kājas atsperot gultas kājgalim pāri. Un esi mājās! Ziemassvētku laikā — aiz loga, tuvu rūtīm aizmigušo zaru šūpo vecāsmātes ābele; dārza vidū, ieklausies, ziemas dziesmu šalc lielais ozols . . .

No šī nomoda sapņa tevi pamodina dzidras zvaniņu skaņas — nevar būt pusnakts, tu brīnies: tās nevarētu būt Ziemassvētku rakstīto kamanu zvanas? — Ar salta gaisa šalti platajā kažokā, durvis aizmilst tēva augums: vai brauksim uz baznīcu? — ilkss zvaniņa modināts tu pieliecies mātes bālajam, laimīgajam vaigam baltajā vilnas lakatā, tavas lūpas atrod viņas silto, asi sastrādāto roku. Jauns viegls un tīrs, vadmalas mētelī ietinies, tu iesēsties cieši starp viņiem kamanās uz smaržīga dābola maisa, jaunu, košu lupatiņu segu pārklāta. Pie tavām kājām silst drēbēs ietīti ķieģeļi, cepļa siltuma pilni, tālajam ceļam te ielikti, — mīļā māte, ceļš uz baznīcu pa upes gāli nav tāļš! —

Gāle dun, gar krastiem sēstoties nobrīkš; ledus šķēpeles, zirga pakavu atcirstas, lec abpus ceļam, — braucam kā pa galdu! — smaida zem seskādas cepures tēva vaigs. Skrējiens ir ašs, uz līkumiem kamanas metas sāņus paslīdēdamas, un māte ciešāk tur tavu elkoni: vai viņai prātā jaunu dienu brauciens ar tēvu? Tad šaursliežu kamanās viņu vizinādams, tēvs to pa jokam apgāzis ar visām kamanām ik kuplākā kupenā . . . Tad līdzējis celties, tīstīdams un smiedams . . .

Pret kapu kalnu zvaniņš apklust, zirgs sācis iet soļiem. Bet tev liekas, ka uz kamanu sliecēm uzmetušies veļi, arī uz kamanu malas, un vezums kļuvis smags, pret kalnu velkams. Zirga sāni sarmoti cilājas, tēva kažoka apkakle sudrabaina, tāpat kuplā bārda un ūsas, jo mēnesim uzlecot sals ir pieņēmies. Blāvs mēness apdārzs vēsta puteņa tuvošanos, domā tēvs, pār kapu priedēm vērdamies, tad iesāk zvanīt baznīcas torņa zvans, un tu lūko saklausīt tautas minēto meldiņu: linu linu lindraki, pakulu krekli! — Nē, varbūt, vasarā pār biržu kuplumu, sazēlušiem laukiem skaņas veļot zvans izdzied to, meldiņu, vārdus skaitīdams. Tagad skaņas dūc, vāliem līgojas pār sniega klajiem, uz ceļiem tikdamās, sabalsodamās ar daudzo baznīcēnu ilksīm piesietiem zvaniņiem — vara un sudraba, vienā vienīgā Ziemassvētku priecas vēstīšanā: miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts! —

Vecā, baltā baznīca ir dievlūdzēju stāvgrūdām pārpildīta, to tvaikānā elpa, jaukdamās ar vareno ērģeļu dūkšanu, kāpj līdz gotiskiem griestu jumoliem, lidinās ap divām milzu slaikām eglēm, altāra telpā. Misiņa kroņlukturos ir aizdegtas baltas sveces, arī uz altāra to blāzmojums dreb gleznā ap Krustā sistā kājām, trīsinās uz naglu rētām... Nē, nāves šonakt te nepiemin; Pestītājs ir dzimis kūtī, Betlemē, stāsta priecas vēsts ar vecā, vāciskā izloksnē runājošā mācītāja muti. Dreb viņa sirmā galva, dreb platie talāra piedurkņu gali, rokas svētīšanā paceļot pār zemnieku tautu, kurai viņš kalpo, kalpodams Dievam, jau sirmu vecumu sasniedzis,

— Svētā nakts, ak, izlej tu, debess mieru sirsniņā — no luktas koris dzied balsīm atbalsojoties velvē un zimzēs. Tu piever acis, klausies, un caur pievērtiem plakstiem simti sīku

(Nobeigums 8. lpp.)

VĒRTĪGA GLEZNU IZSTĀDE

Mildas Debeles gleznu skate atklāta 14. decembrī Mākslas galerijā, „French Art Center", Ņujorkā. Izstādītas 31 glezna; šos darbus māksliniece gleznojusi pēdējā laikā. Skate būs atvērta līdz 4. janvārim.

ĢIRTS SALNAIS

184. turpinājums

Kāda roka pieskārās viņas mugurai. Bet viņa nesatrūkās; viņa pazina to. Atgriežoties, pretim stāvēja māte, ar žūksni vietējo un galvaspilsētas laikrakstu padusē, pavadām rokā, zirgam draudzīgi burzot plecu. Viņas sejā nebija nekā no šīrītējās svešās izteiksmes — tikai stingrība; tikai ādas baltums vēl baltāks — baltāks nekā sniegs, un acis — melnākas nekā rudens naktis Straujupes alainos krastos. Nepieskanīgi šai cietai stingrībai, māte ar brīvo roku pievilka Diānu sev klāt un klusēdama piespieda meitenes pierei karstas lūpas.

Diānā, likās, jaunā satrauktā sirds pieplūstam rāma miera, kā jauna katedrāle, kurā atskan slavas dziesma dievišķai gaismai, kas žēlsirdīgi smaida par elkiem, ko pie ērtām, zemām, pašu celtām debestiņām sakāruši apjukuši sludinātāji. Meitene nespētu to ne izdomāt, ne izteikt, ne izskaidrot, kā rīts nespēj apcerēt savu gaismu; taču laikrakstu treknie uzraksti vairs neuzmācās viņas iedomām kā draudīgas lokomotīvju armijas. Mašīnas sabruka, pirms pienākušas; sabruka un izgaisa; un vienā no tām sēdēja Kēte. Pāri palika tikai žēlums — tas skumjais, siltais žēlums, ko pauda mātes karstās lūpas piespietas Diānas pierei.

Diāna uzsmaidīja mātei, un nezin kur viņai radās šie vārdi:

„Kēte iesēdusies trešās klases vilcienā."

„Paldies, Diāna," mātes vaigos ieblāzmoja drudžains sārtums. „Mums priekšā lieli pārdzīvojumi," viņa nedroši čukstēdama piebilda, noliekdama galvu, lai slēptu acis. Un Diānā iegavilējās kādas nepazītas jūtas. Pirmoreiz mūžā māte ar viņu runāja tādā uzticībā un paļāvībā. Diāna jutās stipra un liela, kā pārkāpusi kādu slieksni no māņuguntiņu, mēnesstaru un vizuļīgu atstaru pilnas draudzīgas krēslas spēcīgā rīta gaismā.

„Mēs pārdzīvosim, mā," viņa teica maigā līdzjūtībā. Mātes smaidā zuda krēsla. Diāna izņēma no viņas padusеs laikrakstus un sēdās zirgā.

*

Nepacietīgi mudinādamas zirgus, viņas jāja mājup pilnos auļos. Pagalmā šķiroties, Liliāna nododama pavadas meitai, it kā vienaldzīgi piezīmēja:

„Pēc brīsniņa atnāc pie virsgrāmatveža. Šos laikrakstus paņemiet pie sevis un pārskatiet kopā ar Beatrisi. Pagaidām nerādiet kalpotājiem. Tiem pietiks valodu no radio. Uzmaniet radio ziņas no izstādes. Man nebūs laika ne klausīties, ne uztraukties. Metuzāls, —" viņas runa mazliet sastomījās, nelietājot vārdu „tēvs", bet viņa nespēja izlabot, un steigšus turpināja: „Jā, viņi no galvaspilsētas, droši vien, netiks agrāk mājās par pirmdienu, un man līdz tam daudz kas steidzams jāpadara. Atzīmējiet svarīgākās ziņas. Kad ieradīsies Maikls Tercijs, mums visiem kopā, varbūt, nāksies apcerēt kaut ko ļoti svarīgu."

Diāna redzēja, ka mātes sejā pazib šīrīta savādā, izmisīgā izteiksme, bet Liliāna steidzās pagriezties projām un devās uz farmas kantori.

„Mēs ar Bītiju visu izdarīsim, mā," sevī pagodināta un lepna, nosauca pakaļ Diāna, izpalīdzības priekā dzirkstot runā un valodā. Novietojusi zirgus, meitene šāvās gar putnu kūtīm uz māju. Ceļā pagadījās putnu Besija.

„Diāna," iesaucās dedzīgā draudzībā.

„Man nemaz nav laika," nepacietīgi atsaucās otra.

„Bet — tik daudz!" meita notvēra Diānu aiz pleciem un piebāza muti pie viņas auss, sabūdināta čukstēdama: „Diāna, man būs bērns, un es precēšos."

Diāna izrāvās no rokām. „Vai visi zaudējuši . . . " viņa pēkšņi atcerējās steigu, un sašutusi iesaucās: „Citiem izdevies vēl plānāk," un bija projām. Besija noskumusi par samaitātu prieku, nožēlodama Diānas nejūtību, maigi braucīdama vidukli, lēni iegāja kūtī.

Diāna pagrūda vaļā guļamistabas durvis. Beatrise sēdēja savā gultā uz sakrustotām kājām, bāla, stīva un nekustīga, radioklausulēm pār ausīm. Citādi — noslēpumaina un neizprotama — kā dzīvais Buda.

„Nu, tu zini?" aizelsosies jautāja māsa.

Beatrise vēl brīsniņu paklausījās radio, tad mierīgi un iespītīgi lēni noņēma no ausīm klausules.

„Jā. To es tūdaļ paredzēju, ka no tā kailtērpa attīstīsies kaut kas smalks. Un nu, turklāt — nabaga nevainīgo Leonardu Piekto Ķēniņu pamet izsmieklā. Nav neviena, kas būtu tiesīgs to aizvest uz skates laukumu."

„Bet? . . . "

„Tālākas ziņas pēc stundas," Beatrise nolika klausules un uzskatīja māsu bargā nopietnībā. „Esmu vienmēr bijusi liberāla. Bet nu es saku — te kādam vajag pērienu."

ČETRDESMIT TREŠĀ NODAĻA

Šajā dienā Gerriku farmas uzņēmumos un mājsaimniecībā viss norisinājās pašplūsmē. Nekur nebija klāt Gerrika kundzes uzmanīgās acs. Ieslēgusies savā darbistabā, viņa nebija pieejama nevienam, atskaitot virsgrāmatvedi, kam savukārt nebija vajadzības viņu meklēt. Pametis grāmatvedības dokumentus, viņš bija pārvērties gudrā sekretārē, kas nepārtraukti meloja apmeklētājiem un tiem, kas zvanīja pa tālruni, apgalvodams, ka kundzes „nav un nebūs". Bet tālrunis zvanīja gandrīz nepārtraukti. To mocīja gan Kētes skolasbiedri, paziņas, gan laikrakstu redakcijas, mēģinot izdibināt svarīgus un gleznainus sīkumus par Kētes dzīvi, raksturu, darbu un, protams — par viņas sakariem ar Dagu Dillasu. MakKroga atbilde bija īsa un allaž viena un tā pati: „Esmu še algots darbinieks. Kētes jaunkundzi esmu redzējis savā darba laikā pa logu. Viņa ir darbīga, laba un patīkama meitene. Paldies par jūsu interesi. Par pagājušās nakts notikumiem man zināms tieši tas, ko jūsu laikraksts publicējis."

Šī atbilde tomēr nekavēja pāris avīžniekus ierasties un dežurēt farmas pagalmā. Tie okšķerēja pa kūtīm, staļļiem, pienotavu un ganībām, izprašņādami kalpotājus, bet algotņu atbildes viņus visai neapmierināja. Laikam būdami apmierināti ar darbu un algu, viņi tikai grozīja galvas, brīnīdamies, ka Kēti vispār varējusi piemeklēt tik necila nelaime, un ik brīvu brīdi paši joza vai nu uz saviem dzīvoklīšiem, vai pie draugiem, lai paklausītos radio ziņas. Kā svaigu vēju uz brīsniņu žurnālisti saņēma, ierodoties vietējām eļļas magnātam Maiklam u. t. t. Gerrikam. Jautāts, vai viņam kas zināms par nepatīkamiem notikumiem rudens izstādē, Maikls ļoti pabrīnījās, un pats izjautājis žurnālistus, ticami izlikdamies, ka viņam gar visu to nav nekādas daļas, paziņoja, ka ir pilnvarots paskaidrot presei, par jaunu posmu Gerrika kundzes dibināmās koledžas projektos.

„Tā kā Gerrika kundze apņēmusies viena pati sagādāt kapitālus skolas izveidošanai un uzturēšanai, Oleandrijas pilsēta grozījusi daļu no izstrādātiem un naudas ziņā jau nodrošinātiem jauno iecirkņu izbūves plāniem, lai pašos pamatos celtu jaunu priekšpilsētu tajā daļā, kas pieslejas upei pretim koledžas būvlaukumam. Tas nozīmē jaunas mājas veco būdu vietā, tirdzniecības centru, jaunas satiksmes artērijas, tiltus u. t. t. Pēc tuvākas informācijas steidzieties uz Oleandrijas pilsētas valdi," viņš draudzīgi pačukstēja, un žurnālistiem tas divreiz nebija jāsaka.

Parādoties Maiklam, MakKrogs vairs neslēpa rūpes un uztraukumu:

„Vai ir kas jauns par Kēti?"

„Nezinu, godavārds," otrs īdzīgi atmeta ar roku. „Man nav bijis laika domāt par sīkumiem. Un arī tagad mums nav laika. Paņemiet līdzi visus Gerrika kundzes personisko uzņēmumu darbības pārskatus. Iesim pie viņas. Līdz pirmdienai jāsagatavo līgumprojekti un Gerrika kundzes kapitālu varbūtēja atdalīšana no Gerriku kopīgās mantas masas. Bet vispirms mums visiem trim jāaizbrauc pie notāra apstiprināt dažus parakstus.

„Mani jau uz to sagatavoja kundze," MakKrogs sacīja klusi un par kaut ko nopūtās.

Maikls nelaipni viņā paskatījās. MakKrogs paraustīja plecus un atkal nopūtās.

„Jums nepatīk šī lieta?"

„Man nepatīk trači un skandāli. Dzīvē bez tiem var iztikt gluži labi." Grāmatvedis paņēma jau agrāk sakārtotos papīrus, pārbīdīja tālruņa slēdzi un iebāzis galvu blakusistabā, stingri pateica: „Gerrika kundze un esneesam farmā. Neviena no Gerriku ģimenes locekļiem nav farmā, atskaitot mazo Klodu, kas atradās pie savas audzinātājas." Viņi devās pie Liliānas. MakKrogs drusku skumjš un rūpestu pilns, Maikls — aukstu nocietinātu sirdi, skarbām domām.

Pa tam saule caur mežģiņu aizkariem meiteņu istabā guldināja arvien raibāku un spožāku tīklu uz lietām un pār Diānu un Beatrisi, kas atbildīgā uzdevuma apmātas, drudžainiem skatiem un iesarkušiem vaigiem, pētīja rīta laikrakstus, iezīmēja tajos ar krāsainiem zīmuļiem atsevišķas vietas, bet allaž viena no viņām turēja uz ausīm radio klausules, brīžiem pamēģinot uztvert vienu vai otru raidījumu, kuros vairāk vai mazāk pieminēts necilais notikums rudens izstādes laukumā.

(Turpinājums sekos)

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU

VISIEM LATVIEŠIEM NOVĒL

KOMERC- un PRESES FOTOGRAFA

HERMAŅA KLIĢERA

FOTO STUDIJA UN LABORATORIJA.

346 Broadview Ave., Toronto. Tel. HO 1-5697 vai HO 6-0868.

Priecīgus Ziemassvētkus un laimīgu Jauno gadu

MJARV'S BAKERY

Mēs vēlam mūsu draugiem un klientiem

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU

Mēs esam pateicīgi par mums dāvāto uzticību un daudzajiem pasūtinājumiem, ko esam saņēmuši.

GENERAL PARCEL and TRAVEL Co., INC.

(USSR LICENCETS)

MŪSU NODAĻAS:

135 W., 14th St., New York 11, N. Y., Tel. CHelsea 3-2583.

Atvērts darbdienās no pl. 9—6 un sestdienās no pl. 9—4.

141 Second Ave. New York City Tel. GR 5-7430	332 Fillmore Ave., Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674	900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio, Tel. TOwer 1-1461.	11339 Jos. Campau. Detroit 12, Michigan Tel. TOwnsend 9-3980
632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa. Tel. WAlnut 5-8878.	132 Franklin Ave. Hartford Conn. CHapel 6-4724.	308 W. Fourth St. Boston 27, Mass. Tel. ANdrew 8-5040	39 Raymond Plaza W Newark, N. J Tel. MArket 2-[illegible]

Saviem sendienu un šodienu klientiem

GAIŠUS ZIEMASSVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNO GADU

novēl

RUDOLFS EGLĪTIS

1382a Bathurst St. TORONTO Tel. LE 1-9711

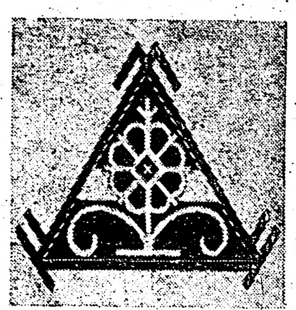

Sveicam ZIEMASSVĒTKOS un novēlam laimīgu JAUNO GADU visiem latvisko tradiciju cienītājiem

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS KANADĀ SALONS —

Lotus p[illegible]ku veikalā, 802 Bathurst St., Toronto.

Saviem klientiem un visiem latviešiem vēlam prieka pilnus

ZIEMASSVĒTKUS

un sekmēm bagātu

JAUNO GADU

POKOS

MEAT PRODUCTS

376 College St. 319 Danforth Ave.

767 Mt. Pleasant Rd.

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU

VISIEM LATVIEŠIEM NOVĒL

TILLINGS WINDOWS LTD.

124 Sinnott Rd., Scarborough, Ont.

Tel. PL 5-4093.

Kā putni aizskrējuši Ziemassvētki daudzi,
Vai zini dzimteni un zaļo egļu audzi?

GAIŠUS SVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNO GADU

novēl

V. KRAUJIŅA L. LIDUMS

LITTLE RIGA

343 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

GAIŠUS ZIEMASSVĒTKUS UN BAGĀTU JAUNO GADU tautiešiem novēl

DV GRĀMATNĪCA TORONTO

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un PANĀKUMIEM BAGĀTU JAUNO GADU

SAVIEM KLIENTIEM UN VISIEM LATVIEŠIEM vēlē

ALBERTS JAKUBAITIS

373 Brodview Ave., Toronto. Tālr. HO 1-4473.

HARVEY KEITH REALTOR

181 EGLINTON AVE., E., TORONTO. HU 1-3463

Sveicu svētkos un novēlu laimīgu 1959. gadu!

L. VĒVERIS, latviešu pārstāvis

RO 9-5049, Toronto

GAIŠUS ZIEMASSVĒTKUS UN PANĀKUMIEM BAGĀTU JAUNO GADU

SAVIEM BIJUŠIEM, ESOŠIEM UN NĀKOŠIEM KLIENTIEM NOVĒL

ELEKTRIKIS - Rud. Purvs

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS TAUTIEŠIEM TUVU UN TĀLUMĀ

VILIS SKUJA

SUN LIFE OF CANADA

60 VICTORIA ST. TORONTO

EM 4-5141 HO 3-0756

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU

VISIEM LATVIEŠIEM NOVĒL

PĒTERIS PAVASARS

361 Roncesvalles Ave,. Toronto. Tel. LE 1-7353.

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU

NOVĒL

LAIMON'S ESSO SERVICE

L. ALDERS. L. MAROVSKIS.

1347 Queen St., E., Toronto. Tel. HO 1-8873.

†

Mūsu mīļā māmiņa un vecmāmiņa

ANNA KURMĪTIS dzim. Krastiņš,

dzim. 1889. gada 8. septembrī, mirusi 1958. g. 3. decembrī Rīgā.
6. decembrī apglabāta Sv. Trīsvienības ev. - lut. draudzes b-cas kapos.

Augšā aiz zvaigznēm,
Tur tiksies reiz mīļi tie,
Kas šeit pasaulē šķīrušies bij.

Pēc viņas skumst:

DĒLS, VEDEKLA un MAZMEITIŅAS KANADĀ, MĀSAS un RADI LATVIJĀ.

BRĪDINĀIUMA TĪKLS VIRS ZIEMEĻAMERIKAS

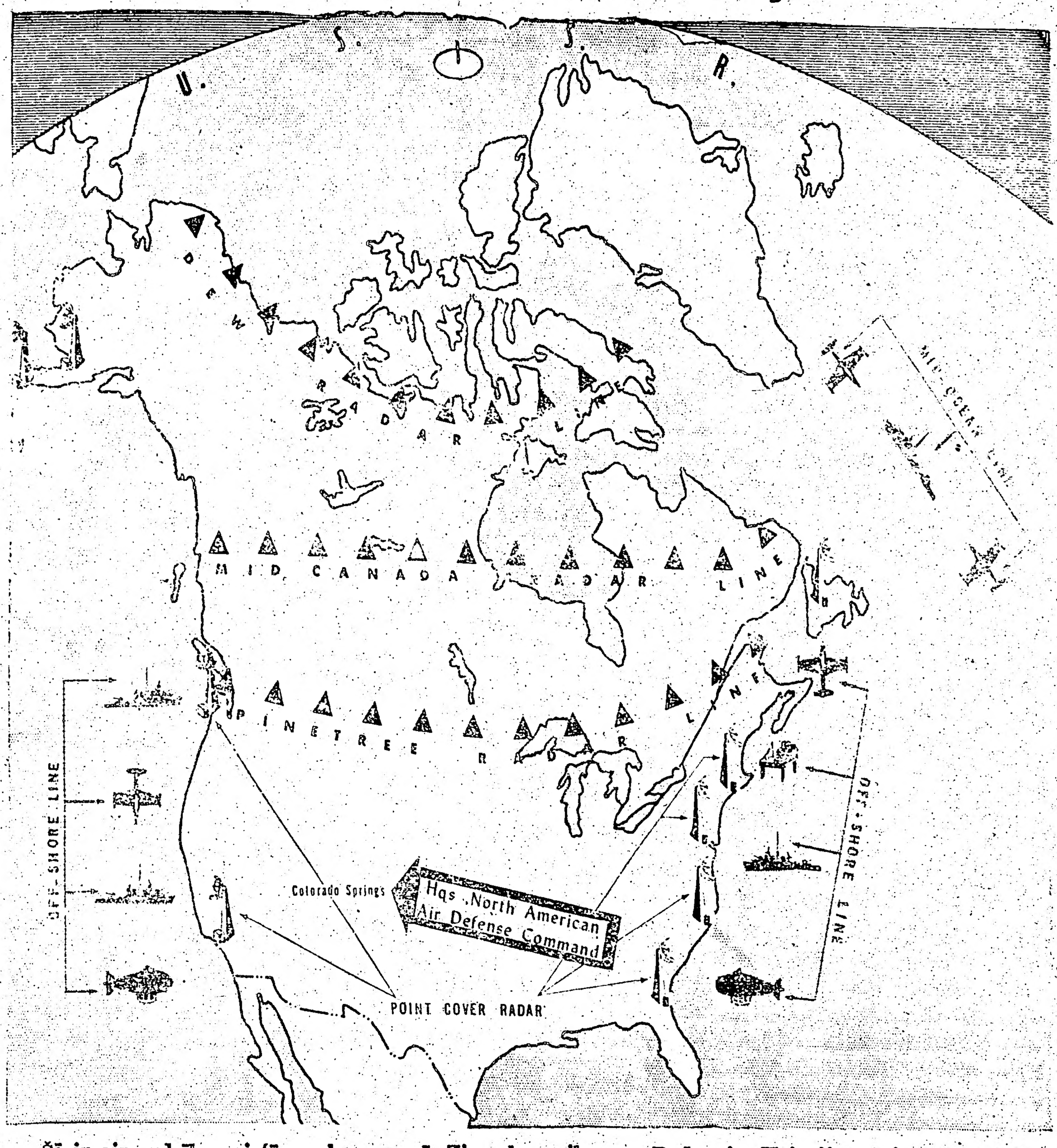

Šī ir aizsardzības sistēma, kas sargā Ziemeļameriku no Padomju Krievijas gaisa uzbrukumiem. Kartes augšgalā redzama t. s. DEW radara staciju līnija, kas sargā ziemeļus. Zem tās ir Kanadas vidējā radara līnija un tad — Pine Tree Line. Klusajā un Atlantijas okeanos debesis novēro ar radara ierīcēm apgādātas patruļu lidmašīnas, mazās izlūku lidmašīnas un kuģi, bet krastu tuvumā milzu platformas ar radara kupoliem, ierīkotas uz stabiem okeanā. Pašu krastu sargā uz cietzemes novietotie radari. **Canadian Scene**

Roberta Krīčtona raksts „The Toronto Globe and Mail"

(C. S.) Kolorado Springs, Kolorado — Pāri par šo rietumu (C. S.) — Pāri par šo rietumu pilsētu, kas atrodas 70 jūdžu uz dienvidiem no Denveras, paceļas dabisks ģenerāļa Zebulina Paika piemineklis; Zebulins zaudēja savu dzīvību 1813. g., uzbrūkot Toronto 1812.-14. g. karā starp Kanadu un ASV. Tomēr Paika galotnes ēnā ir iekārtota iestāde, kas veltīta Kanadas un ASV kopīgai aizsardzībai.

Politika un tās diplomātiskās bārkstis ir nepopulārs vārds pie Ziemeļamerikas gaisa aizsardzības komandieriem. ASV gaisa spēku ģen. Ērls E. Patridžs, kas ir NORAD virspavēlnieks, un Karalisko Kanadas gaisa spēku māršals C. Rojs Slemons, kas ir komandiera palīgs, un virsnieki un kareivji, kas tiem pakļauti, karsti pasvītro savu viedokli, ka NORAD politika un aktivitātes tiek turētas tīras no politikas, cik vien tas iespējams.

NORAD'a uzdevums ir vienkāršs: šī kontinenta gaisa aizsardzība.

Šāds stāvoklis izšķir arī jautājumu, kas notiktu, ja kādreiz sāktos kādas naidīgas varas uzbrukums: kas ieslēgtu NORAD pretofensīvas akcijā — kanadietis vai amerikānis?

Patiesībā tas ir nesvarīgs jautājums. Divas valstis ir apņēmušās sevi kopīgi aizsargāt. Ja atriebība būtu nepieciešama, tad tā būtu kopīga ģen. Patridža un gaisa māršala Slemona atbildībā, un par to būtu jārūpējas viņu komandētiem spēkiem.

Tā kā abi šie vīri darbojas kā partneri, tie abi būs sastopami NORAD galvenā mītnē, ja būs jāpieņem lēmums par atriebības akciju.

Gaisa māršals Slemons izteicis: „Tikai tad, kad viens vai otrs no mums atrastos pilnīgi ārpus gaisa aizsardzības sistēmas, atbildība gulsies tikai uz viena vien vīra pleciem."

Kas patiesībā notiktu, ja naidīgi spēki triektos pret šo kontinentu?

Vispirms uz plašā laukuma atspīdētu vertikālas baltas gaismas, un lidotāju formācijas būtu atzīmētas uz plāksnes pa labi no gaismām. Kreisā pusē lidotāju lidmašīnas būtu atzīmētas uz lielas kartes, kas uzzīmēta uz 20 reiz 30 pēdu plata fleksistikla tīkla.

Baltās gaismas signālizē lidmašīnas klātieni, kad tā ir ielauzusies NORAD sistēmā, kuras atbalsta punkti ir gan tālu ziemeļu apgabalos, gan tālu ārā jūrā.

Baltajām gaismām zibot, dažu minūšu laikā uzliesmo citas gaismas. Dažas ir oranžkrāsā, norādot nezināmu lidmašīnu; citas zaļas, kas norda draudzīgās lidmašīnas.

Ja zaļās vai oranžkrāsas vietā redzama sarkana gaisma, tas būs signāls, ka jāuzsāk pretakcija. Sarkans norādīs naidīgo lidmašīnu.

Gandrīz momentāli galvenajā mītnē ienāks ziņojumi no citiem NORAD rajoniem, gan no sargkuģiem Atlantijas un Klusā okeanā un citos ūdeņos pie Ziemeļamerikas, gan no radaru apgādātām lidmašīnām, kas patrulē tālu no kontinenta krastiem, no Teksas torņiem — radara uztveršanas stacijām, kas uz stabiem iekārtotas Ziemeļatlantikā, gan arī no DEW līnijām, tāpat arī no vidus Kanadas līnijas un Pine Tree līnijas — no visiem iedomājamiem detektoru centriem.

Informāciju sakopo un studē, kamēr sarežģītā aina kļūst skaidra. No šiem ziņojumiem var spriest par augstumu, ātrumu, lielumu, virzienu un citiem aspektiem, kas norāda uz potenciālās uzbrucējas gaisa armādas apmēriem.

NORAD no savas ieroču glabātuves izraugās ieročus, katru savam specifiskam uzdevumam, un izsūta tos pretim iebrucējam, lai tos atturētu no uzbrukuma. Kartes galvenajā stābā norāda uz apgabaliem, kas ir kaujas gatavībā.

Lai šo lielo, komplicēto operāciju vienkāršotu, NORAD ir lūdzis un arī saņem privātu lidmašīnu sadarbību. Komerciālo gaisa līniju operātori iesniedz lidojumu ziņojumus, kas nonāk NORAD rokās, lai, kad lidaparāts ienāk radara tīklā, ierēdņi varētu noteikt, vai lidmašīna ir draudzīga.

Ja kāda lidmašīna, kas ielaužās radara aizsardzībā, nav iesniegusi šādu lidojuma plānu, to apzīmē par nezināmu, un aplēš tās lidojuma virzienu. Ja tā pienācīgi sevi neidentificē un turpina lidot savu kursu, izsūta kaujas lidmašīnu uztvērējus.

ADRIJAS PIEKRASTES ELLĒ

Spaidu darbu nometnes, eksekūciju komandas, komūnistu plānsaimniecība un citas viņu izdarības arī Albānijā visu dzīvi pārvērtušas par nepārtrauktu katorgu.

Ar albāņiem mūs, baltu tautu piederīgos, nesaista vienīgi zināma valodas radniecība, bet vēl vairāk arī pašreizējais liktenis. Šķiet, ka Albāniju komūnisti no ārpasaules ir noslēguši varbūt vēl hermētiskāk nekā Baltijas valstis. Varbūt pateicoties dažiem tendencioziem rakstniekiem lepnie un vienmēr cīņas spara pilnie albāņi agrākajos laikos bija iemantojuši gluži nepelnītu lielceļu laupītāju slavu, kuras dēļ dzīvi svešiniekiem Albānijā mēdza uzskatīt gandrīz par bīstamu, bet tagad tur komūnistisko bandītu vadoņu E. Hodža un M. Šehu vadībā dzīve arī pašiem albāņiem ir pārvērtusies par elli.

Kāds nejauši sastapts vācu ceļotājs, kuram nesen bijusi izdevība iekļūt Albānijā, apliecina, ka tagad albāņu dzīve vairs neesot dzīvošanas vērta. Ar sevišķu bagātību albāņi nekad nav varējuši lepoties, bet tagad tur valdot īsts posts. Komūnistiskā plānsaimniecība Albānijā tāpat kā citur ir spīdoši „sagājusi dēlī", un dzīves standarts tur, salīdzinājumā ar citām satelītu valstīm, vēl turpinoties pazemināties. Izbijušie, nenoliedzami viesmīlīgie lielceļu laupītāji (ja tādi senāk Albānijā būtu bijuši) jau sen esot atbruņoti un velkot savas dzīvības kā spaidu darbu strādnieki vai priekšpilsētu skrandu proletāriāts. Par vienīgo komūnistu plānsaimnieci-

(Nobeigums 7. lpp.)

NO 500

Pēc pirmās nedēļas sludinājum... jusies īpašu VILNAS drēbju šķi...

1) 3 jardi VIL...
2) 3¼ jarda VII...
3) 3 jardi oder...

Šī saiņa satu...

Latviešu nodaļa ar vadītāju J. V...

Minētā saiņa svars ir 11 lbs, un ...

su kataloga, bet jūs...

LATVIAN ...

MERRY CHRISTMAS and HAPP... NEW Y...

DR. JOHN REKAI DR. PA...

219 St. Clair St., W., Tor...

PRIECĪGUS ZIEM... PANĀKUMIEM B... JAUNO...

VISIEM TAU...

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS...

ED. TĪLMA...

731 Broadview Ave., Toronto, tel...

Piedāvājam Ziemassvētku galdam COKAS ... gus pirmklasīgus UZGRIEZAMOS,ĀRZEM... SUS, LASUS un K...

OGU MAIZE, PĪRĀGI, PIPARKOKAS, T... ceptuvē gatavojis pie...

Svētku pasūtinājumus lūdzam nodot laikus,...

Otrdien, 22. decembrī veikals bis atvērt...

SVEICU ZIEMAS... NOVĒLU PANĀK... JAUNO GADU

J. KRE...

TEL. HO...

Līksmus Ziemassvētkus...

VISIEM L...

ULTRALIN...

LATVIES...

E. KUBIS

26 SABLE ST., T...

NO 500 SAIŅIEM BEZ PEĻŅAS — atlikuši 130

Pēc pirmās nedēļas sludinājuma par mūsu 500 speciāliem Ziemassvētku saiņiem mēs esam jau nosūtījuši 370 šādus mūsu saiņus. Mūsu nodaļa Anglijā ir iegādājusies īpašu VILNAS drēbju šķirni un pārējos priekšmetus šo 500 speciālo Ziemassvētku saiņu sagatavošanai. Minētie saiņi tiks nosūtīti bez jebkādas P E Ļ Ņ A S par iepirkuma cenām, kā dāvanu saiņi. Speciālā saiņa saturs ir:

1) 3 jardi VILNAS mēteļa drānas (zila un zaļa).
2) 3¼ jarda VILNAS uzvalka vai kostīma drāna (svītraina, tumši zila).
3) 3 jardi oderes drānas.
4) Biezs, silts adīts pulovers.
5) 1 pāris sieviešu ziemas zeķu.
6) 1 pāris vīriešu ziemas zeķu.

Šī saiņa saturs pēc pārējo firmu cenām izmaksātu apmēram $83.00. Mums laimējās minētās preces iegādāties par ļoti izdevīgu cenu.

Mūsu speciālā Ziemassvētku saiņa cena ir: $42.00, ieskaitot muitas, pasta un pārējos izdevumus.

Latviešu nodaļa ar vadītāju J. VIVA ir nolēmusi piedāvāt ikvienai personai ne vairāk kā vienu no mūsu 130 speciālo saiņu pārpalikuma. Tāpēc mēs dodam priekšroku latviešiem, kuriem vēl nav bijusi izdevība pasūtināt mūsu speciālo Ziemassvētku standartsaini.

Minētā saiņa svars ir 11 lbs, un ja jūs vēlaties, varat pielikt klāt pie svara pārējos priekšmetus no mūsu kataloga vai jūsu pašu iegādātos līdz 10 lbs. Jums vienīgi jāsedz priekšmetu cena pēc mūsu kataloga, bet jūsu pašu precēm, protams, arī krievu muita. Par divu minētā veida saiņiem mēs neprasām nekādas iesaiņošanas, nosūtīšanas vai pakalpošanas maksas.

Mums tagad atļauts sūtīt 21 lbs. smagus saiņus ar 17 dažādiem priekšmetiem, kamēr iepriekš bija atļauts tikai 12 priekšmeti.

Speciālo Ziemassvētku saiņi iespējams pasūtināt ikvienai personai, kas pasūtina iepriekšējos saiņus no mums vai pārējām firmām.

Uz jūsu pieprasījumu nekavējoties izsūtīsim bez jebkādas atlīdzības mūsu speciālā Ziemassvētku saiņa paraugu.

LATVIAN SECTION LITHUANIAN TRADING COMPANY. 1, A. HUNT STR., LONDON, W., 11. GREAT BRITAIN.

MERRY
CHRISTMAS
and
HAPPY
NEW YEAR

DR. JOHN REKAI DR. PAUL REKAI
219 St. Clair St., W., Toronto.

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un
PANĀKUMIEM BAGĀTU
JAUNO GADU

VISIEM TAUTIEŠIEM PĀRI KONTINENTIEM!

DV TORONTO NODAĻA

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU novēl

ED. TĪLMAŅA PĀRTIKAS PREČU UN DELIKATEŠU VEIKALS,

731 Broadview Ave., Toronto, tel. HO 5-9905 (vienu bloku no Danforth Ave.)

Piedāvājam Ziemassvētku galdam CŪKAS ŠŅUKURUS, TĪTARUS, ZOSIS, lielā izvēlē svaigus pirmklasīgus, UZGRIEŽAMOS, ĀRZEMJU KONSERVUS un SIERUS, ŽĀVĒTUS ZUSUS, LAŠUS un KONSERVĒTUS NĒĢUS.

OGU MAIZE, PĪRĀGI, PIPARKŪKAS, TORTES, KŪKAS un dažādi CEPUMI, ko pašu ceptuvē gatavojis piedzīvojis Rīgas konditors.

Svētku pasūtinājumus lūdzam nodot laikus. ☆ PIEGĀDĀJAM MĀJĀS

Otrdien, 22. decembrī veikals būs atvērts līdz pl. 9 vakarā, svētku vakarā līdz pl. 6.

SVEICU ZIEMASSVĒTKOS un
NOVĒLU PANĀKUMIEM PILNU
JAUNO GADU

J. KREIĻA FOTO STUDIJA

TEL. HO 6-3800, TORONTO

Līksmus Ziemassvētku un laimīgu Jauno gadu
VISIEM LATVIEŠIEM VĒLĒ

ULTRALINE - CABINETMAKERS
LATVIEŠU UZŅĒMUMS

E. KUBIS U. ĀBOLIŅŠ
26 SABLE ST., TORONTO. CH 4 - 5702.

ADRIJAS PIEKRASTES . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

bas sasniegumu varot varbūt uzskatīt kādu 5000 hektāru jūrai atkaŗotu zemes gabalu Lushinijas tuvumā, bet arī šis darbs veikts ar politiskajiem katordzniekiem, kuŗu skaitu Albānijā vērtējot uz vismaz 15.000 cilvēkiem. Iespējams, ka šis skaitlis patiesībā ir vēl iespaidīgāks, jo cietumus, koncentrācijas nometnes un spaidu darbus vietējie komūnisti uzskatot par pašu svarīgāko valsts dzīves un saimniecības nozari. Dabiski, ka šādos apstākļos pati svarīgākā iestāde Albānijā ir „iekšlietu" ministrija, kuŗas privilēģēto vajadzībām jūrmalā esot labā kārtībā uzturētas luksa viesnīcas.

Privātā lauksaimniecība un amatniecība Albānijā ir likvidēta gandrīz pilnīgi, un visi no patriarchālajām albāņu tradicijām neatgriežamie politiķi, priesteŗi, skolotāji, ārsti, zemnieki, gani, strādnieki, amatnieki, un pat komūnisti, kas nav īsti spējuši pielaikoties „jaunajam, laimīgajam sociālisma dzīves stilam", ir vai nu nogalināti vai ieslodzīti. Vienīgi no galvaspilsētas Tirānas vistālāk esošajos kalnu kaktos esot patvēries kaut kas no lepnās albāņu izturēšanās, un tur esot sastopamas arī dažas nekollektivizētas lauksaimniecības, kurās laiku pa laikam ierodoties smagi apbruņotas komūnistu milicijas vienības, lai ievāktu meslus, lai ar šiem tradicionālajiem laupīšanas gājieniem panāktu „nodokļu paaugstināšanas kampaņas" realizēšanu. Šie meslu vākšanas gājieni aiz sevis ne reti atstājot līķus un drupas.

Albāņu traģiskais liktenis esot vērojams arī pilsētās. Tirānā no jauna visos pēckaŗa gados ir uzceltas vienīgi dažas bezgaumīgā staļinisma stila „krāšņuma" celtnes, bet viss lielais vairums dievnamu esot daļēji jau sabrucis. No jaunu dzīvokļu celtniecības nekas daudz neesot manāms. Viss tas pats vērojams noslēpumainajos Padomju Savienības Vidusjūŗas atbalsta punktos Saseno un Valonā. No ārpasaules gandrīz hermētiski noslēgtu dzīvi esot spiestas vadīt arī Albānijā esošās italiešu un franču sūtniecības, kuŗas nebauda ne kustības, nedz arī itin visur pasaulē parasto diplomātu bagāžas muitas brīvību. Pielādētie ieroči blakus ārzemju diplomātu rakstāmgaldiem esot tīri simbolistiski viņu misijas bēdīgajai situācijai Albānijā, „kur viņiem nekas nav meklējams". Katoļu mūku un baznīcas dogmatisko jautājumu saskare ar ārpasauli iespējama vienīgi caur īpašu „ārlietu" ministrijas nodaļu, un no kādreiz sešiem Albānijas bīskapiem pie dzīvības pagaidām vēl esot divi. Pārējie miruši vai dzīvo aiz cietuma mūŗiem. Par daudzām lietām un notikumiem Albānijā pašsaprotami klājas neuzticības un noslēpumainības plīvurs, un nav arī pilnībā zināms, cik albāņu tūkstošus Hodža banditi ir jau nobendējuši, bet jaužams vienīgi tas, ka gandrīz katra ģimene ir zaudējusi kādu piederīgo, jo arī Albānijā komūnisms ir spējīgs noturēties vienīgi ar terrora un Padomju Savienības militāro atbalsta punktu palīdzību. Samērā nelielam albāņu skaitam savā laikā ir izdevies aizbēgt uz Grieķiju vai Dienvidslaviju, un šie ļaudis 100% komūnistu partijas uzticamajiem noziedzniekiem ir vairāk kā skabarga acī, jo pagaidām bezcerīgajā vergu jūgā grimstošie albāņi savas tautas trimdiniekos klusībā mēģinot saskatīt glābiņu.

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un
LAIMĪGU JAUNO GADU novēl visiem latviešiem

GARNEY & CO. LIMITED

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

889 BATHURST ST., TORONTO. ONT., CANADA. TEL. LE 1-2554.

ARTURS GARNEJS

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un
PANĀKUMIEM BAGĀTU JAUNO GADU
visiem latviešiem novēl

MANN & MARTEL Realtors Ltd.

GALVENAIS BIROJS 1499 YONGE ST., TORONTO. WA 5-2131
ANSIS KAMPE TEL. MĀJĀS OX 1-8179

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un
LAIMĪGU JAUNO GADU
VISIEM LATVIEŠIEM NOVĒL

EVERLAST HEATING CO.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

306 Adelaide St., West, Toronto. Tel. EM 8-8663.

A. R A S A. — HO 5-5317. O. I V A N S. — LE 5-5521

PAUĻA STRAZDIŅA
FRIZĒTAVA

1320 BLOOR W., TORONTO, ONTARIO

SVEIC SAVUS KLIENTUS UN NOVĒL VISIEM TAUTIEŠIEM

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS
un SEKMĪGU JAUNO GADU

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS
un LAIMĪGU 1959. GADU vēlē

BALTIC MOVERS

S. VASARĀJA

TANSPORTA UZŅĒMUMS TORONTO

K. KĀRKLIŅŠ
pārstāvis pie UNO MANKIN Real Estate,
Member of Toronto Real Estate Board; Member of Ontario Association Real Estate Board
892 DANFORTH AVE.
Birojā HO 1-1114,
mājā HO 5-6384

IPASUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS un LAUKU APKĀRTNĒ.
Novēlam PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS VISIEM KRISTIEŠIEM
Mājas pircējiem sagādājam naudu iemaksām par 3% gadā.

E. RUDZĪTIS, pārstāvis pie
I. MAWRODIN REALTOR,
2543 Dundas St., W., Toronto, Ontario,
tel. RO 7-3121.
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD.

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un PANĀKUMIEM BAGĀTU JAUNO GADU novēl
HARVEY KEITH REALTOR
BRUNO PURIŅŠ
LATVIEŠU PĀRSTĀVIS
Tel. HU 1-0181
TORONTO
181 EGLINTON AVE., E., TORONTO. HU 1-3463.

NAMAMĀTES!
Pasteidzieties iegādāties latviskā gaumē darinātus
LINU AUDEKLA GALDAUTUS
un dažāda veida LATVISKAS SEDZIŅAS.
DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto.
DV Grāmatnīca un LA birojs 24 decembrī būs atvērti līdz plkst. 2 p. p.

MASKAVAI PIEDĀVĀ BRĪVAS VĒLĒŠANAS VĀCIJĀ

Jau iepriekš paredzēdami negātīvu atbildi, Rietumi proponē Vācijas apvienošanu uz brīvu vēlēšanu rezultātiem.

V a š i n g t o n ā. Ziemeļatlantijas organizācijas valstu ārlietu ministru konferences rezultātā Rietumu lielvalstis iesniegušas vienādas notas Padomju Savienībai, **pieprasot Vācijas apvienošanu uz brīvu vēlēšanu rezultāta pamata.** Ar šādu pašu priekšlikumu Rietumi nāca klajā jau 1955. gada ārlietu ministru konferencē. Kā toreiz, tā arī vairākkārt pēc tam Padomju Savienība šādu apvienošanas plānu ir kategoriski noraidījusi.

Gadījumā, ja Padomju Savienībai šoreiz tāds Vācijas apvienošanas plāns būtu pieņemams, Rietumi apņemas garantēt, ka apvienota Vācija krieviem nekad neuzbruks. Bez tam, ja apvienotā Vācija izvēlētos darboties Ziemeļatlantijas organizācijā, Rietumi solās gādāt, ka minētās organizācijas bruņotie spēki nekad netiks stacionēti Austrumvācijas territorijā.

Labi apzinoties, ka augšminētie priekšlikumi tiks noraidīti, Rietumu lielvalstu galvaspilsētās paskaidro, ka notas Maskavai iesniegtas nolūkā piespiest Chruščevu atklāt savas kārtis. Un, proti, piecpadsmit valstu ārlietu ministru konferencē Parīzē, analizējot Chruščeva prasības, Rietumi secina, ka pēdējais Berlīnes dēļ ar karu neriskēs. **Bez tam domā, ka Chruščevs īstenībā grib panākt pavisam ko citu, nekā viņa Berlīnes draudi to acumirklī liktu saprast.** Un, lai piespiestu Maskavu sviest šo „kaut ko citu" galdā, atzīts par pareizāku Padomju Savienībai pašreiz neko jaunu nepiedāvāt.

Rietumu diplomāti gan steidzas paskaidrot, ka pašreizējie priekšlikumi nebūt nenozīmē brīvās pasaules gala vārdu. Chruščevam atmetot savu sešu mēnešu ultimātu (neitrālas Rietumberlīnes brīvpilsētas radīšanu) vai arī citādi izrādot vēlēšanos sadarboties, Sav. Valstis, Anglija un Francija būtu gatavas diskutēt tādus jautājumus, kā piemēram, apvienotās Vācijas uzņemšanu Ziemeļatlantijas organizācijā. Bet, lai līdz šādām debatēm nonāktu, Chruščevam vispirms jānokāpj no sava augstā troņa.

Vienlaicīgi ar Vācijas apvienošanas priekšlikumiem Vašingtonā izstrādāts arī kāds plašs juridisks memorands, kurā paragrafu pa paragrafam apstrīdēti Chruščeva argumenti, ka it kā dažādi laužot Potsdamas nolīgumu, Rietumi esot radījuši situāciju, kurā par 4 valstu pārvaldi Berlīnē vairs nevarot runāt.

Atgriežoties pie liktenīgās Potsdamas konferences, Padomju Savienībai tiek atgādināts, ka liela daļa no tagadējās padomju joslas savā laikā atradās amerikāņu rokās. (Uz Potsdamas līguma pamata Sav. Valstis atdeva Padomju Savienībai — un līdz ar to galīgai noplicināšanai — apmēram 5.500 kvadrātjūdžu Vācijas territorijas). Memorandā gan nav skaidri sacīts, ka, krieviem pieprasot sabiedroto izvākšanos no Berlīnes, Sav. Valstīm būtu tādas pašas tiesības pieprasīt krievu izvākšanos no apgabala, kuru savā laikā iekaroja amerikāņi, bet starp rindiņām Padomju Savienībai tomēr tiek likts atcerēties, ka šāda iespējamība vēl vienmēr pastāv. Pašreiz gan Maskavai tiek tikai aizrādīts, ka Sav. Valstis, Francija, Anglija un Padomju Savienība Vācijā atrodas tādēļ, ka tās kopīgi sakāva Hitlera Vāciju; līdz ar to visu 4 lielvalstu tiesības ir vienādas.

JAUNS ASV SATELITS ORBITĀ

PIEKTAIS AMERIKĀŅU SATELITS SVER 8500 MĀRCIŅU UN IR 2,5 REIZES SMAGĀKS PAR KRIEVU SPUTŅIKU III

Pēc tik daudzām un dažādām neveiksmēm raķešlaukā Sav. Valstis tagad var svinēt savu otro uzvaru pēc kārtas. Vispirms Atlasa raķete pierādīja, ka tā var sekmīgi sacensties ar Padomju Savienības vislabāko un to pārspēt.

18. decembrī instrumentiem apgādāta Atlasa raķete, kas sver 8500 mārciņu, tika sekmīgi ievadīta orbītā un tagad katras 100,2 minūtes apriņķo zemes lodi. Padomju Sputņiks III, līdzšinējais raķešbrinums, ir daudz mazāks par amerikāņu satelitu un sver tikai 2.919 mārciņas. Sav. Valstu zinātnieki domā, ka viņu gigantiskā mēneša mūžs būs visai īss — ne vairāk kā divdesmit dienu, bet šai laikā izdosies iegūt vairāk informācijas nekā visos līdzšinējos mēģinājumos kopā, jo milzis apgādāts ar veselu instrumentu arsenālu. Savā augstākā punktā jaunais satelits sasniedz 625 jūdzes, savā zemākā tikai 118 jūdzes.

Sav. Valstu zinātnieku panākumam pagājušā nedēļā būs tālejošas sekas kā militārā, tā arī izplatījuma iekarošanas laukā. Un, proti, Sav. Valstīm vēl nekad nebija izdevies pacelt kaut ko tik smagu tādā augstumā tik milzīgā ātrumā. Raķete ar degvielu un satelitu pirms pacelšanas svēra 244.000 mārciņu, un tās izšaušanai bija nepieciešams 359.000 mārciņu liels atgrūdiens. Nepieciešamā ātruma sasniegšanai lietotās palīgraķetes visu savu degvielu jau bija patērējušas 4,5 minūtēs pēc Atlasa pacelšanās — bet šai īsajā laikā spridī galvenā raķete jau lidoja ar 17.000 jūdžu ātrumu stundā un tās ceļš uz orbitu apkārt zemes lodei bija nodrošināts.

Viens no lielākiem instrumentu jaunumiem ir uztvērēji un raidstacijas. No zemes raidītās ziņas var tikt uztvertas satelita stacijās un pēc tam atkal noraidītas atpakaļ uz zemi. Satelits spēj uztvert un atkal noraidīt, tiklab cilvēka balsi kā ziņas Morza kodā. Satelits arī noraidīja īsu prezidenta Eizenhauera Ziemassvētku apsveikumu.

TRAKĀS LAPSAS

sakodušas daudziem saimniekiem Orandžvilles apkārtnē mājlopus; cietuši arī lauksaimnieki latviešu pagastā.

Šīs lapsas lauzušās pat kūtīs, kur sakodušas mājlopus.

OFICIĀLAS UN NEOFICIĀLAS JUBILEJAS

Vēl dažas nedēļas, kas daudziem paies Ziemassvētku kartītes rakstot un pilnīgi skaidrā prātā izšķiežot fantastiskas summas par nevajadzīgām Ziemassvētku dāvanām, un 1958. gada „nabaga trimdas" latviešiem, pie bagātīgiem mielastu galdiem pārēdoties piedzīvos jautras bēres, jo Laiku un Likteņu priekšistabā trakiem stiķiem jau sagatavojies mazs knēvelis, kam vārds „1959. gads". Gadu mijai tuvojoties lai šoreiz pie vārda tiek paši lasītāji, jo man godīgi jāatzīstas, ka svētku laikā negribas nevienu makšķernieku, zvejnieku vai mednieku uztraukt. Ar nolūku te pieminēju arī zvejniekus, jo kādas makšķernieku biedrības runas vīrs šogad man piesūtīja rakstu, kādos laikos zivis vislabāk ķeras." Rakstu neizmantoju, jo tajā no sākuma līdz pat beigām bija runa par zvejniekiem, t. i., profesionāļiem, kas ar zivju zvejošanu nopelna savu dienišķo maizi.

Labāk paklausīsimies, ko raksta gluži neitrāli novērotāji:

Tautietis A. I. no Toronto: „Šogad mūsu oficiāli reģistrētie makšķernieku klubi, laikam, atzīmēs 5 gadu pastāvēšanu. Bet man gribētos aizrādīt, ka bez lielas runāšanas un lielīšanās vairākas mednieku un makšķernieku kopas šogad atzīmēs gandrīz jau 10. pastāvēšanas gadu. Protams, šīm kopām nav tik liels biedrus skaits kā oficiāladzīgo kopu starpā, lai pieminam Daugavas Vanagu medniekus un makšķerniekus kopa, kā liekas, makšķernieku kopa. Pati pirmā radās jau 1948. gadā rudenī, kad uz līguma pamata Kanadā ieradās vairāku simti latviešu, kas strādā spēkstacija būvdarbos. Kopējais darbs un kopējais liktenis īsos makšķerēšanas izbraukumos, kas pulcināja pa desmit vai vairāk vīru, radīja ciešas draudzības saites, kas vēl šodien nav izirušas. Mans znots jau no 1950. gada aktīvi piedalās kādā latviešu akadēmiskās jaunatnes makšķernieku un mednieku kopas gaitās. Viņš zina man stāstīt, ka kādai vecai latviešu korporācijai vienai pašai nesenā medību izbraukumā bijušas divas grupas katrā pa 8 vīriem. Tādēļ neesiet ņemaz pārsteigti, ja nākošā gadā jau esošiem klubiem pievienosies vēl pāris jaunu. Jo kuram medniekam vai makšķerniekam patīk vienam braukt laukā no pilsētas? Draugu pulkā laiks paiet jautrāk."

*

Tautietei Marijai M. laulātais draugs ir palīdzējis uzkrāt drusku žults, kas nāk no mazas, bet niknas vēstulītes: „Arī mans vīrs ir meties uz medīšanu. Viņš saka, ka tas piederot pie labā toņa. Nu tad paklausieties, kāds tas labais tonis ir. Jau piektdienas vakarā sākas lielā gatavošanās — siltās veļas meklēšana, šaujamo eļļošana un sviestmaižu kalna taisīšana. Nedrīkstu neko pretī runāt, jo vīrs saka, ka medībās pavadītais laiks svaigā gaisā esot labākā zāle viņa vājiem nerviem. Un kur tad būšot tas prieks par lielisko stirnas cepeti! Trijos no rīta, kad visa ģimene guļ saldā miegā, piebrauc vīra draugs Jānis. Pie durvīm viņš negrabinās, bet ar savu auto tauri taisa tādu troksni, ka domāt — ienaidnieka lidmašīnas ir jau virs Toronto, un Jānis nu izmisīgi cenšas brīdināt un glābt, kas vēl glābjams. Pēc tam, kad vairāki kaimiņi pidžāmās ir izskrējuši apjukumā uz ielas un Jāni ar „šarap" saucieniem nomierinājuši, arī mans mednieks ir gatavs, un mašīna pazūd nakts melnumā.

Četras dienas parasti man nav nekādu ziņu ne par manu vīru, nedz pavedēju Jāni. Ceturtās dienas vakarā Jānis pārved vīru mājās. Labāki sakot — izgrūž manu vīru uz ātru roku pie mūsu mājas iebraucamā ceļa un pats aizbrauc kā ar ugunsgrēku. No stirnas nav ne smakas, bet vīrs stāv priekšnamā — smird pēc šņabja un melo, ka ausis kust. Tas, lūk, ir mednieks!

Ja nu vīrus varētu iemainīt kā autiņus, katru gadu pret labāku modeli, es nudien jau sen to būtu izdarījusi. Bet ar vīriem te, diemžēl nekāda „trade in" būšana nav. Galu galā mums ir kopēji divi bērni, un es ceru, ka savu vīru reiz atkal atgriezīšu uz taisnā ceļa."

*

Mūsu Ohaput Hughes draugs T. Muchks ir drusku uztraucies: „Jūs nesen rakstījāt, ka vairāki veči šāvuši viens otram briežus no ceļa. Tas ir nepareizi. No ceļa ne vienmēr var šaut. Un uzsvērņ, ka nav atļauts ne no viena ceļa, kas apzīmēts ar valsts numuru. Mums te katru pavasari notiek šauteņu ūtrupe. Tās visas ir atņemtas medniekiem, kas šāvuši no numurētiem ceļiem, vai šāvuši pāri ceļam. Medību pārsakni jokus nepazīst arī tad, ja atrod pielādētu ieroci mašīnā, vai arī uzdūras uz automatisko, kam vairāk par trim šāviņiem. Šaušana pirms saules lēkta vai saules rieta ir „tabū". Tāpat nav brīv šaut tā saucamos kažokzvērus. Palasiet uzmanīgi medību noteikumus — tā ietaupīsit sev lielas nepatikšanas."

Tautietim Muchkam man jāatgādina, ka Toronto mednieki no numurētiem ceļiem, protams, nekad nav šāvuši. Ja tie kādā mežā celiņā uzdūras uz branga briedi, tad varat būt droši, ka mednieks tūlīņ apturēs mašīnu, uzsauks: „Just a minute! — Voldi, aizskrien pa fiksam līdz tam stūrim un paskaties, kāds ceļam numurs!" Pēc tam, kad Voldis no stūra visā spēkā sauks: „Ej, dad! Te nav nekāda numura!", mūsu mednieks pamatīgi notēmēs, un viens, divi, trīs tad plaucēs briedim virsū.

A. Pelēkais.

ĢEN. DE GOLLS FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS

PIEKTĀS REPUBLIKAS PIRMĀ PREZIDENTA TIESĪBAS TIEK SALĪDZINĀTAS AR FRANCIJAS IMPERĀTORA NAPOLEONA III VARU.

P a r ī z ē. Pagājušo svētdien īpaši izraudzīta vēlētāju grupa (apmēram 81.000 pilsoņu, kurā ietelp parlamentārieši un pašvaldību pārstāvji kā Francijā, tā arī tās aizjūras territorijās) republikas prezidenta amatā ievēlēja tagadējo ministru prezidentu ģen. de Gollu. Lai gan vēlēšanās kandidēja arī viens komūnists un viens kreisā spārna bezpartejiskais, ģen. de Golls saņēma 79% no balsu kopskaita un nākamā gada 8. janvārī stāsies paša izveidotās Piektās republikas prezidenta amatā. Pašreizējais valsts prezidents Kotī vēlēšanās nekandidēja.

Sakarā ar de Golla jauno konstitūciju Francijas prezidentam politikā būs daudz lielāka noteikšana nekā līdz šim. Vispirms jau republikas prezidents izraudzīs premjēru — līdz ar to viss ministra kabinets atradīsies valdības galvas tiešā virsvadībā; parlamenta deputātu funkcijas tai pašā laikā būs stipri ierobežotas, kas nozīmē, ka dažādo politisko partiju savstarpējās cīņas vairs nebūs par iemeslu nemitīgajām valdību maiņām — kā tas bija Francijā pēckaŗa gados.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

31. decembrī T.L.B. un T.L.Sp.K. rīko Jaungada sagaidīšanu Kolumba zālē.
4. janvārī, pl. 4 — TLB sestdienas skolas eglīte.
10. janvārī — LMM kluba sarīkojums.
23. janvārī 1959. g. — Preses balle Kolumba zālē.
24. janvārī Sv. Andreja baznīcas telpās, TLTA sestdienas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.
7. februārī — tradicionālais karnevāls Palace Pier telpās. DV Toronto nodaļa.
27. februārī — Poļu zālē KLMA karnevāls.

ST. KATARINES

31. decembrī Vanadžu kopas rīkotais Jaungada sagaidīšanas vakars Beacon Motor hotelī.

HAMILTONA

11. janvārī Hamiltonas DV pilnsapulce.
24. janvārī HLB veco un jauno laiku deju vakars.
31. janvārī latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.
7. februārī MMK balle.
14. februārī gaidu un skautu rīkotais Meteņu vakars.
21. februārī dāmu kom. mūzikāli literārs vakars. Dr. P. Vasariņa referāts.
28. februārī — 4. DV karnevāls Pigbridžā.
21. martā HLB dāmu kom. sarīkojums ar prof. P. Ķikaukas referātu.

K. BLUMBERGS PIECDESMITGADNIEKS

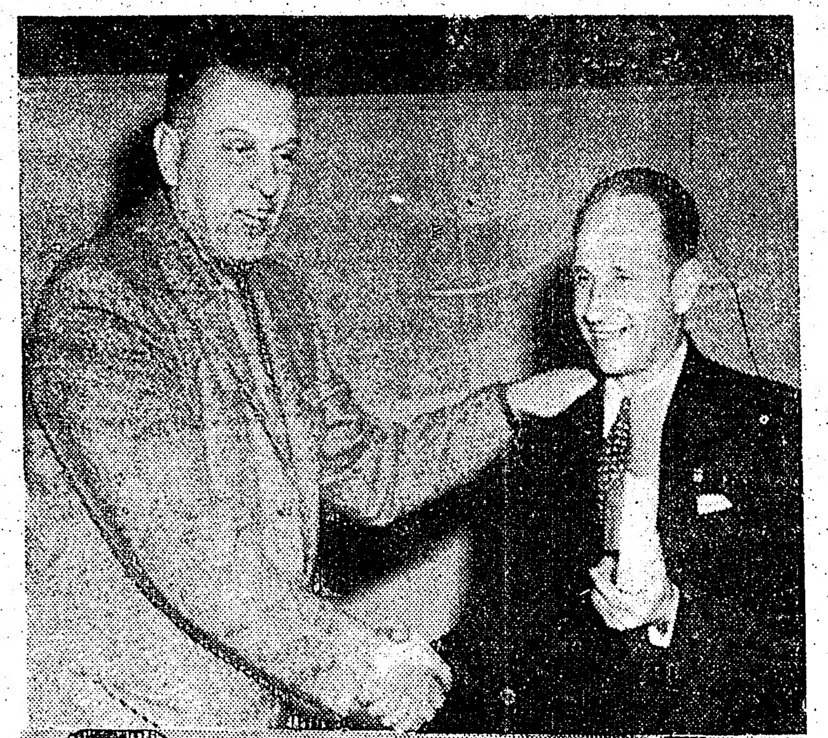

LSAK valdes pr-dis V. Rozenbergs pasniedz K. Blumbergam goda diplomu. Apakšā: H. Bubenko, jubilārs un K. Bukass (no labās). J. Kreiļa uzņ.

Maratonista Kārļa Blumberga godināšana viņa 50 gadu dzimšanas dienā notika š. g. 18. decembrī Daugavas Vanagu telpās, kur bija pulcējušies sportisti un sporta darbinieki.

Latviešu sporta apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Vilis Rozenbergs īsos vārdos kavējās atmiņās, atzīmējot K. Blumberga agrākās sporta gaitas brīvajā Latvijā un ārzemēs; jubilāram viņš pasniedza atzinības diplomu, bet latviešu YMCA's valdes priekšsēdis Ž. Zentiņš — YMCA's nozīmi. Sveicienus nesa arī DV un TLSK. Vakars noritēja lielā sirsnībā. K. Blum-Berga kādreizējie sporta līdzgaitnieki, kā latviešu veiksmīgais soļotājs Bubenko, kādreiz saukts arī par Bubīti, M. Kazaks u. c. pastāstīja vienu otru interesantu notikumu par mūsu kādreizējo Latvijas izlases sportistu izlases sacensībām Latvijā un ārzemēs.

ATVEIDI SNIEGĀ...

(Pārnesums no 5. lpp.)

svecīšu liesmiņu dreb tev pretī no abām eglītēm, trīc arī piesarmojušie bērzu zari aiz baznīcas šaurajiem logiem — viss tapis drebošai gaismai līdzīgs, skaidrs un vārs, tavu sirdi paceļot bezvārdu lūgsnā.

Baznīcēnu straumei uz izeju griežoties, tu topi pieskalots saviem draugiem, vienas pilsētas skolas, te, tēvu pagastā svētku laikā pārbraukušiem. Jūsu elkoņi saskaras uz baznīcas slieksņa, ārā, uz cieti, gludi nomīdītas takas, un valodas raisās, lēkā kā strauta ūdens zem ledus ,ziemas savaldīts. Vēl pār plecu tu uzsauc tēvam, mātei, ka dosies ar draugiem pa ceļam mājup, tad topi aizrauts viņu gaitās, to sajuzdams par savējo.

Bēris, ar vectēvu pie grožiem, spēj no kalna vizināt jūs sešus, septiņus, sniega pakaviem lecot ragavās, sašķīstot pret krūtīm, pleciem. Ek, brauciens! Vectēvs tik pievelk grožus, varbūt, iedomādams kādu savas jaunības Ziemassvētku nakti — viņam patīk vizināt tik kuplu vezumu nerimšu, mazdēlu ,mazmeitu, kaimiņu bērnu. Tīšām, vai netīšām, upes līkumā ragavas atsitas pret krasta elksni un sašķiebjas tik stāvus, ka visi sēdētāji izbirst cits pār citu mīkstajā sniegā. Cits citu celdams pagrūž, pastumj dziļāk kupenā, un kņada ir skaļa, līksma, nebeidzama, vectēvam purinot segas un dābola maisu, atslienot ragavas taisni. Tālāk, balti pelēkā naktī kamanas aizslīd vienas pašas, jaunu draugu pulks seko tām čalodams, vectēvs cilā grožus lēnāk, bēris riksi pietura bez steigas. Gaiss kļuvis mīkstāks, mēnesim pa pusei aizklājies mākonis, sniegs jau gurkst zem soļiem, līp dūraiņī saspiests. Upes līkumā, kur plašāks, baltāks neskarta sniega lauks, jūs kā uz norunu cits aiz cita atmuguriski gulstat sniegā: tā, izplēstām rokām, atmestām galvām, uz brīdi dziļi iespiežoties. Cits citu aiz rokām paceldams, atskatīdamies, jūs ieraugāt savus atveidus rindā citu pie cita. Uz sniega klātas upes tie iezīmēti draudzīgā rotaļā. Tad jūs paņākat lēni braucējas ragavas, cits pār citu saklūpat uz mašas, cits citam klēpī; kādas nosalušas, slapjos cimdos sastingušas rokas divas lielākas ņem, paslēpj savos dūraiņos, saspiež, uz silda. Caur vadmalas mētelī jūt siltu dvašu pret plecu, to pašu silto roku siltās mutes dvestu. — Vienas skolas, viena pagasta, kaimiņu bērnu, jau jaunieši, pulks vāvujo līksmi baltā naktī uz mājām braucot.

Atmiņu ceļiem nav gala, ne malas, un tu ej pa visbaltāko — savas jaunības ceļu, zem piesnigušiem, līdz dziļai kupenai nolīkušiem zariem tēva dārzā. Svētku naktī tu ej uz mājām. —

A.D. Kristapsons -MEAT- & SAUSAGES 1095 QUEEN st. E. TEL. HA 5152

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU visiem latviešiem novēl
ĀDOLFA KRISTAPSONA
GAĻAS UN DESU VEIKALS - DARBNĪCA
1095 Queen St., E. Tel. HO 6-5152, Toronto.

Modris Lorbergs

VĒSTULE DRAUGAM

Pirms nedēļas lielo egļu galvas plucināja ass vējš, kā kādreiz māte rezgaļa matus. Tās locījās līdzi vēja brāzieniem un žēli raudāja. Man, siltajā meža būdā sēžot, sametās viņu žēl. Vienai otrai galotnes bija saplosītas un dažs labs atlauzts zars gulēja zemē brūnajā čiekuru klājienā.

Tad, kādā naktī, vējš apstāja, un, nākošajā rītā, man atmostoties, acīm atklājās pavisam dīvains skats: viss meža zaļums bija pārklājies baltu, mīkstu segu.

Sniga . . . Vienu dienu, divas, trīs . . . Baltā sega tapa arvien biezāka un biezāka. Koki bija uzlikuši galvā sniega cepures tik biezas kā kupenas. Vecās egles turējās taisnas un staltas, kā sava baltā apģērba lepodamās, bet jaunās bija salīkušas kā vecas vecenītes. Tam jaunais krāšņums bija par smagu.

Baltā seģenē ietīta bija arī mana meža būda. Nedz jumtu, nedz sienas vairs atšķirt: viss viena liela, balta kupena. Tikai lodziņa vieta un zilo dūmu strūkla no skursteņa liecināja, ka šeit kāds dzīvo.

Šorīt pārstāja snigt, un debesis pamazām sāka skaidroties. Un tagad, kad rakstu Tev šīs rindas, pāri piesnigušo egļu galvām raugās pussagrauzta mēness seja, bet debess, pielijusi krāšņu zvaigžņu rakstu, ir uzkāpusi augstu, augstu. Tā ir tālu atrāvusies no lielo egļu galotnēm.

Mana meža būda ir pilna tīkama siltuma un miera, un arī es pats esmu miera pilns.

Zaļš egles zars, iesprausts sienas baļķu starpā, lēnām tvīkst telpas siltumā un izplata tajā patīkamu, tikko samanāmu rūgtenu sveķu smaržu. Manai meža būdai un man pietiek.

Šajā vakarā negaidu viesus. Tiem katram savi ciemi ejami, tāpat kā Tev, mans seno dienu draugs. Arī es esmu ceļa jūtīs izstaigāt šajā vakarā daudzās tekas un ceļus, kurus jau tik bieži esmu gājis. Domas ir kā savu ceļu pieradis kumeļš, kas arvien aizgriežas atpakaļ zināmās vietās, un es laiski ļaujos viņu straujajam skrējienam. Un raugi, ikvienā šādā skrējienā izsīkt sākušais atmiņu trauks piepildās atkal un kūsā pāri malām. Tas ir dīvains, reibinošs dzēriens, kas šo trauku pilda, un to es dzeru un nevaru atdzerties. Man patīk šis atmiņu reibums...

Es ceļos un eju, lai pāri augstajam debesu lokam, cauri laikam un telpai aiztrauktu atpakaļ pagātnē un noskurbtu atmiņu reibumā. Un, varbūt, šajā skrējienā, arī mūsu ceļi šķērsojas, un mēs zem augstā debess loka varēsim pacelt mūsu atmiņu kausus un tukšot tos . . .

— — — — — — — — — — — — — —

SVĒTVAKARA STĀSTS

Mežsarga mājā viss ir sagatavots svētvakaram. Pēdējais mājas solis jau sen apdarīts, un mājas ļaudis, pirtiņā nomazgājušies, nes sev līdzi izsutināto pirtsslotu lapu rūgteno smaržu. Visi ir dīvaina klusuma un svinīguma pilni. Trūkst vēl tikai tēva. Māte jau kuŗo reizi raugās stundenī, un ar katru reizi viņas skats kļūst nemierīgāks. Jau sen tēvam vajadzēja būt mājā. Brīžiem viņa klusi izslīd no siltās virtuves uz lieveņa un klausās, vai nedzirdēs sniegā čirkstam tēva soļus, bet laukā viss ir klusu.

Tad viņa vēlreiz paskatās stundenī un saka:

„Sāksim, gan jau arī tēvs pārnāks."

Mājas ļaudis lēnam pulcējas lielajā istabā, kur kuplajā eglītē gaišu gaismu viež daudzas sveču liesmas.

Bailīga ieskanās dziesma, tad pamazām aug lielumā un stiprumā. Klusa nakts, svēta nakts... Bet šovakar dziesmai trūkst dzidruma: skaņas ieķeŗas egļu zaros, sapinas tajos un tad kā kūlains murskulis nokrīt zemē. Jūtu, ka arī mātes balss šovakar neskan kā citkārt: vārdi ķeŗas un pinas, un melodija reizēm trīc kā cieši novilkts diegs. Galvu viņa paliekusi uz loga pusi, un liekas, ka viņa vairāk klausās kādai citai skaņai nekā dziesmai. Arī man pašam negribas lāga dziedāt. Kaklā ir iesprūdis tāds kā liels kamols.

Arī nākošā dziesma kūņojas kā negribēdama.

Un tad, gandrīz reizē ar pēdējo dziesmas vārdu, uz lieveņa nočirkst sniegs, dzirdama kāju dauzīšana, sniegu nokratot, un durvju vēršanās. Es izraušos no mātes klāpja un skreju priekšnamā. Tēvs mājā!

Mans skrējiens pārtrūkst, jo tēvam pa priekšu istabā nāk kāds svešs, aitādu kažokā ģērbies cilvēks ar sadrūmušu seju, un arī tēvam sejā dusmīgas rievas.

„Atvedu svētvakara dāvanu," tēvs īgni saka un ieslej kaktā apsarmojošo bisi. „Ne kauna, ne goda. Pat svētvakarā nekaunas zagt."

„Mežsarg, tev viegli runāt: silta, liela māja, eglīte, un zem tās dāvanu kalns. Kas manējiem to dos?"

„Ja esi taisna ceļa gājējs, tad zini dienas laiku un pareizo ceļu. No tevis, Cīrul, gan to negaidīju . . . "

Nu svešajā atpazīstu būdeļnieku Cīruli, to pašu ar daudzajiem bērniem.

Lielā vīra acīs iekrīt miklums.

„Mežsarg, ja dzīve sametas kā pakulu aukla, tad arī pats reizēm izlec no taisnā gājuma. Bargs esi, bet taisns. Dari darāmo, lai varu vēl mājā tikt. Jau tā manējie būs acis izskatījuši gaidīdami."

„Tēvs, vai nu svētvakarā grēku darbu darīsi," māte, tēvam piegājusi, klusi saka. „Laid cilvēku mājā ar godu. Arī viņa ļaudis gaida svētvakaru."

Tēvs sadrūmis. Izšķiršanās ir grūta.

„Miķel un Juri," pēc brīža viņš saka, „ejiet un izmetiet no ragavām zagto malku un iemetiet no mūsējās sausās, ka svētku laikam pietiek. Un tu, Cīrul, pieliec arī savu roku, ka vēl vari mājā eglīti nodedzināt. Bet to pusasi Otros svētkos aizved un nokrauj atpakaļ vecajā vietā. Un nedod Dievs tevi vēlreiz šādā gaitā satikt."

„Paldies, mežsarg, lai Dievs tev to atlīdzina," saka Cīrulis un sniedzas pēc tēva rokas.

„Nekavē laiku. Redzi, arī mana saime gaida svētvakaru," tēvs dusmīgs atrauj roku.

Kamēr puiši dara uzlikto darbu, māte virtuvē sataisījusi lielu saini svaigi ceptās maizes un iesējusi baltā autā.

„Aizved mājās kūkulīti un sveicini saimnieci," viņa atvadoties iespiež to rokā Cīrulim, „un neaizmirsti Dieva vārdu."

Kad svešējās ragavas izslīdējušas no sētsvidus, visi pulcējas atkal lielajā istabā, kur svecītes jau krietni pusdegušas. Nokritis ir pirmitējais smagums, un pār jaunu atsāktās dziesmas

(Nobeigums 10. lpp.)

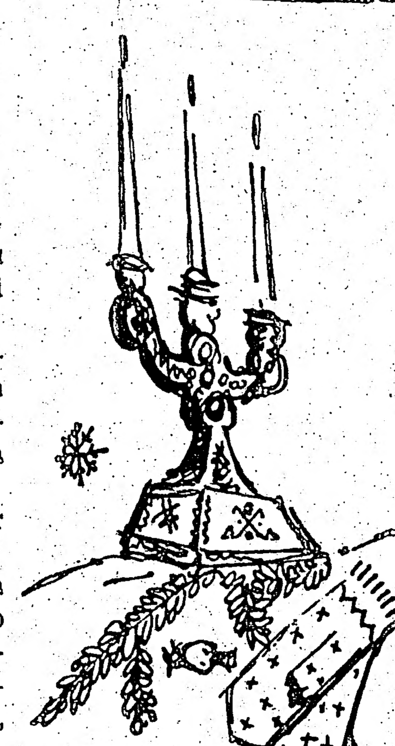

Elza Ķezbere

ZIEMASSVĒTKOS

Ir atkal Ziemassvētki . . .
Sirds arvien taujā vēl:
— Kur esi? Kurā ceļā
Tev pāri zvaigzne kvēl? —

Ir atkal Ziemassvētki . . .
Liec plecus skumju krusts.
Dziest vakars. Nakts man saka:
— Par maz vēl sāpju justs. —

Ir atkal Ziemassvētki . . .
Dzirkst brīdi spožums liegs
No dienām aizgājušām.
Tad — pāri krist sāk sniegs . . .

Ir atkal Ziemassvētki . . .
Arvien sirds taujā vēl:
— Kad nāksi? Kurā ceļā
Pār tevi zvaigzne kvēl? —

Strātis Mirivīlis

RAHILAS BALSS

No grieķu valodas tulkojusi Vidzemniece. Stāsts ievietots Mirivīļa krājumā „Sarkanā grāmata". Šai stāstā tēlota Grieķijas traģiskā dzīve pēdējos gadu padsmitos. Tanī atspoguļojas arī visa pasaule, tāpat kā ikviena cilvēka sirdī.

Daudzi gadu simteņi bija pagājuši kopš viņas gaišās nakts, kad Dievs uzkāra savu spožāko zvaigzni pār silīti Betlēmē. Aizgājuši un pazuduši kā rudens lapas, kuŗas izkaisa vējš. Cilvēki, lai gan sen pazaudējuši viņas nakts brīnumu, bija paglabājuši zem savas sirds pelniem mazu zelta dzirksteli no tās zvaigznes spožuma. Katru gadu viņi blāvi atcerējās to eņģeļu dziesmu, uzrušināja to Dieva dzirksteli, kas dusēja sirds dziļumos un pūlējās atkal dziedāt to saldo dziesmu, kas bija toreiz valdījusi pār ļaužu dvēselēm; to eņģeļu dziesmu, kuŗas nozīmi viņi bija pazaudējuši. Un arī šajā naktī sāka skanēt zvani, saukdami no torņiem seno prieka vēsti. „Dieva Dēls ir dzimis," sauca zvani trīsēdami priekā. To vaŗa balsis ielidoja dūju ligzdās. Tās atmodās, pārsteigumā izplēta savus spārnus un ielidoja saltajā ziemas naktī, piepildīdamas to savu balto spārnu vēdām kā toreiz, kad gaiss viļņojās no eņģeļu spārniem. Tad atskanēja arī mazie ciematu zvani, saukdami savām brīnišķīgajām balstiņām: „Lai smaida atkal rūgtumā slēgtās lūpas, jo šonakt ir dzimis Dieva Dēls. Lai nožūst asaras, lai priecīgas top cilvēku sejas, kuŗas izķēmojušas nezvēra ķetnas!" Atmodās arī mazie, vientuļie kalnu baznīciņu zvani, uzkārti ozolos — arī tie pauda priecīgo vēsti savām svaigajām balsīm: „Šodien beidzas vaimanas! Šodien sāpju vietā atgriežas dzīves himna. Uz vītušajām lūpām šodien uzzied atkal sarkanās cerības neļķes, jo ir dzimis Priecības Dievs.

Tā sauca zvani pār pilsētām un ciematiem, pār laukiem un būdiņām, kas apsedz cilvēku rūpes, un pāri lēndabīgo dzīvnieku stalļiem.

Šo vēsti paņēma vēji — to izkaisīja pāri salijušajiem mežiem; tumšās lapas atmodās, un koki nodrebēja līdz sakņu galiņiem, kas zīda rūgto zemes sirdi. Norima jūŗas vētra līdz pat tumšajiem bezdibeņiem, kur dzīvo jūŗas nezvēri. Un paņēma šo vēsti vēji uz saviem platajiem spārniem un to aiznesa mākoņiem, un mākoņi to aiznesa līdz septītajām debesīm, kuŗu vijolīšu krāsas vārti bija ar sudrabu aiznagloti. Vārti atvērās un debesis saņēma šo vēsti, un tā gāja tālāk, līdz nokļuva septītajās debesīs. Tur lūdz Dievu noskumuši eņģeļi, zilos spārnus nolaiduši; eņģeļi, ar baltajiem gaismas kūļiem, lūdz Dievu par cilvēkiem, savas noskumušās sejas spārniem aizseguši, lai Kungs neredzētu asaras viņu acīs. Arī eņģeļi saņēma šo vēsti un atsedza savas sejas laimībai, sākdami spēlēt uz arpām un vijolēm seno Prieka himnu: „Allelujā! Allelujā! Allelujā! Miers pār zemi, un cilvēkiem labs prāts!" Tad septiņas debesis atmirdzēja no zelta, zaļām, oranžu un rožu krāsas zvaigžņu svecēm, un gaiss kļuva chaoss neskaitāmo sveču mirdzumā līdz pat vēsajiem dziļumiem. Un septiņas debesis dziedāja seno dziesmu: Alleluja! Alleluja! Alleluja!

Tai pašā stundā gadījās kāds ceļinieks, kas gāja cauri Grieķijas pilsētām, ciematiem un laukiem. Bija vienkāršs cilvēks, tērpies nabadzīgās darba drēbēs, līdz kaklam sapogātā pelnu krāsas mētelī; viņš balstīja savu slaiko augumu uz olīvkoka spieķa, un viņa bālajā sejā spīdēja lēnīga gaisma. Ja kāds paraudzītos zem cepures, pārvilktas pār viņa acīm, redzētu kastaņbrūnu, kā domās iegrimuša bērna acu pāri.

Nakts nāca no visām pusēm nedzirdamiem soļiem, nāca no pļavām, no gravām, no zemes alām, pāri okeaniem un no mistiskiem mežu biezokņiem. Pa tīrumu ceļiem, saliekušies darba smagumā, devās mājup ciema ļaudis, vilkdami aiz sevis lopiņus, kas arī bija noguruši, cauru dienu ardami. Ceļinieks pa deva labvakaru un staigāja viņiem blakus, bet viņi nepacēla acis, lai viņu ieraudzītu, pat viņa nepamanīja, turpretī dzīvnieki viņu pazina un satraucās no viņa domīgajām acīm, rāvās valgos uz viņa pusi un klusu māva. Tie gribēja runāt, bet nevarēja, jo tikai Ziemassvētku pusnaktī tie spēj runāt cilvēku mēlē uz Pestītāju, kas nāk stalļos tos apmeklēt, un tie Viņam apsūdz cilvēkus, kas ar tiem ļauni apgājušies.

Savādais ceļinieks aizgāja lieliem soļiem tālāk cauri pilsētām, ieslēgtām dzelzīs, darvā un gumijā. Viņš klausījās un brīnījās par katras pilsētas ritumu, kas katrai bija citāds. Viņš dzirdējā, kā vaid un čīkst to dzelzs eņģes, kā svilpo ugunis fabriku skursteņos, redzēja to milzīgās elektriskās acis mirkšķinām cauri naktij. Viņš dzirdēja pat sapņu vieglos soļus no gulošo un slimo bērnu miega. Viņš dzirdēja arī himnas no gaismas pielijušiem dievnamiem, kā arī Kaina mežonīgo dziesmu no slepkavu mutēm. Viņš dzirdēja pat aizelsušos kaisles cīņu no gultām. Tā viņš gāja cauri apdzīvotām vietām un klausījās dzīves pulsā aiz katrām aizvērtajām durvīm, zem katra jumta, pat zem zemes, kur sēklas cīnās ārā no savas čaumalas, tur — aklajā tumsā, lai dzītu savus asnus uz augšu un saknes uz leju. Neviens viņu neievēroja, neviens arī nedzirdēja viņa spieķa klaudzienus no ielas, uz lauku ceļiem, uz kalna oļiem, jo neviens nevarēja viņu redzēt.

Pagāja stundas, un nakts sedza saviem samta spārniem zemi kā tumsas cāļu māte; tā sildīja bērnu, koku un visas dzīvās radības sapņus un dzirdīja ar savu melno pienu grēcīgos klaidoņus. Līdz ar nakti no visām malām glūnēja Baisma un Briesmas, aizsegtām sejām, dzēstiem lākturiem, slēpdamās ēnās. Ceļinieks dzirdēja cilvēku sirds pukstus, kas vijās ap viņu dobji, neskanīgi, kā neskaitāmas bundziņas, pārvilktas ar drēbi, sizdamas lēnām, neatlaidīgi, bez gala. Viņa acis piepildījās ar sērām, jūtot zemes agoniju aukstajā tumsā.

Tad kāda blāzma sārtojās aiz tuvējā pakalna kokiem. Viņš pacēla acis un raudzījās. Pēc brīža lielas liesmas pacēlās aiz kokiem, nemitīgi pieaugdamas. Gaisu piesātināja deguma smaka. Līdz pat debesīm sniedzās uguns sarkanie, skrandainie karogi. Dzirksteļu pulki kā zelta bišu spieti sajaucās ar debess

(Nobeigums 12. lpp.)

1958. GADA ZIEMASSVĒTKI

ZIEMASSVĒTKIEM KANADĀ DAUDZAS SEJAS

Ziemassvētki Kanadā. Cik Ziemassvētku ir jau aizvadīts Kanadā? Vieni, pieci, desmit, vai divdesmit — vai, varbūt, tie ir pirmie? Lai arī kā, Ziemassvētki arvien atgādina pagājušos laikus. Atmiņas par smiekliem un šķindošām skaņām, par skuju smaržu un treknu cepešu smaržu. Atmiņas par gaišām dāvanām un pusnakts mūziku. Bērnības atmiņas.

Protams, daudziem tās ir rūgtas atmiņas. Atmiņas par trūcīgu barību pelēkās nometnēs, par apspiedēju papēžu sitieniem uz sasaluša bruģa. Par terrora klauvējienu pie durvīm. Par tiem, ko no mūsu vidus aizveda tie, kuŗi bija mācīti aizmirst Ziemassvētkus.

Bet šie tagad ir Ziemassvētki Kanadā, un īpatnējā veidā kanadieši šos visu svētku svētkus svin pēc daudzu zemju un tautu kopā sajauktajām paražām. Ak, ir arī tādi, kas grib atzīmēt Ziemassvētkus kā saturnālijas vai kā tirdzniecības karnevālu. Bet lielākai mūsu daļai, kad mēs vēršam sejas uz mājas pusi priekšvakarā, un pasaules ķildas ir izslēgtas ārpusē, Ziemassvētki ir no visām lietām tie labākie, un tādi, kādi tie ir, nevis peļņas dēļ, ko tie ienes.

Un šo daudzo paražu sajaukums ir Kanadas īpašie Ziemassvētki: „Santa Claus" jeb Sv. Nikolajs, jeb Ziemassvētku vecītis — nāca vispirms no Mazāzijas uz Italiju, tad uz Spāniju, Holandi, Vāciju, Baltiju, Angliju un, beidzot — uz Ziemeļameriku.

Ziemassvētku laika baļķis un āmuļi, ko tā iemīlējuši angļi, radušies no seniem pagānu ticējumiem. Ziemassvētku eglīte ir galvenokārt vācu iestādījums un Ziemassvētku kartīte — angļu. Tradicionālais tītars ir amerikāņu paraža un populārais korālis — „Labais karalis Vacslavs" godina Bohēmijas svēto.

Visā zemē Ziemassvētkiem ir daudz dažādu seju. No Ņufaundlendas klinšaino krastu zvejnieka būdiņas var sadzirdēt okeana viļņu bangas. Vecās Kvebekas Labrenču ciemā zirga kamanas slīd pa čaugano sniegu, skanot ilkšu zvaniņiem. Kādā lielā Ontario pilsētā satiksme dārd cauri slapjdraņķainām ielām. Prēriju plašumā rančas uguns dūmi ceļas stāvus klusajā gaisā. Sniega putenis atsitas pret kalnu granita torņiem. Un, varbūt, kādā Viktorijas dārzā siltā lietū zied roze.

Ziemassvētkiem Kanadā ir daudzas sejas. Kanada ir ne tikai valsts ar ilelām ģeografiskām dažādībā, bet arī ar daudzām rasēm un kultūrām. Katra grupa svin Ziemassvētkus mazliet citādi nekā pārējās. Kas vieniem ir cūkas šņukuris vai pīrādziņi, zoss, tas otriem ir tītars. Vieniem ir 25. decembris — otriem — epifanija. Vieniem ir plūmju pudiņš, otriem — augļu kompots un piparkūkas. Vieniem ir Klusa nakts, otriem — God Rest Ye, Merry Gentlemen.

C. S.

N. Kalupe

KĀDS CITS

NOVELE

Durvis noklaudzēja, un viņi bija prom. Zelmiņa pastāvēja priekšnamā, pavilcinājās, tad lē[illegible] iegāja virtuvē, kas vēl bija [illegible]āta svētku cepumu un pa[illegible]as skuju smaržas, jo viņi bija nopirkuši arī mazu eglīti un paņēmuši to līdzi, lai varētu to šovakar aizdedzināt Dženas kundzes mātes — Smisa kundzes mājās. Smisa kundzes druknais, nevīžīgais stāvs un tās urbjošais skatiens uz mirkli pavīdēja Zelmiņas gara acu priekšā. — Jā, bet viņai ir nauda, un kad viņa mirs, bet, varbūt, pat agrāk, Dženas kundze — krusttēva Pētera sieva — visu to mantos, un tad viņi visi pārbrauks dzīvot viņas mājās, kur krusttēvs Pēteris atvērs pats savu kurpnieka darbnīcu, lai viņam nebūtu jāstrādā veikalam un jāpelna graši, — tā Zelmiņa bija dzirdējusi viņus savā starpā sarunājamies.

Un viņu tie bija atstājuši vienu. — Tu paliksi te par mājas sargu, — mazā Džena bija teikusi ,jo darbnīcu bez cilvēka atstāt nevar, tajā ir veikala manta, par kuŗu mums jāatbild, — viņa bija visgudri teikusi. Un tad — tev tur nebūs ko darīt, jo tu neproti angliski, — viņa bija piebildusi. — Bet tu neproti latviski, — Zelmiņa bija pēkšņi saskaitusies. — Kā? Ko tu saki? Es neprotu latviski? Bet es taču latviski vien ar tevi sarunājos, — Džena bija ieplētusi vēl platākas savas jau tā platās, gaiši zilās acis. — Jā, bet tas neskan latviski tā, kā tu runā, —Zelmiņa bija pastāvējusi uz savu. To dzirdot, Džena bija uzmetusi lūpu un bija aizskrējusi pie tēva.

— Tēt, viņa saka, ka es neprotu latviski, bet es taču protu, protu, tu pats teici, ka es protu latviski labāk par citiem latviešu bērniem, — viņa bija gandrīz raudājusi.

— Jā, jā, dārgumiņ, protams, ka tu proti, un kad mēs aizbrauksim uz Latviju, tu iemācīsies vēl labāk, — krusttēvs Pēteris bija aplicis roku meitenes sīkajam stāvam, un viņa seja bija kļuvusi vēl skumjāka kā parasti. Tajā lūkojoties, Zelmiņa nebija dzirdējusi, ko Džena tēvam vēl bija teikusi, bet, likās, tas bija kaut kas jautrāks, jo, no meitenes novērzdamies, Pēteris bija paskatījies uz viņu un viņai uzsmaidīja ar smaidu, kas Zelmiņai katru reizi lika atcerēties savu māti. Bet tai pašā brīdī iestabā bija ienākusi Dženas kundze, un viņi bija sākuši sarunāties tai dīvainajā vācu valodā, kuŗu neviens no viiņem abiem īsti nepārvaldīja, un tā izklausījēs kā bezcerīgs angļu un latviešu valodas skaņu sajaukums.

Apnikusi stāvēt tukšajā virtuvē, Zelmiņa iegāja savā istabā. Tā bija maza, tumšām sienām un vēl tumšākiem griestiem, kuŗā krusttēvs Pēteris, uz viņu gaidīdams, bija ielicis gultu, kumodi un kādu palielu galdiņu, par kuŗu Dženas kundze bija teikusi, ka tā esot tā skaistākā istabas lieta visā dzīvoklī. Labais krusttēv! Šovakar pirms prombraukšanas viņš bija uzlicis uz kumodes vāzi ar augļiem un saldumiem, un uz atsevišķa šķīvja — krietnu Ziemassvētku kūkas gabalu, pat šķiņķi viņš nebija piemirsis, zinot, ka tas viņai ļoti garšoja. Krusttēvs Pēteris teicās viņu laist arī skolā pēc tam, kad viņa būs iemācījusies kaut cik angliski. Bet pagaidām viņš to bija lūdzis iznēsāt salabotos apavus klientiem, kas dzīvoja tuvākajās ielās. Bet arī Dženas kundze bija veltījusi savu uzmanību. Viņa bija Zelmiņu iemācījusi uzklāt galdu pusdienām, bet īpaši vakariņām. Viņa bija tai ierādījusi, kā salikt šķīvjus un tases, kā sagriezt maizi, sieru un visu pārējo un ko kuŗā vietā uz galda nolikt ,bet, galvenais, viņa bija to iemācījusi uzvārīt tēju kā nākas, lai, no Smisa kundzes atbraukuši, viņi tūlīt varētu sēsties pie vakariņām. Un tā kā tas ne reizi vien jau bija gadījies, tad Zelmiņa visu bija labi iegaumējusi un katru reizi visu tik centīgi izpildījusi, ka Dženas kundze viņu bija pat uzslavējusi, teikdama, ka no nepilnus divpadsmit gadus vecas meitenes tiešām vairāk nekā prasīt nevarot.

Pārlaidusi skatu saldumiem, Zelmiņa pastiepa roku, lai ko paņemtu, bet, nekā nepaņēmusi, viņa ļāva rokai noslīdēt gar sāniem. Nē, viņai nekā negribējās. Citās reizēs, kad viņi to bija vienu atstājuši, viņa neko daudz par to nebija skumusi, bet šovakar viņai bija tā, it kā aizbraukdami tie būtu paņēmuši līdzi arī brīnišķīgo svētku sajūtu, kas nedēļām ilgi bija piepildījusi visu dzīvokli.

— Kāds drūms klusums, —

Zelmiņa nodomāja, klausīdamās un nespēdama sadzirdēt nevienas skaņas, jo pat pilsētas troksnis, kas te parasti arvien bija dzirdams, šovakar bija apklusis. Un pamazām viņai sāka likties, it kā, arvien pieaugdams, klusums kļūtu arvien draudošāks, līdz nenoteiktu, bet neatvairāmu baiļu pārņemta, Zelmiņa, ātri izšķirdamās, paķēra mēteli, un, to steidzīgi apvilkusi, izskrēja uz ielas.

Laiks bija silts un miglains, un gaiss, kā parasti Londonas ielās, bija akmeņogļu dūmiem piesātināts. Apavus iznēsādama, Zelmiņa bija labi iepazinusi apkārtni. Steidzīgi viņa gāja no vienas ielas otrā. Viņa kaut ko meklēja. Te, šais pašās ielās, viņa pēdējā laikā bija redzējusi skatlogus, kur, zeltā un sidrabā mirdzēdamas, bija degušas krāšņas Ziemassvētku eglītes, viesdamas ielu tumsā gaišumu, kas nāca it kā no kādas citas pasaules.

Arvien steidzīgāk gāja Zelmiņa no vienas ielas otrā, arvien kaislīgāk vēlēdamās ieraudzīt mirdzumu, kas viņai likās esam skaistāks par visu. Bet ielas bija tumšas, un tajās nekas nemirdzēja, jo visi veikali bija slēgti.

Pēkšņi Zelmiņa ievēroja aiz kāda trešā stāva dzīvokļa loga mirdzumu, ko viņa velti meklēja ielās, un drīzi pēc tam tas pats mirdzums parādījās aiz kāda cita dzīvokļa loga. Līdz ar to Zelmiņa tagad ievēroja, ka atrodas uz ielas gandrīz viena. Tikai retu reizi ielās parādījās kāds gājējs, bet arī tas, kā bēgtin aizbēga kaut kur prom, pat autobusi izskatījās tukši, un automašīnas neredzēja nevienas. Bet toties Ziemassvētku ugunis mirdzēja ne vien divos, bet jau vairākos dzīvokļu logos. Steigdamās no viena loga pie otra, Zelmiņa saskatīja arvien vairākus cilvēku stāvus, kas kustējās ap degošajām eglītēm. To starpā bija jau redzami arī mazāki stāvi, kam vajadzēja būt bērniem. Un smagu sirdi iedomājoties svešo bērnu prieku, Zelmiņai ienāca prātā vienīgie Ziemassvētki, kad viņa bija jutusies tā, kā tiem bērniem tur augšā vajadzēja tagad justies. Viņa atcerējās mirdzošu eglīti, spēcīgu skuju smaržu un savu vecāku laimīgās sejas, bet bez tam viņa atcerējās arī vēl kaut ko tādu, kas nebija redzams, bet kas piepildīja visu silto, Ziemassvētku ugunīs mirdzošo istabu, radīdams viņā dziļu svētlaimības sajūtu.

No tā laika bija pagājuši seši gadi. Viņas tēvs bija kritis Kurzemes kaŗa laukā, bet mātes vājo veselību tēva nāve bija tik dziļi satricinājusi, ka drīzi pēc tam arī viņa bija mirusi. Pēc tam Zelmiņu bija pieņēmis savā aizgādībā kāds bezbērnu laulāts pāris, bet pēc tam, kad tas bija izceļojis uz Ameriku, kāda kundze, kas viņu aiz laba prāta bija paņēmusi līdzi uz Angliju, lai nogādātu viņu pie krusttēva Pētera. Visus šos gadus neviens viņai nebija nekā darījis pāri, bet, pēc mātes nāves nebija gadījies arī neviena cilvēka, kas būtu vēlējies sagādāt viņai kādu sevišķu prieku.

Skriedama no viena svētku ugunīs mirdzoša loga pie otra, kuŗu, kā viņai likās, tagad bija saradies bezgala daudz, Zelmiņa pēdīgi jutās pagalam nogurusi. Viņa bija arī tā saskrējusies, ka bija pilnīgi nosvīdusi. Noslaucījusi sviedrus no pieres, viņa apstājās, brīdi pastāvēja un sāka iet uz mājām, sajuzdama sirdī vēl lielāku smagumu.

Viņa atradās jau netālu no sava krusttēva dzīvokļa, kad tā pēkšņi ievēroja, ka nav vairs viena uz ielas, bet ka viņai pa priekšu iet kāds salīcis stāvs. Viņa palēnināja soļus, bet arī stāvs sāka iet lēnāk. Pustumšajā miglainajā apgaismojumā to vērojot, Zelmiņai pēdīgi sāka likties, it kā viņa šo stāvu pazītu. Nevīļus viņa paātrināja soļus. To dzirdot, stāvs apstājās un savām gaišajām acīm Zelmiņa tajā saskatīja Koša tēvu, ar ko kopā viņa bija braukusi uz Angliju.

— Labvakar, Koša tēv, — Zelmiņa viņu sveicināja, klāt pienākdama.

— Labvakar, labvakar, — Koša tēvs atņēma sveicienu. Tu, liekas, būsi tas pats meitēns, kas brauca mūsu pulkā uz Angliju? — viņš jautāja.

— Jā, Koša tēv, — es tā esmu, — Zelmiņa atbildēja.

— Dzirdēju runājam, ka tu braucot pie krusttēva, — Koša tēvs teica, sākdams soļot viņai līdzi.

— Jā, pie krusttēva, — Zelmiņa apstiprināja.

— Tā, tā, pie krusttēva, — Koša tēvs atkārtoja. — Nu, vai tal tu skolā arī jau eji? — viņš jautāja.

— Nē, man vēl jāiemācās angļu valoda. —

— Tad tu laikam ej angļu valodas stundās? —

— Nē, krusttēvs pats mani māca, kad viņam ir laiks. —

— Vai tad krusttēvs angļu valodu prot jau tik labi, ka var arī citus mācīt? —

— Nē, viņš saka, ka visai labi neprotot, bet viņš prot mācīt, jo viņš agrāk bija par skolotāju un kurpnieka amatu iemācījās tikai nometnē. —

— Tā, tā, nometnē iemācījies, — Koša tēvs novilka. — Un vai tad nopelna ar kaut ko? —

— Jā, nopelna, — Zelmiņa negribīgi atbildēja, jo Koša tēva izprašņāšana viņai sāka apnikt.

— Tad jau paēdusi būsi? — viņš turpināja jautāt.

— Jā, esmu, — Zelmiņa tāpat atbildēja.

— Jā, jā, tas nav daudz, ja tas ir, bet tas liekas daudz, ļoti daudz, ja tā nav. Ir grūti, kad ēst gribas, un nekā nav ko ēst, — Koša tēvs, likās, teica vairāk pats sev nekā viņai.

— Un vai tad tam tā vajadzētu būt? Vai nevarēja savaldīties? — Viņš tāpat turpināja, — bet nē, nodzeŗ visu, ko nopelna pats un arī to, ko nopelna mans bērns, — Koša tēva balsī ieskanējās dziļš rūgtums.

— Jūsu bērns? — Zelmiņa dzīvi iejautājās.

— Jā, mana meitiņa, — Koša tēvs dzīvi apstiprināja.

— Vai viņa tikpat liela kā es? — viņa jautāja.

— Nē jau, viņa ir daudz lielāka par tevi un arī daudz vecāka. Viņa vairs nav pat jauna, un viņai pašai jau ir trīs bērni, un, lai paēdinātu pati sevi un bērnus, viņai jāstrādā par apkalpotāju — diendienā jāstrādā, jo tas nelietis naudu viņai nedod, — nodzeŗ visu un nodzīvo ar citiem sieviešiem. Kā tev tas patīk? — viņš jautāja.

(Nobeigums 16. lpp.)

VĒSTULE DRAUGAM

(Pārnesums no 9. lpp.)

vairs nekūleņo un neraustās, bet skan košas un skaistas. Un man šķiet, ka istabas griesti atveras un mūsu skaistā eglīte top arvien lielāka un skaistāka un aug iekšā debesīs. Kā no liela tāluma dzirdu dziesmas vārdus un tēva rupjo balsi, lasot svētku vakaram domātos vārdus: „Un Viņa miers lai apņem arī mūs un dod mums labu prātu..." Es kāpju pa egles zariem arvien augstāk un augstāk, un man ir labi, labi . . .

— — — — — — — — — —

Ir atkal svētvakars. Lokomotīve iesvilpjas gaŗi un asi, un sarkano vagonu rinda sāk pamazām kustēties. Vispirms lēnām, bet tad arvien ātrāk un ātrāk.

Klipata, klapata, klipata, klapata . . .

Cauri vaļējām vagona durvīm tikko jaušam apkārtni. Te vēl ir mūsu zeme. Pēc brīža zem mums nodimd tilta grodi. Nu mēs esam svešā zemē.

Vagona vidū sarkani nokurināta kvēlo čuguna krāsniņa, bet katrā galā blāvi kā vadātāju ugunis mirgo mazi, apkvēpuši lākturi. Tu un es, un līdzi ar mums četrdesmit citi, kājas pie krūtīm pierāvuši, sēžam gar vagona sienām un klusēdami raugāmies krāsniņas kvēlojošā sarkanumā.

„Tā ir svētvakaru nokvernēsim," Tu beidzot ieminies. „Kam tad eglīti gādājām?"

Jā, gandrīz aizmirsām, ka vagona kaktā atslieta stāv skaista eglīte. Varbūt, ka daudziem no mums arī pēdējā.

Čakli ķeramies pie darba, un drīz vien eglīte stingri stāv grīdā izurbtajā caurumā un ir arī skaisti izgreznota.

„Nudien, tādu skaistumu savu mūžu neesmu redzējis," kāds kautrīgi ierunās.

Tad iestājas neveikls klusums. Nevienam nav drosmes to pārtraukt. Cits stingu skatu veras eglītes zaļumā, cits jau kuŗo reizi pogā sen aizpogātu pogu, cits galvu nodūris, lai nebūtu jāskatās pārējo acīs, veras vagona grīdas salmu klājienā.

Tu paskaties uz mani, un es saprotu. Reizē uzsākam dziesmu, un tūlīt piebiedrojas gandrīz vai visu pārējo balsis. Nedzirdam vairs riteņu klaboņu, aizmirsts ir saltums, kas kā zaglis lodā gar mūsu mugurām, un aizmirsts ir mūsu bēdīgais ceļš. Ir tikai dziesma, skaista un svinīga. Un tad vēl viena. Otrs va- [illegible] pavisam mazs un ciešs. Pa[illegible] lielais bala[illegible] Vildiņš ir izrausies no savas migas, un tagad sēž pašā priekšā un skaļi dzied līdzi.

Tad vagonā ieskanās vārdi:

„Draugi, pirms klausāmies Dieva vārdu, būsim brīdi domās mājā pie savējiem."

Klipata, klapata, klipata, klapata . . . dzied ratu riteņi un rauj mūs straujā skrējienā prom no mājām, bet mūsu domas vēl ātrāk steidzas atpakaļ. Kaut kur dzimtajā pusē, pāri laukiem, skan baznīcas zvani, aicinot svētvakara dievkalpojumā. Dievlūdzēju starpā ir arī manējie: tēvs, māte, līgava . . . Šovakar vajadzējaa būt kāzām . . . Viņi gaida . . . Mani, Tevi, visus mūs . . . Bet dzīve ir kļuvusi ciņaina kā purva ceļš . . .

Klipata, klapata, klipata, klapata . . . .

Tagad ir tikai pavēle un pienākums, un tas nepazīst ne mīlo mazo dievnamu, ne arī svētvakaru . . .

Klipata, klapata, klipata, klapata . . . .

„Un šodien es jums pasludinu lielu priecas vēsti: jums Pestītājs ir dzimis . . ." mūs no domām izrauj skaļi teiktie vārdi.

Cik daudzreiz tie jau dzirdēti, bet arvien tie vēstī kaut ko jau-[illegible]u. Es aizveru acis un domās skaitu līdzi svētku evaņģeliju, bet cauri tam garā mēģinu saskatīt klajo lauku un mazo kūtiņu ar zvaigzni virs tās. „Miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts . . . Āmen!"

Šie vārdi man liekas nevietā teikti, jo miera vietā tagad ir tikai liels nemiers, un cilvēku prāti ir kā mucā iespundēts stiprais alus, kas laužas uz āru, nepazīdams nekādus šķēršļus. Un nedod Dievs, ja tiem ir dota brīva vaļa . . .

Vagonu atkal piešalc dziesma, bet nu tā skan līksma un jautrāka.

„Priecājies, priecājies, draudze . . ."

Bet priecāties negribas ne man, ne Tev, jo aizmugurē pie vagona sienas atslietas stāv šautenes un patšautenes, un divas tādas kā lēcienam gatavi suņi iegūlušās katra savās vagona durvīs.

Pēkšņi vagona skārda jumtam pārskrien kā birstošu zirņu sieks, tad vēlreiz un vēlreiz, un cauri šai skaņai dzirdami vairāki dobji sprādzieni.

Dziesma pārtrūkst pusvārdā, un strauji pārtrūkst arī vagonu riteņu skrējiens. Bremzēm skaļi klusajā nakts gaisā kviecot, vilciens apstājas, un cauri jau atvērtajām vagona durvīm izveļas pukojošos vīru bars un sagulst dzelzceļa uzbēruma grāvī, kur zem baltās sniega segas paslēpies stindzinošs mitrums.

Zib raķetes, dzirdamas uztrauktas balsis un īsas pavēles, un vagonu sienās dobji atskan it kā sīku akmentiņu mētāšana. Bet tad gar dzelzceļa uzbēruma malu sāk klabēt patšauteņu īsie rējieni, un daudzas gaismas līnijas pārstiepjas pāri purvainei uz abām pusēm un nozūd tajā.

— — — — — — — — — —

Mazais, steigā celtais bunkuriņš ir tīri izslaucīts un uzposts, kā viesus gaidot. Kupla eglīte grezno šauro, laba dēļa platumā galdu un čuguna krāsniņa svētvakara priekā nosarkusi pavisam sarkana. Ir gādāts par visu. Netrūkst pat smaržīgo speķa pīrāgu.

Reizēm viens vai otrs no viriem iziet laukā un uzmanīgi klausās. Jau vairākas dienas austrumu pusē skan motoru rūkoņa. Tā piesien mūsu domas un mazina svētku prieku, kurš jau tā daudziem sarāvies pavisam sīks, jo tajā pusē daudziem mums palikušas mājas un piederīgie.

„Kaut svētkus vismaz ļautu godam saņemt," reizēm izmet viens vai otrs, „gan jau tad atkal dzīvi kaut kā salāpītu."

Maz palicis veco, pazīstamo seju. Trūkst arī Tevis. To vietā ir daudz jaunu. Cita rupjām rievām izvagota, bet citā vēl manāms skolas zēna biklais skats. Mēs esam kā kaudzē samesti metamie kauliņi azartista cepurē, kas gaida savu kārtu laimes spēlē.

Beidzot mūsu bunkura mazā saimīte ir pilnā skaitā, un viena pēc otras eglītes zaros iedegas sīkās svecītes.

„Klusā nakts, svētā nakts . . ."

Dziesma klusa un maiga ielīst bunkura siltumā, un mums kļūst vēl siltāk.

„Un klausaities, es jums pasludinu lielu priecas vēsti: jums šodien Pestītājs ir dzimis," lēnām skaita vecāks vīrs rupjā balsī.

Pēkšņi mazais bunkurs, kā milzeņa vāles sitienu saņēmis, salīgojas vienu reizi, otru un trešu, un mūsu ausis aizsit milzīgu sprādzienu skaņa. Cauri saškobījušamies griestu baļķiem sīkās straumītēs birst vieglas, pelēkas smiltis un mazās liesmiņas eglītes zaros bailīgas raustās un dziest. . . .

„Bezdievji," kāds tumsā iesaucās, „pat svētvakaru neļauj nosvētīt."

Bet nav laiks pārdomām, jo ir karš, un karā ir citi likumi un nolikumi, un mēs esam iemācījušies tos atzīt un pieņemt.

Ārā trako uguns un dzelzs vētra, un mēs, sprādzienu izrautajās bedrēs ieplakuši, drebam līdzi ievainotajai zemei, kas raustās kā nāves agonijā.

. . . Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts . . .

Bet miera nav, un labais prāts ir paslēpies kaut kur dziļi kā sala nobijies putns. Ir tikai uguns un iznīcība, un gaisos sagriezta zeme, kas lielos kunkuļos krīt pāri mums. . . . Raganu un velnu sabats . . .

— — — — — — — — — —

Debesu plašais loks saraujas pavisam mazs un zems, un es esmu atkal manā meža būdā. Svecīte izdegusi gandrīz līdz pašai pamatnei un gaŗo balto tauku lāsteka iekārusies zaļajā egles zarā.

Esmu apreibis no telpas siltuma, egļu zaru rūgtenās smaržas un atmiņu dzēriena, un gurdenums, smags, bet tīkams, lēnām pārņem manus locekļus.

Pāri augstajām egļu galotnēm, liekas, dzirdu veļamies pazīstamu balsu dziedātas senas, mīļas dziesmas skaņas. Tās savijas un šķiras, lai tad atkal savītos garā, nebeidzamā melodijā.

Un kāda balss saka: Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts...

Bet miera nav un nebūs. Ir tikai mūžīgās, nebeidzamās ilgas un tiekšanās pēc tā . . .

Tev . . . man . . . mums visiem . . .

Indra Gubiņa

IR DIVI SVĒTKI

Ir divi svētki tagad mūsu sirdīs.
Mirdz vieni — baltie, bijušie
Ar gadu gaitā izkusušām pārslām,
Ar izdegušo sveču liesmu trīsēšanu,
Ar skuju smaržu, tālu zvanu skaņu
Un mīlestības silto atnākšanu.
— — — — —
Bet otrie, tie, kas tagad vizuļo ap mums,
Šķiet tik tāds raibs šo svētku atspīdums
Bez tīrā, svētsvinīgā miera.
Gan rokas devīgākas kļūst,
Un visi labāki mums liekas,
Un bērnu acīs spulgo sirsnīgs prieks,
Bet skumstam mēs šai skaļā līksmes dienā.
Viss divkārt vairāk smeldz,
Kaut divkārt vairāk gribētos mums prieku,
Jo divi svētki tagad mūsos mīt —
Un abi sāp.

V. Strēlerte

SVĒTKU SMARŽA

Man svešas zemes drūzmā šķita,
Kāds manu vaigu liegi skar,
Un likās: skaistāka un cita
Šī pasaule ir šovakar.

Visapkārt ļaudis sarunājās,
Bet pēkšņā sapnī grimis viss —
Vējš labdarīgs no dzimtās mājas
Bij svētku smaržu atpūtis.

A. Sedasdēls

MEŽSARGA GROSTA IZBAILES

ATMIŅU STĀSTS

Manu septiņu meža sargu sadraudzīgajā saimē lielākais augumā, bet skops meža mīlestībā, bija Ciemātu apgaitas mežsargs Grosts. Es vēl tagad nezinu, kas viņu bija mudinājis mežinieka gaitām, varēja priecāties par Grosta dienesta zemes zēlumu un devīgumu, kas atgādināja Zemgales bajāra turību. Mežs bija attālu Grosta īstajām vēlmēm. Kaimiņi biežāk viņu dēvēja par Ciemātu saimnieku, nevis mežsargu. Apgaitā labas kārtības trūka, un Grosts labprāt neieredzēja ne mani, ne virsmežsargu, kad mēs iestaigājām viņa apgaitas cirsmās, lai pavērotu darba norisi, kad mežā zibsnī desmitiem zāģu un cirvju, bet virs lapotnes, kā zilgani sniega padebeši, viļņo ugunskuru dūmi.

Grosts tādās reizēs izkārtoja tikai visnepieciešamāko, lai tik varētu atkal steigties mājup kādam darbam jaunceltajā kūtī vai dzīvojamā mājā. Tā tas bija iegājies no sākta gala, un neba nu man vajadzētu šo kārtību grozīt. Tas pavēsinātu mūsu attieksmes. Grosts ne tikai vairījās meža, bet viņam nepatika arī medības — brišana pa sniegu, uztraukums zvērus dzenot, dzinēju vadīšana. Patīkamāks jau viņam šķita medību pārtraukums pusdienā, kad padzirkst sildītājs malks un mednieki pacienā visu sadraudzīgo saimi ar ciema kukuli. Grosts tad it kā atguva sevi un centās pierādīt savu patiku un apmierinātību izvēlētajā arodā.

Grostam nepatīkamai kārtībai tomēr nācās pakļauties un te nevarēja būt vietas savvaļai: ar katru reizi, ierodotie medniekiem, medības pārcēlās no vienas apgaitas uz otru, lai katrs mežsargs varētu vingrināties savas apgaitas iemītnieku apzināšanā un medību norises izkārtošanā. Pieredze bija nepieciešama, jo tā rūdīja. Šoreiz kārta Grostam.

Kaŗa zirgi jau kapāja Latvijas pierobežu. Šim satraukumam nebija asas atbalss zemes iekšienē. Ļaudis kaut kā vēl centās nezināt un novērsties no nelāgām ziņām, lai paildzinātu idillisko dzīvi, kuŗai tomēr šādas nokrāsas vairs nebija.

Ziemassvētku sestdienā ierадās kāds negaidītu mednieku pulciņš. Ne man, nedz Grostam par to nekas nebija savlaicīgi ziņots. Šķita kā kāds svētku pārsteigums. Bet šoreiz ciemiņiem nebija sevišķu prasību. Mazāk trofeju, bet vairāk tīksmināšanās! Abi ar Grostu tīri vai nopriecājāmies — nu reiz īsti izjutīsim mednieka romantiku, kādai tai vajadzētu būt, bet kāda tā parasti nav. Jūtu, ka šai mirklī man ar Grostu ir arī kaut kas kopējs — viņš vairās medību piepūles un satraukuma dēļ, bet man patīk medības, kur cilvēks nāk saskarsmē ar dabas skaistumu, nevis pirmajā vietā alkstot medību trofejas.

Spulga ziemas saule vizuļo pār mežiem Grosta apgaitā. Tiešām, mednieki šoreiz kļuvuši romantiski — ejam pa zvēru iemītām takām vai atkal uzgriežamies meža cirtēju iebrauktajam ceļam. Kādā izcirtumā pamanām stirnu pāri: tās bezbailīgi noskatās mūsu steigā, tad, izpūtušas gaisā siltu dvašu, lēni iebrien mežā. Svaigas zvēru pēdas savilkušas sniegā gaŗas švīkas. Bet mednieki bises tur plecos. Mums ar Grostu tas pa prātam — varbūt šoreiz brīnišķais meža klusums paliks neskarts? Ir svētku priekšvakars.

Saule jau pakāpusies augstajā debesu kalnā. Kādas cirsmas malā mūs aptur sagāztas egles. Atsēstamies, triecam un tīksmināmies Grosta apgaitas mirdzošā ainavā, kas ir neparastāka dabas apjūsmotājam, bet varbūt vienaldzīga medniekam, kuŗa asinīs šalko vienīgi kāre pēc upuŗa. Mēs ar Grostu zinām, ka ir divējāda paveida mednieki. Varbūt šoreiz tie ir mums rada?

Virzāmies tālāk. Bet kas tas? Tālumā sāk dunēt troksnis, skarbi plēsdams meža klusumu. Paātrinām gaitu. Mednieki kļūst nemierīgi — varbūt atkal tos sācis tirdīt apslēptais instinkts? Aizvnen spalgāk un asāk sprēgā šāvieni. Šī kanonāde manī modina kādu aizdomu: pirms pāris nedēļām no kaimiņu novada uzklīda vēstis par meža cūku iebrukumu . . . Varbūt šodien tām uz pēdām?

(Nobeigums 12. lpp.)

Arnolds Apse

LŪGŠANA

Mans līdums mīdīts kaŗā,
Bet gatavs augļus dot,
Ir viss, ko bēdu varā
Es lūdzos aizmiegot.

Pat sapnī redzu: klusi
Trīc maijā tīrums viss,
Kā sieva nobriedusi,
Kam mātes asinis.

Pat sapnī jūtu sejā
Un dzirdu vētru to,
Kur mežonīgā dejā
Sniegs laukos virpuļo.

Pat sapnī dzirdu zvanu
Pār kalniem Ziemsvētkos:
Tas sirdij pestīšanu
Un zemei mieru dos.

— Kalns, vaigu saplosītu,
Lauks — kapiem izrakņāts,
Ir viss, ko katru rītu
Lūdz Dievam sirds un prāts.

Ella Andersone

ATMIŅU MĀJĀS

Gaisos mirgo neona spuldzes, ap durvīm un logiem, pat ielu malās eglīšu zaros vizuļo elektriskās svecītes. Liesmas vienmērīgas, nešūpojas, nedreb. Istabās nesmaržo pēc skujām un vaska. Jau agri pirms svētkiem pāri pilsētu jumtiem joņo Ziemsvētku vecīša brieži. Kad paši svētki klāt, ļaudis noguruši no priekšsvētku burzmas un spožuma. Labi, ja svētvakarā iesēžas mašīnā un aizbrauc uz baznīcu. Tādi Ziemsvētki ir zemē, kur dzīve mani pārstādījusi. Esmu kā apsūnojis koks, kas saknes svešā zemē gausi laiž, tikai tik daudz, lai dzīvību vilktu. Domās vari mest skatus uz priekšu un atpakaļ, pa labi un kreisi, bet pašam tev jāpaliek tur, kur dzīves virpulis tevi iemetis. Dzīve nav grāmata, lapas atpakaļ šķirt nevar, tikai uz priekšu, uz priekšu vien. Pagātnē pastaigāties vari domās un sapņos. Kam mati sirmi, acis daudz pieredzējušas, sirds daudz cietusi un atteikusies, tas labprāt krēslas stundās noliec galvu un ļaujas atmiņām. Arī es svētvakarā aizeju pagātnē, tālā pagātnē . . .

☆

Svētvakars. Esmu Luntēs. Virs galvas man tēva mājas jumts, kājas mīda salmiem izkaisīto grīdu. Esmu ģimenē vecākā, jau 17. gads, tāpēc atstāta mājā, parūpēties par vakariņām, sagaidīt baznīcēnus. Ietinkšķas ilkss zvans. Ierejas Reksis. Rejas pāriet priecīgā vaukšķēšanā. Iečīkstas kamanu slieces. Un tad piepeši — visa sēta pilna mazo māsu un brāļa balsīm. Uz istabas pusi skrien vairāku kāju soļi. Pa vidu mazajām mīdās plati un smagi soļi. Tās mātes un tēva kājas, liekas, katrs solis pielīp zemei. Liekas, neviena vara un vētra tos no zemes neatraus.

Strauji atveras istabas durvis, un iekšā sabirst bērni. Viņiem acis skrien pāri galdam, uz kuŗa sakrauti ēdieni: cūkas šņukuris, pupas, zirņi, kumpis, putraimu desas. Bērnu skati kavējas tikai ap lielās dzīvojamās istabas durvīm. Tā šīs dienas saturs un pievilkšanas spēks. Tur atrodas visa gaŗā rudens ilgas un minējumi: Būs eglīte? Nebūs? Ko atnesīs Ziemsvētku vecis? Vai vispār atnāks?

Kam nu kāja nepaslīd? Kam katru dienu kājas taisnu ceļu vien iet? Un kā tikai bērnam solis pa labi vai kreisi, lielie tūliņ: pagaidi, pagaidi, Ziemsvētku vecis tevi neapciemos!

Māte paskatās manī. Māju ar galvu. Arī tēvs redz mūsu mēmo valodu un zina — viss kārtībā. Pakāris kažoku, uzmetis vādzī cepuri, noglaudis matus un bārdu, viņš ieklepojas, pagriežas uz manu pusi un prasa:

— Kāds bija? —

— Bija! Bija! — man sirds vai pa muti laukā kāpj. — Pats Ziemsvētku vecis iegriezās. Atnesa lielu egli, daudz dāvanu. —

Juris smīn. Viņš lielo egli šodien aiz malkas šķūņa redzējis. Viņš vairs Ziemsvētku veča pasakai netic. Ilze atrodas ceļa krustojumos. Kādreiz tic, citreiz šaubās. Bet mazā Maija pārliecināta, dāvanas atnes Ziemsvētku vecis. Viņai acis mirdz kā zvaigznes, mute pievērta, elpa aizrāvusies.

Tēvs veŗ istabas durvis. Bērni viņam pa roka apakšu istabā pirmie. Varena, stalta, eņģeļu matos kā sudraba sagšā tinusies, istabas vidū stāv egle. Svecīšu liesmas mirdz un lēkā. Zem egles lieli dāvanu saiņi.

Esmu darījusi visu, kā teikusi māte. Aizklājusi logus, iedegusi sveces. Bērniem acis vai no pieres laukā sprāgst. Augsti pie griestiem deg gaišā Betlemes zvaigzne un stāsta:

— Miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts! —

Miers virs zemes? Cilvēkiem labs prāts? Arī šodien?

Dziedam Klusa nakts, svēta nakts — — —

Nakts patiešām ir klusa, svētumā tinusies. Mums visiem rokas lūgšanai sakrustotas. Dziedam no pilnas krūts.

Un tad kārta bērnu pantiņiem, un pēc katra labi noskaitīta māte deklamētājam sniedz saini.

Ak tavu prieku! Juris to pašu vakaru gatavs ar jaunām slidām drāzties uz sasalušā dīķa. Maija velk pirkstu pāri krāsainai grāmatai un stāsta mātei:

— Gailis Ki-ke-ru-gū! Vista kluk-kluk-kluk! —

Cik ātri paiet laiks. Atceros dienu, kad piedzima mazā māsiņa. Un tagad viņa gatava lauzīties lielajā lasīšanas mākslā.

Ilze, pāris gadus vecāka par Maiju, pirmo gadu skolas solu deldē, viņa velk mugurā siltu, veikalā pirktu adīto jaku.

Arī man jāskaita pantiņš. Pamiņājos no vienas kājas uz otru, nezinu, kuŗu skaitīt. Zinu vairākus, bet kurš šovakar labāk skanētu, nevaru iedomāties. Un tad man prātā iekrīt un paliekas tikai viens. Nezinu, kad to biju mācījusies, kur dzirdējusi, bet tanī vakarā man tas bija prātā, un es skaitīju:

Dievs, tu kas dzīvību dodi,
Dievs, tu kas likteņus lem,
Mieru virs zemes jel rodi!
Krustu no pleciem mums ņem.

Augstajā debesu lokā
Saule kā vienumēr spīd — — —
Dievs, tava varenā roka,
Svētot pār galvām lai slīd!

Svētī, kad svešumā klīstam,
Stiprini, smags ja ir darbs,
Dod Kungs, lai mēs neizniīkstam,
Kaŗa posts plosa kad bargs.

Dodi, Kungs, latviešu tautai
Latviju veidot un celt!
Dod tai būt likteņa sauktai
Gaišus iet ceļus un zelt.

Dievs, tu kas dzīvību dodi,
Dievs, tu kas likteņus lem,
Ceļu uz mājām mums rodi,
Krustu no pleciem mums ņem!

Saņemu botes, siltas un mīkstas, melnu ādiņu augšējā malā. Tieši tādas es sev vienmēr vēlējusies.

Svētvakars pieder ģimenei, visi dzīvo pa mājām. Ciemos brauc pirmos un otros svētkos. Mēs tanīs svētkos nebraucam nekur. Pie mums atbrauc vecāmāte un krustmāte Anna, mātes māsa. Viņa dzīvo Rīgā, šuvēja. Tāpēc viņas atvēstās dāvanas mums,

bērniem, liekas smalkākas un labākas. Tēvam viņa iespiež saujā tabakas paciņu, mātei uzmet plecos baltu lakatu, mums, meitenēm, noliek priekšā smalku kleitas drānu, Juris saņem virskreklu un punktainu kakla saiti.

Vecāmāte, kā vienmēr izdala pašas adītas zeķes un cimdus.

Toreiz es tiem piešķīru vismazāko vērību. Tagad . . . Kaut man svešumā būtu līdzi viens tāds zeķu vai cimdu pāris, kur katrā vadziņā ieadīta liela un svēta mīlestība!

Viešņas paliek pie mums visus svētkus. Pirmie un otrie svētki paiet runās un saimniecības apskatīšanā. Krustmāte pie mums brauc labi ja pa gadu vienu reizi. Tāpēc viņai gribas redzēt un dzirdēt visu. Pat mātes austos audeklu baķus izcilā un izpēta, sprież, ko un kad no kuŗa šūs. Trešos svētkos sarunājām braukt ķekatās. Maija līdzi braukšanai tā kā par mazu. Pie viņas mājās palikties gatavs tēvs. Tam nepiekrītam mēs, sievietes. Viņš mums vienīgais pieaugušais vīrietis. Viņam jāvada zirgs pāri kupenām no vienas mājas uz otru. Tad mājās palikties ar mieru vecāmāte. Nu atkal māte pretī. Vecāmāte zinot visvairāk ķekatu izdarību un dziesmu. Lietu atrisina krustmāte. Viņa saka, ģērbšoties par čigānieti, Maija būšot viņas bērns. Čigānietēm tak vienmēr un visur bērni līdzi. Krustmāte uzsien galvā sarkanu lakatu, mati pašai melni kā nakts. Apmetusi pleciem lielo lakatu, pabāzusi zem stūŗa ziemas lakatos ievistīto Maiju, viņu patiešām grūti pazīt. Un kad viņa, kārtis jaukdama, nostājas mātei priekšā un tīri labā čigānu izloksnē saka:

— Saimniecīt, dodi roku, pazīlēšu. — Nu, čigāniete, kas čigāniete.

Tēvs uzvelk mugurā uz kreiso pusi apgrieztu kažoku, sajož to ar gaŗu, dzīpariem izrakstītu jostu. Viņš gatavs. Juri apģērbt iet visilgāk. Tam no pāris mājas soļa aptecēšanai šūtiem kažociņiem un vienas nešūtas aitādas jāpagatavo lāča gērbs. Tavu veiklību krustmātes pirkstos. Visi gudro un prāto, kā pagatavot lācim galvu? Viņa paņem ādu, ieliec vienu stūri, otru, parausta vienu malu, otru — un lācim galva gatava. Un kad Juris rūkdams tek ķēdē tēvam blakus, lācis, kas lācis.

Ilze rīkojas pati uz savu roku. Sadabūjusi gaŗu rīksti, uzkārusi plecos baltu gana kulīti, viņa ir īsta un laba gane. Ieskrien istabā un sauc:

— Ūš! Ūš! Ko laužas uz kartupeļiem!

Tieši tā, kā vasarā cūkas ganot saukusi. Vecāmāte apsauc Ilzi.

— Tev balss kā bazūne, — viņa saka, —to vaļā nelaidi. Citādi visi zinās: luntēnieši tie ķekatnieki. —

Man jāģērbjas par meitu ar zaļo krūzi. Tā grib krustmāte, un mēs paraduši viņai pievienoties. Mātes tautas tērps man pašā laikā, zaļa krūze mums ir, un tā ap mani krustmātei nav daudz ko noņemties.

Arī ar māti viņa tiek galā pavisam viegli. Tā ģērbjas par spoku. Uzslien augstu gaisā kopā saspiestas plaukstas, pārmet tām pāri baltu palagu, kas sniedzas līdz pašai zemei, pārsien palagu zem plaukstām ar kādu lentu. Tagad kopā saspiestās plaukstas izveido smieklīgi mazu galvu, gaisā izslietās rokas padara augumu nedabiski gaŗu. Arī man neliekas, ka istabas vidū stāv māte — tas ir spoks. Ja tāds uz ceļa pretī gadītos, laistos, skatus atpakaļ nepametusi, uz krūmiem.

Kamēr krustmāte noņemas ap mums, vecāmāte jau iekāpusi tēva biksēs, uzvilkusi tēva svārkus, uzlikusi viņa cepuri, pakārusi plecos auzām piebērtu sētuvi. Pastalās ieautās kājas švīkstinās no vienas istabas sienas līdz otrai. Viņa ir sējējs.

Vistuvās mājas Priedes. Tur arī laižam vispirms. Sākumā priedēnieši mūs nepazīst vai arī liekas nepazīstam. Vēlāk gan sauc visus vārdos, un, kad braucam projām, Priedes Agra tup mums kamanu priekšā. Arī viņa jau sen gatavojusies ķekatām, zaķa svārku agri pirms svētkiem pašuvusi.

No Priedēm ceļš ved uz Strūgām, bagātām un lepnām mājām. Bet, kas nu, ķekatās braucot, skata bagātību un lepnumu. Tāpat kā visur citur, arī Strūgās vecāmāte piesēj visus kaktus ar graudu bagātību, tēvs dancina Juri pāri galdiem un krēsliem, krustmāte zīlē Ellai un Alvīnei gaišu nākotni, es raudu par saplēsto krūzi, Ilze kaŗo ar cūkām, un māte, atdarinot mirušo balsis, biedē lielus un mazus. Meitas Strūgām smalki audzinātas, tās mums līdzi nebraauc. Dēls Augusts gan. Viņš uzmauc galvā, Dievs vien zina, kur un kad sadabūtu „vilka ģīmi", jūdz zirgu un brauc mums līdzi. Viņam blakus iesēžas Priedes Agra. Strūdzenei gan tas nav pa prātam, ka zaķis bāž galvu klāt vilkam, bet — tā jau ķekatās iet.

Izbraucam visus kaimiņus. Mājās atgriežamies vēlā naktī. Bērni miegaini, pa kājām vien pinas. Mazā Maija krustmātei zem lakata cieši iemigusi. Piekusuši un miegaini esam visi, neejam, bet velkamies pa istabu. Tēvs izjūdz zirgu. Skanēdama uz sasalušās zemes nokrīt ilkss...

Satrūkstos no trokšņa, paceļu galvu, eju pie loga, no kuŗas puses nāca troksnis.

☆

Neesmu Luntēs, Nav pāri sētai ratnīcas, nav zirga un kamanu. Nav tēva. Esmu svešā zemē, zem svešu roku celta jumta, kas tagad saucas manas mājas. Kaut tās būtu tikai pagaidu mājas!

Blakus mājā ap durvīm zviļo spuldžu kronis. Čīkstējušas mašīnai bremzes. Pats skārda kumeļš no straujā apturiena vēl tagad šūpojas.

Jā. Šinī stundā no darba mājās pārrodas vienmēr kaimiņš. Arī svētvakars nav izņēmums.

Eju pie otra loga, kas ielu rāda. Kā spīdīgi jāņtārpiņi pa sniegiem pieputināto ielu rāpo mašīnas, ātri un steidzīgi, viena otru apdzīdama, cita citai gaŗām skriedama. Visi steigas pilni, jo dzīve ir īsa, daudz kas jāpanāk un jāsasniedz.

Šovakar nedomāju par steigas pilno zemi, uz kuŗas stāv manas kājas. Esmu laimīga, un laimes brīžos cilvēks nedomā par nepatīkamām lietām. Esmu laimīga, jo Ziemsvētku vakarā kaut atmiņās esmu bijusi savās īstajās mājās.

ZI

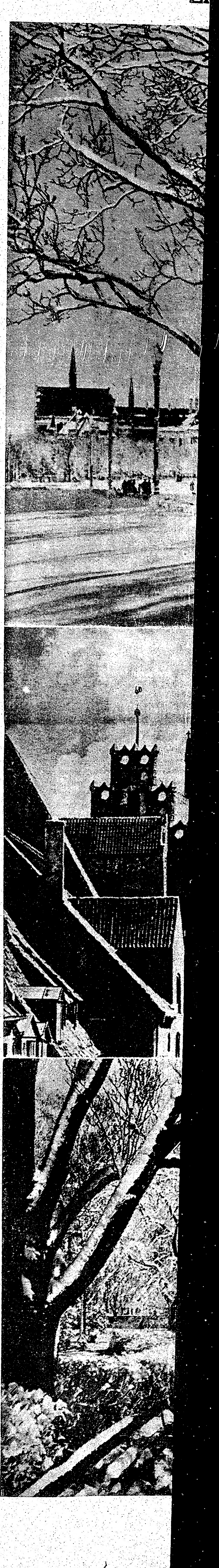

IZBAILES

nelāgām ziņām, lai paildzinātu idillisko dzīvi, kurai tomēr šādas nokrāsas vairs nebija.

Ziemassvētku sestdienā ieradās kāds negaidītu mednieku pulciņš. Ne man, nedz Grostam par to nekas nebija savlaicīgi ziņots. Šķita kā kāds svētku pārsteigums. Bet šoreiz ciemiņiem nebija sevišķu prasību. Mazāk trofeju, bet vairāk tīksmināšanās! Abi ar Grostu tīri vai nopriecājāmies — nu reiz īsti izjutīsim mednieka romantiku, kādai tai vajadzētu būt, bet kāda tā parasti nav. Jutu, ka šai mirklī man ar Grostu ir arī kaut kas kopējs — viņš vairās medību piepūles un satraukuma dēļ, bet man patīk medības, kur cilvēks nāk saskarsmē ar dabas skaistumu, nevis pirmajā vietā alkstot medību trofejas.

Spulga ziemas saule vizuļo pār mežiem Grosta apgaitā. Tiešām, mednieki šoreiz kļuvuši romantiski — ejam pa zvēru iemītām takām vai atkal uzgriežamies meža cirtēju iebrauktajam ceļam. Kādā izcirtumā pamanām stirnu pāri: tās bezbailīgi noskatās mūsu steigā, tad, izpūtušas gaisā siltu dvašu, lēni iebrien mežā. Svaigas zvēru pēdas savilkušas sniegā garas švīkas. Bet mednieki bises tur plecos. Mums ar Grostu tas pa prātam — varbūt šoreiz brīnišķais meža klusums paliks neskarts? Ir svētku priekšvakars.

Saule jau pakāpusies augstajā debesu kalnā. Kādas cirsmas malā mūs aptur sagāztas egles. Atsēstamies, triecam un tīksmināmies Grosta apgaitas mirdzošā ainavā, kas ir neparastāka dabas apjūsmotājam, bet varbūt vienaldzīga medniekam, kura asinīs šalko vienīgi kāre pēc upura. Mēs ar Grostu zinām, ka ir divējāda paveida mednieki. Varbūt šoreiz tie ir mums rada?

Virzāmies tālāk. Bet kas tas? Tālumā sāk dunēt troksnis, skarbi plēsdams meža klusumu. Paātrinām gaitu. Mednieki kļūst nemierīgi — varbūt atkal tos sācis tirdīt apslēptais instinkts? Aizvnen spalgāk un asāk sprēgā šāvieni. Šī kanonāde manī modina kādu aizdomu: pirms pāris nedēļām no kaimiņu novada uzklīda vēstis par meža cūku iebrukumu . . . Varbūt šodien tām uz pēdām?

(Nobeigums 12. lpp.)

tās mums līdzi nebraauc. Dēls Augusts gan. Viņš uzmauc galvā, Dievs vien zina, kur un kad sadabūtu „vilka ģīmi", jūdz zirgu un brauc mums līdzi. Viņam blakus iesēžas Priedes Agra. Strūdzenei gan tas nav pa prātam, ka zaķis bāž galvu klāt vilkam, bet — tā jau ķekatās iet.

Izbraucam visus kaimiņus. Mājās atgriežamies vēlā naktī. Bērni miegaini, pa kājām vien pinas. Mazā Maija krustmātei zem lakata cieši iemigusi. Piekusuši un miegaini esam visi, neejam, bet velkamies pa istabu. Tēvs izjūdz zirgu. Skanēdama uz sasalušās zemes nokrīt ilkss...

Satrūkstos no trokšņa, paceļu galvu, eju pie loga, no kuras puses nāca troksnis.

★

Neesmu Luntēs, Nav pāri sētai ratnīcas, nav zirga un kamanu. Nav tēva. Esmu svešā zemē, zem svešu roku celta jumta, kas tagad saucas manas mājas. Kaut tās būtu tikai pagaidu mājas!

Blakus mājā ap durvīm zviļo spuldžu kronis. Čīkstējušas mašīnai bremzes. Pats skārda kumeļš no straujā apturiena vēl tagad šūpojas.

Jā. Šinī stundā no darba mājās pārrodas vienmēr kaimiņš. Arī svētvakars nav izņēmums.

Eju pie otra loga, kas ielu rāda. Kā spīdīgi jāņtārpiņi pa sniegiem pieputināto ielu rāpo mašīnas, ātri un steidzīgi, viena otru apdzīdama, cita citai garām skriedama. Visi steigas pilni, jo dzīve ir īsa, daudz kas jāpanāk un jāsasniedz.

Šovakar nedomāju par steigas pilno zemi, uz kuras stāv manas kājas. Esmu laimīga, un laimes brīžos cilvēks nedomā par nepatīkamām lietām. Esmu laimīga, jo Ziemsvētku vakarā kaut atmiņās esmu bijusi savās īstajās mājās.

ZIEMASSVĒTKU ..UMJ..S MIERS P... ..IGA

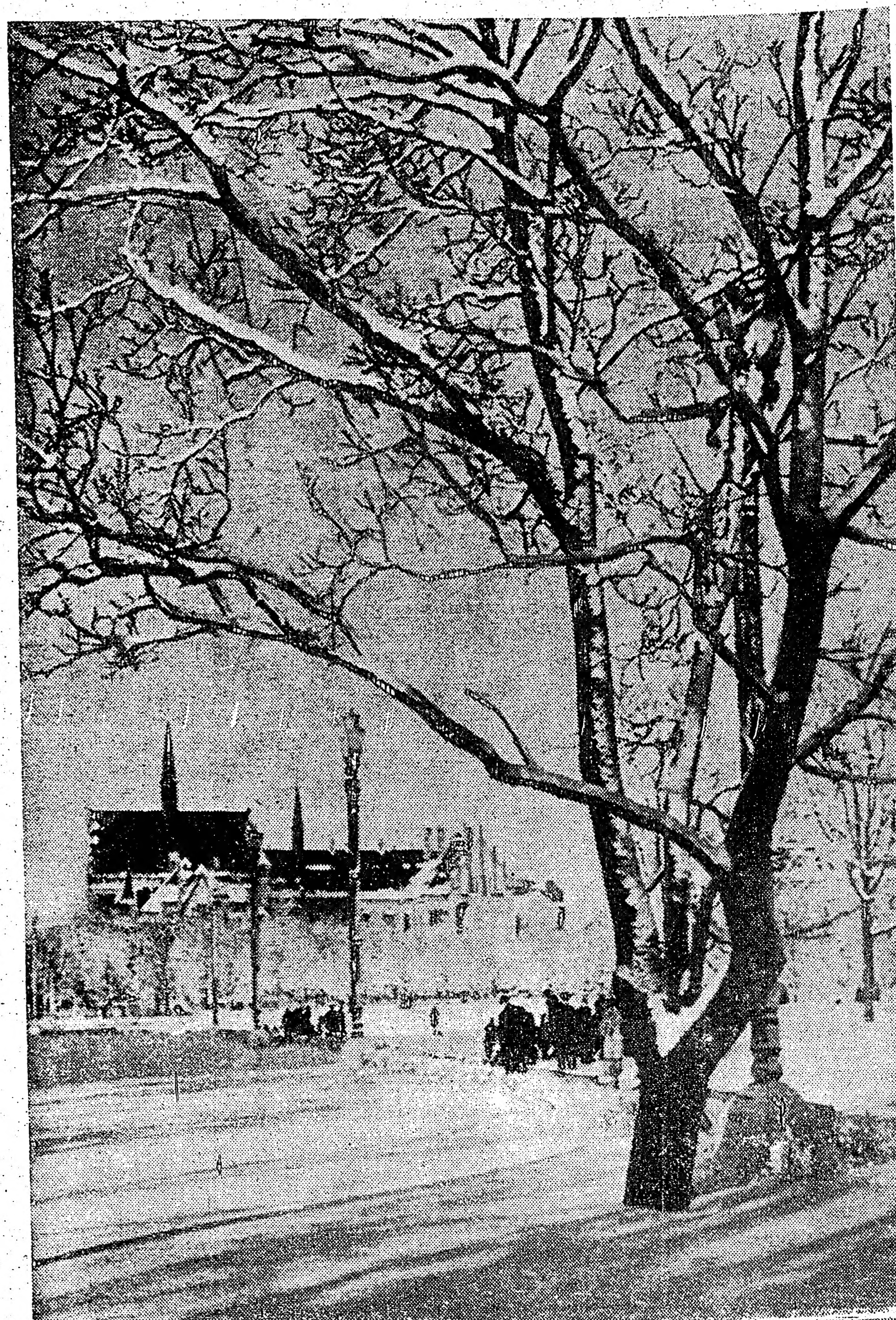

Simti cepu kukulīšu,
Ziemassvētkus gaidīdama:
Simtiņš nāca danču bērnu
Ziemassvētku vakarā.

Sen gaidīju, nu atnāca
Tie bagāti Ziemassvētki.
Ziemassvētki atbraukuši
Rakstītām kamanām.

Pūti, pūti, ziemelīti,
Ziemassvētku vakarā:
Klētī pūti miežus, rudzus,
Stallī bērus kumeliņus.

Sudrabiņa lietiņš lija
Ziemassvētku vakarā.
Visi sīki žagariņi
Sudrabiņu vizināja.

Nāc, māsiņa, ciemotie?
Ziemassvētku vakarā!
Būs pupiņas, būs zirnīši,
Būs cūciņas šņukurīt's.

Čigānos, čigāņos
Ziemassvētku vakarā!
Kad nedeva kūķu ēst,
Deva cūkas smecerīti.

Budelīti, tēvainīti,
Nāc manā sētiņā;
Lai aug mani kāpostiņi
Kā būdeļu cepurītes.

Budelim, tēvainim,
Smalka pīta pātadziņa:
Vairāk zelta, ne sudraba,
Miļās Māras norakstīta.

Danco lāci, danco lāci,
Saimeniece maksās:
Šķiņķi gaļas, klaipu maizes,
Trīs pimberi naudas.

Eima bišu klausīties
Ziemassvētku vakarā.
Ja bitītes daiļi dzieda,
Tad būs silta vasariņa.

Sanāciet jaunas meitas,
Šovakar laimes liet;
Man iedeva vecais tēvs
Bikšu pogu riekšaviņu.

Gausi nāca, drīz aizgāja
Tie lielie Ziemassvētki:
Trīs dieniņas, trīs naksniņas
Iet pa kalnu dziedādami.

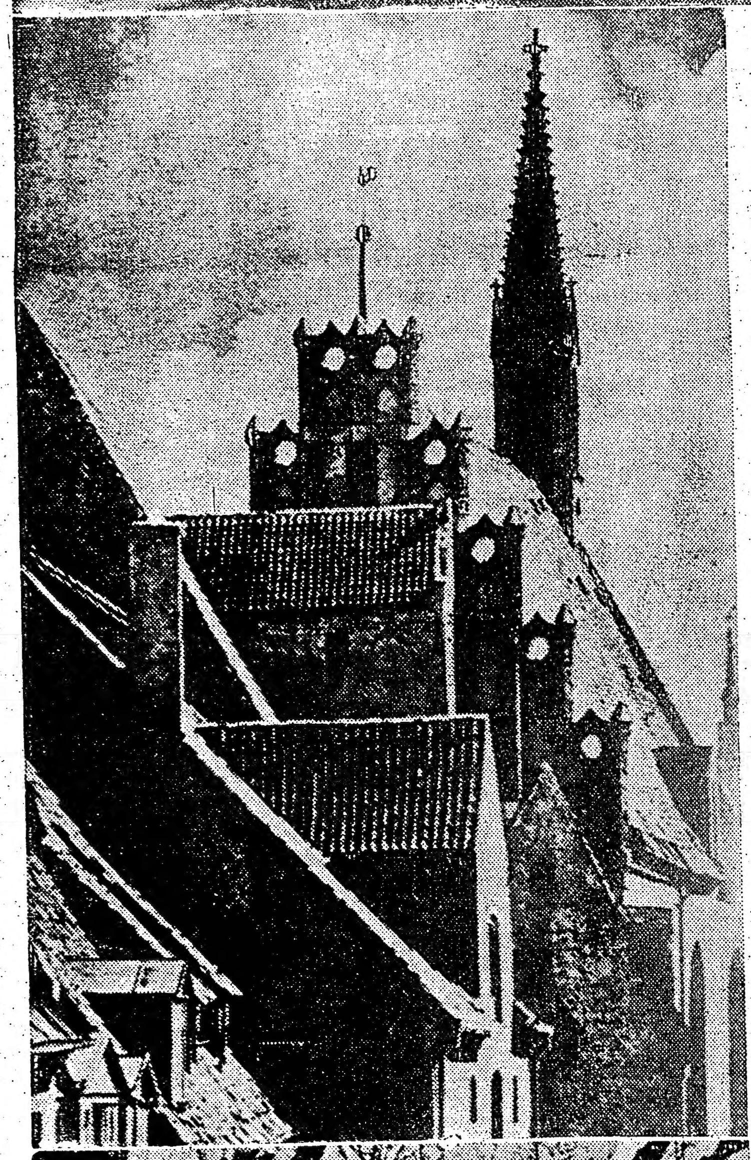

Kad brīvās pasaules gaišajos logos laipni un droši atspīdēs Ziemassvētku gaisma, Latvijā tai būs jāslēpjas dziļi sirdīs un aiz aizslēgtām durvīm. Bet arī pāri mūsu dzimtenei atspīdēs Ziemassvētku zvaigzne, svētot Rīgas torņus un lauku klusumu. Augšā pa labi — Doma beznīcas velves Rīgā gaida sūrā darbā nomāktos dievlūdzējus svētku vakarā. Pa kr. pāri piesnigušajam Esplanādes laukumam brien rīdzinieki uz bij. komercskolu. Vidū pa kr. — Jāņa baznicas torņi un jumta dzegas ceļas preti debesīm. Vidū — mūsu senā Rīga, kuras jumti slēp daudzu mūsu mīļo klusās svētku nakts lūgšanas.

Dzegužkaina apsarmojušie koki skumst ziemas novakarē.

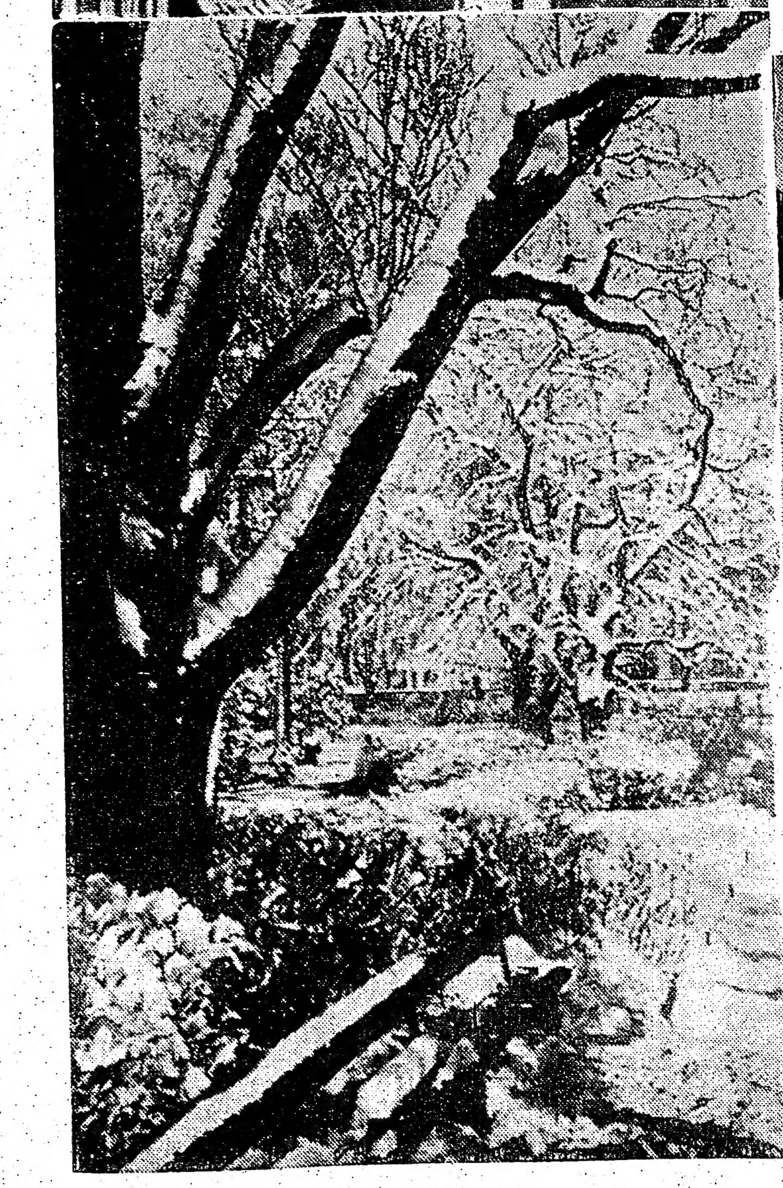

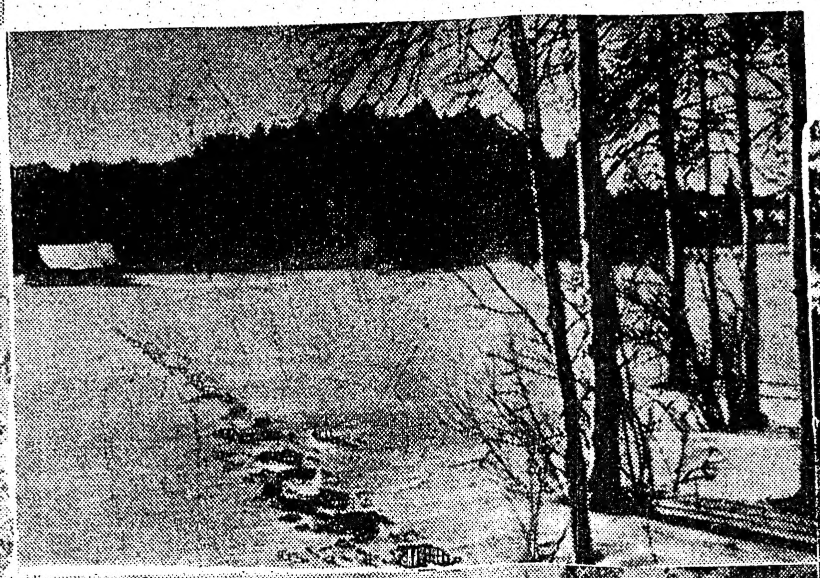

Kaut kur pa piesnigušu lauku ceļu slīd vientuļa ... labi Šmerļa priedēs garas ēnas ... egļu augumi.

RAHILAS BALSS

(Pārnesums no 9. lpp.)

zvaigznēm. Ugunsgrēks trina savus zobus tumšajā naktī. Sātaniski trokšņi lēkāja no liesmām un negantā trača, un cauri tiem atšķīrās gaŗas, griezīgas gaudas no daudzajām balsīm, kas vilkās un lija pār līdzenumu un pret debesīm. Celinieks apstājās un ausījās savilktām uzacīm. „Ak," viņš domāja, „šī nav zvēru balss; tā nav izsalkušu šakaļu balss. Tā pieder cilvēkam, jo tikai cilvēka balsī var ietilpt tik lielas bailes, izmisums un sēras. Šis kliedziens ir pazīstams; tā ir sievietes balss, tās ir žēlabas." Viņš pacēla acis pret debesīm, uzlika roku uz sirds un lūdza: „Kungs, Kungs daudzi gadu simteņi ir aizgājuši no Erōdus nakts. Kungs, dari, lai šī pazīstamā balss nebūtu Rahilas balss!" Debess palika aizslēgta, kvēloša ugunsgrēka liesmās, un celinieks devās tieši uz pakalnu, kur dega un gaudoja. Viņš nokļuva tur ar ātrumu, kādu mūsu prāti pārlec vietām un gadiem, jūrām un zemēm . . .

Tas bija zemnieku ciemats, kas dega. Mājas sabruka dzirksteļu kūļos, cilvēki un dzīvnieki skrēja, glābiņa meklēdami. Asinsvīri ar slepkavības ieročiem un degošām lāpām skrēja no mājas uz māju un nesa nāvi. Celinieks viņus pazina. Tie bija tie paši Erōdus kaŗavīri.

Neredzams viņš iegāja grūstošajās mājās. Viņš redzēja, kā viņi sagraizīja ar zobeniem sirmgalvjus un samīdīja zīdaiņus zem saviem zābakiem. Viņš redzēja, kā viņi atvēra dzemdībām tuvu sieviešu vēderus, uzdurdami iekšā dusošos bērnus uz asmens, tos paceldami augstu gaisā, izrautus no mātes miesām. Viņš iegāja līdz ar viņiem citā namā. Gultā šņunkstēja 2 mazi bērniņi — likās dvīņi. Erōdus kaŗavīri tos pacēla un uzlika uz zviļņa. Mazie smaidīja un izstiepa savas rokeles kā mirdzošus ieročus, purināja rožainos stilbiņus kā putniņi, spārnus izmēģinādami. Viens kaŗavīrs izstiepa roku, lai nožņaugtu to vienu, bet mazais satvēra viņa roku un ievilka kaŗavīra lielo pirkstu savā mutītē un to zīda. Tajā brīdī pienāca otrs ar benzīna spaiņi. Viņš izvilka no bērnu gultas spilveniem vati, to iemērca benzīnā un iebāza bērnu nāsīs un ausīs. Pārējie saprata šo „rotaļu" un priekā sita pa ceļgaliem. Tad viņi aizdedza sērkociņu un pielika vates degļiem uguni . . . Tā viņi ļoti priecājās un smējās no visas sirds. Kad „spēle" bija beigusies, apslacināja ar benzīnu visu istabu n pielaida uguni. Liesma uzbruka un izsalkusi laizīja grīdu, durvis, aizkarus un trina zobus pret istabas sienām. No stalla atskanēja šausmīgi māvieni — tās bija govis, kas stenēja kā lūgdamās un sitās slēgtajās durvīs, bet neviens tām neatvēra.

Ciema laukumā bija milzīgs platanu koks. Erōdus kaŗavīri savāca visus zīdaiņus, tos aplēja ar benzīnu un iekāra koka zaros; bērniņi kustējās gaisā kā savādi sirmā koka augļi. Tad kaŗavīri iegāja skolas namā, kur bija ieslēgušas visas mātes. „Vai jūs teiksit, kur ir jūsu vīri?" vaicāja. „Nē! Mēs jums neteiksim!" atbildēja visas vienā mutē. „Labi!" rēca Erōdus kaŗavīrs, „vai jūs pazīstat Ziemassvētku eglīti? Mēs to aizdedzināsim Ziemassvētku vakarā." „Nē, mēs nezinām, kas tā ir! Atdodiet mums mūsu bērnus, ja esat kristīgi ļaudis!" „Nāciet un raugieties uz saviem bērniem — uz Ziemassvētku eglīti!" Ar rokām sasietām uz muguras, viņas tika aizvestas pie platanu koka, kur kaŗavīri aizdedza vienu pēc otra bērniņus. Sievietes mežonīgi vaimanāja visas kopā, mēģinādamas atbrīvot rokas, lādējās, un viņu lāsti aizsedza bērnu raudas: „Dievs lai jūs sadedzina!" Viņas kliedza: „Dievs, kas redz, lai jūs sadedzina — jūs un jūsu bērnus!"

„Ak šausmas!", domāja celinieks, „šī balss, pazīstamā Rahilas balss nonāk šajā brīdī Taisnības Lēmēja ausīs. Smaga vēršoties Viņa roka uz Erōdus tautu. Šī pati ugunis būs viesulis, kas iztīrīs zemi no šī nezvēra dzimuma."

Rahilas balss pacēlās uz debesīm, kas raudzījās uz zemi savām zvaigžņu acīm. „Vai šī vieta ir Betlēme?" vaicāja celinieks. „Šeit ir Kalavrita un Distomo, šeit ir Kommēno un Kandanos", viņam atbildēja. Un celinieks redzēja, ka Erōdus slepkavošana vēl nebija beigusies, kas tās divtūkstoš gadus no tā laika, kad tā bija uzsākta. Tad viņš ievēroja karavīru drēbes un slepkavības ieročus ar nezvēra zīmogu.

Tas bija Golgatas krusts ar ielauztiem galiem . . .

Viņš aizgāja tālāk pāri vietām un gadiem tieši tā, kā var ceļot cilvēka prāts pāri vietām un laikiem. Un atkal viņš atradās pilsētās. Atkal gāja cauri Grieķijas ciemiem. Vaimanāja pilsētas un ciemi, vaimanāja ceļi un mājas, skolas, kuģi un būdiņas. No bedrēm plūda augšup dziestošas balsis; tur gulēja pusdzīvi cilvēki, kas mētājās ar lauztajām rokām kā krampjos. Balsis, kas nāca no miroņu bedrēm, tika apslāpētas ar smiltīm, iemestām asiņainajās mutēs. Viņš redzēja atkal liesmas, kas žņaudza mierīgās mājas, viņš redzēja tumsā cilvēkus, kas sagrāva nabadzīgās būdiņas pāri mātēm un bērniem, kuŗi mierīgi dusēja. Un atkal viņš dzirdēja seno Rahilas balsi, kas dārdēja un gaudoja starp gruvešiem; šī balss nāca no visām pusēm kā balsis no mežonīgiem vējiem, kas spēkojas.

Celinieks iegāja posta vietās un degošās būdās. Viņš staigāja pa sniegu blakus gūstekņu rindām, blakus skolas bērniem — zēniem un meitenēm, kas, ar telefona drātīm uz muguras sasietām rokām, tika dzīti uz nokaušanu un mocībām. Atkal viņš satika Erodus kaŗavīrus, nonāvējot bērnus, zīžam mātes krūti, uzšķēržot cerībās esošo sieviešu vēderus, lai atrastu tur Dieva bērnu, Mīlestības ķēniņu, kuŗa asinis gribēja Erōdus. Un celinieks vaicāja: „Vai šeit vēl ir Betlēme? Un vai šī balss, kas urbjas cauri liesmām, ir Rahilas balss?" Cilvēki viņam atbildēja: „Šeit ir Meļigalās mārki, kuŗu zaļajos ūdeņos satrūd 3.000 mocekļu. Te ir Mandalos un Ņausa." Celinieks ievēroja atkal slepkavu pierēs Nezvēra zīmogu — tā bija sarkana zvaigzne. Viņš tajā pazina Betlēmes zvaigzni, kas spīdēja pār Jēzus silīti un bija kļuvusi sarkana no nokauto bērniņu asinīm. Viņš teica: „Šī zīme, ko Kungs uzspiedis uz Kaina pieres ,lai dzīvotu starp ļaudīm ,šausmās drebošiem, dzirdot aiz viņa guldzam viņa brāļa asinis." Viņš redzēja Kaina zīmi uz sienām, uz ceļiem, uz karogiem, un visur tā bija sarkana no viņa brāļa asinīm. Rahilas balss neapklususi cēlās iz gadusimteņu miglas. Viņš to dzirdēja skanam pār mežiem, jūrām, pilsētām, ciemiem. Tik skaļas vaimanas, kas aizsedza visus citus trokšņus un zemes balsis.

Celinieks, domās nogrimis, apsēdās uz kāda akmens un apzinīgi ar spieķa galu ievilka smiltīs burtus un beigās lasīja vienu vārdu, kas uzdīga no smiltīm un vaicāja: „Par velti?" Viņa asara iepilēja smiltīs, un viņš āri ar spieķa galu izdzēsa šo šausmīgo vārdu un piecēlās.

Viņš gāja uz Lielo pilsētu. Viņa soļi bija viegli kā sapņu soļi, kas neatstāj pēdas. Pat viņa spieķis neatsitās ar troksni uz marmora ietvēm. Nakts bija vēsa, caurspīdīga kā vijolīšu kristalls. Atkal zvanīja zvani. To lielās mutes kliedza šurpu-turpu: „Lai nožūst asaras, lai apstājas Rahilas vaimanas! Šonakt ir dzimis Mīlestības ķēniņš, Dievs ar bērna sirdi!" Tur bija kāda spoža baznīca ar biezu marmora kolonnu mežu, un no iekšienes izstaroja gaismas jūras no lieliem svečturiem, un visa baznīca dunēja kā milzīgs mūzikas instruments no eņģeļu nemitīgā „Alleluja!". Celinieks iegāja un nostājās malā aiz kādas kolonnas. Tur viņš palika kā apstulbis no bagātīgas greznības, kas bija ap viņu. No griestiem karājās sudraba eļļas trauki un kristalla svečturi, kas elektrības gaismā vizuļoja tūkstoš krāsās. Svētbildes bija apsegtas ar zeltu, mācītāji un bīskapi bija tērpušies sudraba drānās, rotātās ar dimantiem un zelta zvārguļiem. Rokās viņi turēja platīna vai zelta zižļus un kroņi, ko valkāja uz galvas, atstaroja spožumu no visdažādākajiem dārgakmeņiem. Koris dziedāja himnas par pazemīgajiem mocekļiem un apnicinātajiem un par Dievu silītē, kuru sildīja ar savu dvašu gotiņa. Celinieks nevarēja saprast, tāpēc viņš izgāja laukā pārdomāt. Noguris viņš apsēdās uz marmora kāpnēm un, nolicis cepuri uz ceļgaliem, klausījās zvanos un korī, kas pūlējās apsmacēt tālo Rahilas balsi. Tā viņš sēdēja ilgi, iegrimis savās domās, kamēr dievkalpojums beidzās; apklusa zvani, himnas un izdzisa gaismas. Cilvēki nāca ārā, nāca un vīrieši, sievietes, jauni, veci, bērni. Visiem ap lūpām bija savāds smaids kā no pussapņota sapņa, kura saldumu viņi gribēja paturēt nomodā būdami — iztulkot tā nozīmi, ko viņi nespēja. Daži celinieku noturēja par vienu no ubagiem, kas spindzēja uz baznīcas kāpnēm kā uzmācīgas mušas, lūgdami žēlastību. Dažs iemeta viņa cepurē sīknaudu. Laukā nāca arī bīskaps. Viņš bija novilcis dārgās drēbes un noņēmis zelta kroni. Tagad viņš bija tērpies zīdā un soļoja ar lepni paceltu galvu; pie kāpnēm viņu gaidīja limuzīns, kuŗa durvis kāds turēja atvērtas. Bīskaps ieraudzīja celinieku, pienāca un iemeta viņa cepurē sauju naudas. Celinieks pacēla galvu, kā no reiboņa atjēgdamies, un piecēlās: „Paldies par žēlastību, ko devāt, bīskap. Tikai, lūdzu, atļaujiet, lai arī es jums dotu savu pazemīgo dāvanu kā pateicību."

Bīskaps labsirdīgi nosmaidīja, mazliet apstājās un teica: „Un ko tu vari man dāvināt no savas nabadzības, labais cilvēks?"

„Es jums dāvināšu vienu līdzību", atbildēja celinieks, „vienu mazu līdzību."

„Es klausos", teica bīskaps, smīnēdams raudzīdamies uz pārējiem mācītājiem.

„Reiz", iesāka celinieks, „kāds dižciltīgs, bagāts vīrs piesauca savus kalpus un teica: es tagad eju pie sava tēva, kas dzīvo tālu no šejienes. Paies daudz gadu, kamēr atgriezīšos, bet reiz tā stunda atnāks, kad es atkal atgriezīšos. Es jums atstāju savu lielo mantu — zeltu dārgakmeņus, tīrumus, pilis un visu, kas man pieder, bet gribu, lai jūs kaisītu prieku nelaimīgajiem, lai nožūtu viņu asaras; dodiet nabagiem, dodiet bērniem un bāreņiem, dodiet maizi izsalkušiem, zāles slimajiem un soliņu nogurušajiem! — Labi, kungs! — atbildēja kalpi. — viss notiks pēc tavas vēlēšanās. — Bagātais aizbrauca, un palika kalpi ar viņa lielo mantu. Klau, viņi sačukstējās, mēs taču neesam vājprātīgi, kāpēc mums izdalīt to mantu pasaules klaidoņiem un sliņķiem? Mēs paši to izdalīsim un priecāsimies. Dievs zina, vai šis vēl kādreiz atbrauks, — Tā notika. Viņi metās uz mantu, to izdalīja savā starpā, greznojās ar dimantiem un pērlēm, ietērpās dārgās drēbēs, dzēra no dārgiem biķeriem vislabākos vīnus un uzdzīvoja. Un bagātais? Pagāja mēneši un gadi, bet viņš nerādījās. — Viņš neatgriezīsies, — runāja kalpi un turpināja uzdzīvi viņa pilsētā."

Celinieks pārtrauca savu stāstu.

„Tā?", ar labsirdīgu ironiju ievaicājās bīskaps, „un kas notika beigās? Bagātais atgriezās?"

„Es nezinu," atbildēja domīgi celinieks, „es nezinu . . ."

Bīskaps iesmējās un līdz ar viņu visi pārējie. „Hm, kuŗš lai to zinātu, ja ne Tu, varbūt es?" un viņš iekāpa limuzīnā.

„Vecais laikam ir piedzēdzēries . . .", sprieda mācītāji, plecus raustīdami. Pa auto lodziņu bīskaps izliecās un uzsauca celiniekam: „Katrā ziņā neaizmirsti man paziņot, mans dēls, ja kādreiz tavas teikas bagātais atgrieztos . . ."

Celinieks atkal apsēdās uz tumšās baznīcas kāpnēm. Nakts nolaidās pār viņu, ietīdama viņu savā vēsajā plīvurā. Ceļš bija tumšs, tukšs. Tikai šad un tad atskanēja kāda vēlīna gājēja steidzīgie soļi. Viņš atspieda savus elkoņus pret ceļgaliem un iespieda seju plaukstās. Viņš bija pārāk noskumis. Viņa sirdī pielija rūgtums kā nāves zāles. Pēkšņi no tumsas iznāca kāds cilvēks. Viņš raudzījās aizdomīgi pa labi un pa kreisi, slapstīdamies pienāca pie celinieka, noliecās pie viņa auss un čukstēja: „Ko tu te sēdi un ubago, biedrs! Paņem šo un nāc man līdz „darbā". Ar domāšanu neko neiegūsi." Tā viņš teica un ielika celinieka plaukstā griezīgu asmeni. Celinieks to juta savā delnā saltu kā čūsku. „Kas tas ir?" vaicāja. „Nazis", atbildēja klusu cilvēks, kas bija iznācis no tumsas, „dzirdējām, ka tu meklē cilvēku mīlestību, un viņi mani atsūtīja, lai es tev mācītu „Jauno patiesību". Mīlestība, biedrs, atrodas cilvēku sirdīs, redzi, lai tu to atrastu, ar šo te vajag atvērt ceļu", viņš rādīja uz asmeni: „Paņem un sit taisni!" Tā teica cilvēks, kas bija iznācis no tumsas un atkal tur pazuda zobgalīgi smiedamies. Celinieks paņēma nazi un pagājās līdz laternai, lai to apskatītu gaismā. Viņš to pazina un nodrebēja līdz dvēseles dziļumiem .Tas bija saliedēts no viņa paša krusta naglām.

ZIEMA, SNIEGS UN ZIEMASSVĒTKI MŪSU RAKSTNIEČU DARBOS

ZIEMASSVĒTKU LAIKĀ PĀRDOMĀJIET, KĀDI MŪSU RAKSTNIEKI SARAKSTĪJUŠI ZEMĀK IESPIESTĀS RINDAS PAR ZIEMASSVĒTKIEM.

1.

Drīz sniegi snigs,
Zems nolaidies ir melnais mākonis,
Gan mētā vējš vēl dzeltenbrūnas lapas,
Un citas zaros vientulīgi trīs —
Būs sniegi — drīz, drīz!

2.

. . . Bet tikai pelēks ziemas lietus līst . . .
Nē, svešā zeme gaismas nepazīst,
Kas visu pārklāj līdz ar pirmo sniegu!

3.

. . . Sniedziet, sniegi, viegli maigi:
Lai bez miņas aizsnieg pēdas,
Kur tik tumši bij un baigi,
Kur bij staigājušas bēdas.

4.

Pār laukiem klājas sniegs
Un balti viz no sala.
Kur putniņš zarā kala,
Kvēls meža dziesminieks,
Kur vērās pļavas mala,
Kur skatos — visur sniegs . . .

5.

Nāktin nāca ziemas diena
Pēc tā rudā rudentiņa,
Baltu sedza melno zemi,
Lai dus dziļā mierā viņa.

6.

Lēni, lēni lido sniegi,
Lai tie it kā saldi miegi
Apņem visas ļaužu bēdas,
Neatstāj nevienas pēdas

7.

Klusi krīt sniegs . . . krīt par eglēm un smaržīgiem paegļu krūmiem un ceļiem,
Krīt pār pelēkām vientulām dienām, pār atstātiem laukiem,
Pāri kapsētām vecām un gruvušām sētām bez ļaudīm, apsegdams visu ar gaismu un glāstodams visu ar mieru . . .

8.

Krīt baltie sniegi, jaucas vējā —
Man pati dzīve mēļa tiek,
Kaut vēja asums iesit sejā . . .

9.

Pār kādu tālu māju ilgi klusu snieg,
Nu būs jau aizsnieguši visi gaismas ceļi
Tev vientulībā tie ir jāizbrien,
Kaut viņā pusē gaida tikai veļi.
Par kādu tālu māju ilgi, ilgi snieg —
Un novakares krēslā viegli iesnieg dienas . . .

10

Snieg. Jau gadiem sniegi krājas.
Kupenas pār dzīvi klājas.
Rūgtus vārdus lūpas raisa.
Skumji taujā: prieks kur gaisa?
Visu sirds ko mīļu zina,
Dziļi sniegi aizputina.

*

Autores: Zeltīte Avotiņa, Paulīna Bārda, Austra Dāle, Indra Gubiņa, Elza Ķezbere, Zinaīda Lazda, Aīda Niedra, Irma Skābarde, Ingrida Vīksna, Elīna Zālīte.

Gaišajām galvām pasacīt, ko katra rakstījusi.

(Atbildes 16. lpp.)

KATRAM SAVS TIPS

Elga bija laba aktrise. Ar nedaudz grima viņa varēja pārvērsties kautrā meitenē, untumainā slimniecē un nevarīgā vecenītē. Un tie allaž bija dzīvi cilvēki, kuŗus viņa tēloja. Bet Elgai nepietika ar teātri. Viņa gribēja kļūt slavena. Kad viņa gāja pa ielu, neviens uz viņu neatskatījs. Viņai vēl nebija slavena vārda. Tāpēc viņa izmēģināja savu laimi filmā.

Vakar es sastapu Elgu. Pa šo starpu viņa jau bija stādījusies priekšā kādam pusducim producentu un režisoru, cerēdama, ka tie pārbaudīs viņas aktrises spējas.

„Un kādu lomu tu viņiem spēlēji priekšā?"

Elga rezignēti atmeta ar roku: „Līdz tam es nemaz netiku. Manam tipam nav pieprasījuma." Tas skanēja kā nāves spriedums. Es gribēju viņu mierināt.

Bet Elgai nevajadzēja līdzjūtības, viņai vajadzēja „šanses".

„Tas nenozīmē, ka man jānokaŗ deguns", viņa sacīja, sniegdama man roku, „nevar taču zināt, vai kādu dienu kāds neatklāja manu tipu."

Nē, to es, protams, nevarēju zināt. Es arī nezināju, kas šis „kāds" ir, kam to kādu dienu vajadzēja atklāt. Es pat nezināju, vai es par šādu atklāšanu priecātos. Elga kā aktrise man patika, Elga kā tips — ko lai es ar to iesāktu?

Es biju noskumis, bet pie labākās gribas nebūtu varējis pasacīt, par ko. Un tad restorānā, kur es parasti iegriežos izdzert glāzi alus, es sastapu prokūristu Kāpostiņu. Tas bija godīgākais cilvēks, ko es pazinu. Viņš dzīvoja tikai savai ģimenei. Es apsēdos pie viņa galdiņa un biju ne mazums izbrīnījies, redzot, kā Kāpostiņa kungs met šņabi pēc šņabja. Ar šo neparasto rīcību arī izskaidrojams, ka citādi tik atturīgais cilvēks sāka man kratīt savu sirdi.

„Jūs to nemaz nespējat iedomāties", viņš uzsāka, „bet es krāpju savu sievu. Nē, ne tādā veidā, kā jūs varbūt domājat, ne tieši, un tomēr tā ir zināmā mērā krāpšana."

Es pasūtināju sev divkāršu šņabi, lai būtu sagatavots uz visu.

„Vai zināt, es esmu sastapis kādu sievieti, ne tieši, un tomēr. Es viņu ieraudzīju kādā afišā uz reklāmu staba. Jā, un tad es vakarā aizgāju noskatīties viņas filmu. Slepeni. Mana sieva domāja, ka es esmu darbā. Es nevaru jums pateikt, kas tā bija par filmu, bet šī sieviete . . . un no tā laika mani vilktin velk uz katru viņas filmu; tā ir kā kāda apmātība. Šodien rāda viņas jaunāko filmu. Tāpēc es esmu šeit un mēģinu pretoties, un šņabim jāpalīdz man aizmirst viņu"

Es lauzīju galvu, kā Kāpostiņa kungam palīdzēt.

„Vai šī sieviete, par ko jūs runājat, ir jūsu tips?'

Kāpostiņa kungs nesaprata šo jautājumu. „Ko jūs ar to domājat?" viņš gribēja zināt.

„Kuŗš piekrāpj kuŗu?"

Jautājums bija pareizs. Kāpostiņa kungs domāja, ka viņš krāpj savu sievu. Droši vien, katram no mums ir savs tips. Tas ir kāds attēls, kas atrodas dziļi mūsos, tik dziļi, ka mēs to pat neapzināmies. Tikai, kad mēs šo attēlu sastopam dzīvē, tad var gadīties, ka arī krietnākais vīrs zaudē galvu. Arī Kāpostiņa kungu valdzināja attēls. Protesta gars un jaunības ilgas pamodās viņā, un Kāpostiņa kungs sāka izjust sirdsapziņas pārmetumus.

Arī es biju atradis savu tipu uz ekrāna. Un filma deva man iespēju priecāties par tā optisko daiļumu, par tā juteklību un skaistumu, cik bieži man gribējās. Tā kā es neesmu precējies, es varēju bez sirdsapziņas pārmetumiem nodoties lētajai izpriecai. Un sapņot par to, kas notiktu, ja . . . Vai Kāpostiņa kungam klājās tāpat?"

„Kas notiktu, ja jūs šo sievieti sastaptu dzīvē?" —

„Ak, par to nemaz neesmu domājis."

Tas bija apmierinoši. Kāpostiņa kunga sapņi tātad negāja tik tālu kā manējie. „Es varu iedomāties," es sacīju mazliet drošāk, „ka tad jūs uz rāviena būtu izdziedināts."

„No kā tad?" jautāja Kāpostiņa kungs, un viņš tiešām to nezināja.

„No illūzijas. Jo ar sapņi nevar dzīvot. To var apbrīnot tikai no tālienes."

Bet es jutu, ka Kāpostiņa kungs to nesaprata. Viņš gribēja savu elku noslīcināt šņabī. Bet tikpat labi viņš varētu mēģināt sevi aiz matiem izvilkt no ūdens. Jo kad viņš atskurbs, viņa elks atkal iegūs varu pār viņu. Viņa fantazijā tas atkal celsies augšā, un rīt viņš atkal ies slepeni uz kino, lai redzētu VIŅU, par ko reklāmu stabi stāsta, ka tā esot „viskairinošākā sieviete ar visskaistākajām kājām un visapburīgāko balsi". Kas spētu viņu izraut no šīs apmātības?

Bez mazākās cerības uz panākumiem es sāku runāt: „Nekas pie viņas nav dabisks. Ne zobi, ne matu krāsa. Masku veidotāji, šie filmas burvju mākslinieki, ar grimu, otu un lūpu zīmuli ir izveidojuši viņas seju. Beidzot tie viņai acīs pat iepilinājuši jūtas. (Tas ir techniskais apzīmējums tam, ka filmu zvaigzne ar ķīmijas palīdzību vajadzīgajā brīdī gūst valgas acis). Par mākslu nevar būt runas. Nevis loma noteic viņas spēli, bet viņa noteic lomu. Ir gluži vienalga, vai viņa spēlē karaļa kurtizāni vai ostas strādnieka mīļāko, arvien viņa iemieso tikai pati sevi. Ja viņai ir slikta izruna, viņa tiek sinchronizēta. (Tas ir atkal techniskais apzīmējums tam, ka viena aktrise runā lomu, bet cita to tēlo). Vienīgais, ko no viņas prasa, ir labs augums un fotogēna seja. (Technisks apzīmējums tam, ka seju var labi fotografēt). Par visu citu rūpējas kamera attālinās, darbu dara Kad kameru pievirza tuvāk, tā uztveŗ plīvojošo šķidrautu vai mūsu tipa aizgrābto seju. Kad kamera attālinās darbu dara dublets (techniskais apzīmējums tai aktrisei, kas veic bīstamās vietas vai to, ka VIŅA neprot, piem., jāt, peldēt, dejot u. t. t.). Ja VIŅAI laimējies būt miljonu tipam, tad viņa ir nekronēta karaliene. Viņa var noteikt filmas manuspkriptu, partneri un atalgojumu. Tas ir arī pareizi. Jo viņa taču ienes naudu. Un filma galu galā ir galvenokārt veikals."

Kāpēc es tā iekarsu? Galu galā es nemaz negribētu atteikties no sava tipa. Bet es protestēju pret kalpošanu elkiem. Un pret to, ka illūziju sajauc ar īstenību. Ir jau tīri jauki, ka ir tāda Marilīna, Lollo un Odrēja. Mūsu dienās ir gādāts par katru gaumi. Un daudzi no šiem tipiem, kas pārvalda ekrānu, ir tiešām labas aktrises. Viņas patiesi prot dejot, paukot un dziedāt. Bet vai tāpēc visiem skuķiem uzreiz jāsāk valkāt Odrējas frizūra, un piedzīvojušiem ģimenes tēviem slepeni jāzogas uz kino, lai pārdzīvotu Marilīnu? Kāpēc mēs nevaram priecāties par skaistajiem māņiem, neklūstot to vergi?

Mēs ar Kāpostiņa kungu šķīrāmies draudzīgi. Atceļā mums katram droši vien bija savas domas. Es domāju par Elgu, kas ir laba aktrise, bet cenšas panākt tikai vienu — būt tips, kas patiktu cilvēkiem. Un es domāju par „tipa" īso mūžu. Viens tips uzpeld, valda un apbuŗ, kamēr piepeši viņu izspiež kāds cits tips. Bet kas paliek pāri nogāztajai ekrāna karalienei? VIŅAI, kas dzīvojusi no miljonu anonimās mīlestības? Vienīgi atziņa par katras slavas iznīcību un islaicību!

Man šķiet, Kāpostiņa kungu var saprast. Viņš krāpa savu sievu ar ekrāna tēlu. Mēs, vīrieši, mīlam illūzijas. Bet ir labi tās nesajaukt ar īstenību.

Ejot mājās es domāju arī par Kāpostiņa kundzi. Varbūt arī viņai ir savs „tips"? Varbūt arī viņa iet slepeni uz kino Žana Marē vai Garija Kupera dēļ?

L. K.

MEŽSARGS . . .

(Pārnesums no 10 lpp.)

Un kad jau mazai krēslai klājoties, Grosta apgaitas ziemeļu galā ieraugām sniegā dziļas asiņotas pēdas, nav vairs šaubu, ka Grosta mežā iebēdzis aizšauts sarains milzenis. Šādās reizēs mednieku sejās parādās bālums un nobīlis — sašautas meža cūkas niknums ir bīstams.

Grosts ar vienu mednieku aizvirzās pa sarkanajām pēdām, bet mēs steidzam ieņemt šaujamvietas uz meža stigas, kur ir vairākas zvēru pārejas. Uzmanīgi atskatīdamies, virzāmies uz izraudzītām pozicijām. Bet tad pēkšņi Grosts skaļi ieklie-dzas, nokrīt pie zemes, kādā ieplakā. Notrīcam: viņam pāri ātrā skrējienā pārlēc aizšautais sarainis un, veikli izlocīdamies starp kokiem, pānikā bēg.

Mednieku bises sāk nežēlīgi kviekt, un tikai pēc vairākām minūtēm aizšautais zvērs krākdams nogulstas kāda aizsērējuša meža grāvja dūņās, pārlēcienā saņēmis nāvīgo šāvienu. Saskrienam vienkopus. Grosta nobīlis ir neaprakstāms. Bet tas sajaucies ar izglābšanās prieku: ja nu viņam nebūtu bijis šīs apķērības, kā izvairīties no nikna un aizšauta zvēra uzbrukuma? Pie tam mājās jauka, strādīga un mīļa sieva ar trim spriganiem mazuļiem.

Izglābšanās prieku svinam kopīgā pulkā, turpat meža grāvja malā. No tuvējām mājām palūdzam pāris vedēju. Pa ceļam apstādinām Smiltnieku mežsarga mājā. Saraini noguldām uz svariem — vienpadsmit! Labs svētku loms. Bet arī izbaiļu gana. Grosta sejā vēl nemana pārdzīvojuma atplūdu. Tikai palēnām viņš norimstas un atsāk valodas. Nomierināmies arī mēs.

Kā pasaka pār maniem Īles mežiem atkal gulst mierīga un dziļi zvaigžņota ziemas nakts. Sniegs ledaini gurkst ragavu pēdās . . .

MISS SAPNIS

Lollobridžidas daiļumi . . . Nu jā, daba viņu ar tiem apveltījusi, un dabas veltes, kā zināms, ir ļoti nevienmērīgi sadalītas. Mēs varam mierināt sevi ar to, ka arī skaistuma karalienēm ir kādi trūkumi. Bet lieta kļūst nelāga, kad reklāmu zīmētāji no pilnīgām un sevišķi skaistām atsevišķām cilvēka ķermeņa daļām samontē ideālu būti un šo mākslīgo darinājumu uzstāda mums par priekšzīmi. Veselu kontinentu sievietes cenšas atdarināt šo reklāmas grafiķu retortē radīto Miss Sapni, kuŗa nezaudē nekā no savas burvības aiz aceņu stikliem, korsetē, dziednicības dūņu kompresēs, mazgājot traukus vai savās kritiskajās dienās, un kuŗas elpa smaržo kā visskaidrākais lavendels arī pēc desmitās konjaka glāzītes.

Šī Miss Sapnis pieder pie perfektās technikas laikmeta māņiem tāpat kā ekrāna varoņa salto mortale no degoša auto, ko veic viņa dubultnieks, un tāpat kā tā apburīgā filmu zvaigzne ar izteiksmīgo mīmiku, augsi kultivējamo izrunas techniku un dzidro soprānu, kaut gan pati nemaz nespēj dziedāt. Viņas menedžeris viņu ir apveltījis divām balsīm — runājamo un dziedamo — uz visiem laikiem un mūžīgi. Mūsu dienās tas ir iespējams, un publika dabū savu pilnīgo „zvaigzni", nepārspējamo dabas brīnumu.

Tad tur ir ministra kunga radio intervija .Atbildes uz visgrūtākajām pasaules problēmam nāk kā tenisa bumbas, īsi, skaidri noteikti, bez mazākās vilcināšanās .Klausītāji jūt: tas ir liels gars, kuŗa priekšā tev, nožēlojamam stostītājam, jāsaraujas pavisam maziņam — un neviens nezina, cik daudz hm-hm un ē-ē„ cik daudz nepabeigtu teikumu un cik daudz nedrošības ir izgriezts no toņu lentas. Rezultātā ir radusies pilnīga intervija ar pilnīgu ministru. Ir arī kāds Tristana un Izoldes atskaņojums, kuŗa abi augstie C galvenās lomas dziedātājai likās nepilnīgi. Flagstate lūdza savu draudzeni, soprāni Elizabeti Švarckopfu, nodziedāt abus C viņas vietā, un ar visu dalībnieku piekrišanu tie tika iemontēti skaņu platē par godu augstākajai pilnībai.

Bet šī augstākā pilnība var kļūt par mūsu dzīves lietuvēnu, ja mēs technisko triku perfekciju sākam ieskatīt par īstu pilnību, ja mēs aizmirstam to, ko zina vienkāršie arabu paklāju audēji, kas savos rakstos katrreiz tīšām iestrādā kādu jaušamu kļūdu — „pilnīgs ir tikai Dievs."

L. K.

Gaišu

A. Beikmane

KVĒLO, PA

ATMIŅU STĀSTS PAR VASA

(4. turpinājums)

3. NODAĻA

Pelēks un miglains ataust 19. aprīļa rīts. Ap to laiku, kad saulei vajadzētu pacelties pāri apvārsnim un izklīdināt smagos, lietus pievilkušos mākoņus, krēsla ir kļuvusi vēl dziļāka, un tā vien liekas, ka diena nemaz neataustīs, bet pelēkajai rīta krēslai sekos melna nakts. Pļaviņu-Rīgas ātrvilciens ieripo Vidzemes stacijā, slapjš no lietus lāsēm un it kā noraudājies.

„Labi gan, ka Jūrmalas un Vidzemes stacijas atrodas viena otrai blakus!" priecājas topošais agronoms Jānis Klintājs, stiepdams divas lielas un krietni pasmagas ceļa somas. „Pārejot no vienas stacijas otrā, varbūt, samirks tikai mētelis, bet to varēs novilkt un tad nevajadzēs visu ceļu izmirkušam drebināties nekurinātā vagonā."

Lai gan jaunā agronoma rokas ir stipras un lauku darbos norūdītas, smago somu rokturi tomēr nežēlīgi griež plaukstās. — „Būtu tīri vai jāpasauc nesējs," prāto Klintājs, bet tad viņš spītīgi paceļ galvu un izslien taisnus nošļukušos plecus. „Ko vēl nē! Viņš, vīrietis pašos spēka gados, lai māžotos ar nesēju!" Smagi pūsdams, nākošais agronoms kāpj augšā pa garajām Jūrmalas stacijas kāpnēm, kurām, liekas, nekad nebūs gala. Beidzot tomēr viņš ir atkal vilcienā un piekusis atlaižas cietajā sēdeklī. Cik labi, ka vagona nodalījumā bez viņa vairāk neviena braucēja nav, kādēļ viņam iespējams ērti atsliet muguru, izstiepjot kājas pāri pretējam sēdeklim.

Ārā arvien vēl līst.

Vilciens ripo pāri Dzelzs tiltam, un lejā auksta un tumša plūst Daugava.

Torņakalna pelēkie priekšpilsētas nameļi, lietū pamatīgi izmirkuši un kailo koku ieskauti, izskatās pavisam nožēlojami. Klintāja skats slīd tiem pāri, nekur neapstādamies.

Drīz vien galvaspilsēta ir aiz muguras, un vilciens, paātrinājis gaitu, dodas pretim plašajiem Olaines purviem.

MEŽSARGS . . .

(Pārnesums no 10 lpp.)

Un kad jau mazai krēslai klāties, Grosta apgaitas ziemeļu malā ieraugām sniegā dziļas asiņotas pēdas, nav vairs šaubu, ka Grosta mežā iebēdzis aizšauts sarains milzenis. Šādās reizēs mednieku sejās parādās saļums un nobīlis — sašautas meža cūkas niknums ir bīstams.

Grosts ar vienu mednieku aizvirzās pa sarkanajām pēdām, bet mēs steidzam ieņemt šaušanvietas uz meža stigas, kur ir vairākas zvēru pārejas. Uzmanīgi atskatīdamies, virzāmies uz izraudzītām pozicijām. Bet tad pēkšņi Grosts skaļi ieklie-dzas, nokrīt pie zemes, kādā ieplakā. Notrīcam: viņam pāri ātrā skrējienā pārlēc aizšautais sarainis un, veikli izlocīdamies starp kokiem, pānikā bēg.

Mednieku bises sāk nežēlīgi kviekt, un tikai pēc vairākām minūtēm aizšautais zvērs krākdams nogulstas kāda aizsērējuša meža grāvja dūņās, pārlēcienā saņēmis nāvīgo šāvienu. Saskrienam vienkopus. Grosta nobīlis ir neaprakstāms. Bet tas sajaucies ar izglābšanās prieku: ja nu viņam nebūtu bijis šīs apķērības, kā izvairīties no nikna un aizšauta zvēra uzbrukuma? Pie tam mājās jauka, strādīga un mīļa sieva ar trim spriganiem mazuļiem.

Izglābšanās prieku svinam kopīgā pulkā, turpat meža grāvja malā. No tuvējām mājām palūdzam pāris vedēju. Pa ceļam apstādinām Smiltnieku mežsarga mājā. Saraini noguldām uz svariem — vienpadsmit! Labs svētku loms. Bet arī izbaiļu gana. Grosta sejā vēl nemana pārdzīvojuma atplūdu. Tikai palēnām viņš norimstas un atsāk valodas. Nomierināmies arī mēs.

Kā pasaka pār maniem Īles mežiem atkal gulst mierīga un dziļi zvaigžņota ziemas nakts. Sniegs ledaini gurkst ragavu pēdās . . .

MISS SAPNIS

Lollobridžidas daiļumi . . . Nu jā, daba viņu ar tiem apveltījusi, un dabas veltes, kā zināms, ir ļoti nevienmērīgi sadalītas. Mēs varam mierināt sevi ar to, ka arī skaistuma karalienēm ir kādi trūkumi. Bet lieta kļūst nelāga, kad reklāmu zīmētāji no pilnīgām un sevišķi skaistām atsevišķām cilvēka ķermeņa daļām samontē ideālu būti un šo mākslīgo darinājumu uzstāda mums par priekšzīmi. Veselu kontinentu sievietes censas atdarināt šo reklāmas grafiķu retortē radīto Miss Sapni, kuŗa nezaudē nekā no savas burvības aiz aceņu stikliem, korsetē, dziedinības dūņu kompresēs, mazgājot traukus vai savās kritiskajās dienās, un kuŗas elpa smaržo kā visskaidrākais lavendels arī pēc desmitās konjaka glāzītes.

Šī Miss Sapnis pieder pie perfektās technikas laikmeta māņiem tāpat kā ekrāna varoņa salto mortale no degoša auto, ko veic viņa dubultnieks, un tāpat kā tā apburīgā filmu zvaigzne ar izteiksmīgo mīmiku, augsti kultivētu izrunas techniku un dzidro soprānu, kaut gan pati nemaz nespēj dziedāt. Viņas menedžeris viņu ir apveltījis divām balsīm — runājamo un dziedamo — uz visiem laikiem un mūžīgi. Mūsu dienās tas ir iespējams, un publika dabū savu pilnīgo „zvaigzni", nepārspējamo dabas brīnumu.

Tad tur ir ministra kunga radio intervija. Atbildes uz visgrūtākajām pasaules problēmām nāk kā tenisa bumbas, īsi, skaidri noteikti, bez mazākās vilcināšanās. Klausītājs jūt: tas ir liels gars, kuŗa priekšā tev, nožēlojamam stostītājam, jāsaraujas pavisam mazam — un neviens nezina, cik daudz hm un ē-ē, cik daudz nepabeigtu teikumu un cik daudz nedrošības ir izgriezts no lentas. Rezultātā ir radusies pilnīga intervija ar pilnīgu ministru. Ir arī vēl Trīstana un Izoldes atskaņojums, kuŗā abi augstie C galvenās lomas dziedātājai likās nepilnīgi. Flagstate lūdza savu draudzeni, soprāni Elizabeti Švarckopfu, nodziedāt abus C viņas vietā, un ar visu dalībnieku piekrišanu tie tika iemontēti skaņu platē par godu augstākajai pilnībai.

Šī augstākā pilnība var kļūt par mūsu dzīves lietuvēnu, ja mēs technisko triku perfekciju sākam ieskatīt par īstu pilnību, ja mēs aizmirstam to, ko zina vienkāršie arabu paklāju audēji, kas savos rakstos katrreiz tīšām iestrādā kļūdu — „pilnīgs ir tikai Dievs."

L. K.

Gaišus Ziemassvētkus un veiksmīgu Jauno gadu

TUVUMĀ UN TĀLUMĀ VISIEM TAUTIEŠIEM novēl

BENJAMIN

FILM LABORATORIES LTD.

51 DUCHESS STREET

TORONTO, ONTARIO

A. Beikmane

KVĒLO, PAGALE!

ATMIŅU STĀSTS PAR VASARU AUCĒ

(4. turpinājums)

3. NODAĻA

Pelēks un miglains ataust 19. aprīļa rīts. Ap to laiku, kad saulei vajadzētu pacelties pāri apvārsnim un izkliedināt smagos, lietus pievilkušos mākoņus, krēsla ir kļuvusi vēl dziļāka, un tā vien liekas, ka diena nemaz neatausīs, bet pelēkajai rīta krēslai sekos melna nakts. Pļaviņu - Rīgas ātrvilciens ieripo Vidzemes stacijā, slapjš no lietus lāsēm un it kā noraudājies.

„Labi gan, ka Jūrmalas un Vidzemes stacijas atrodas viena otrai blakus!" priecājas topošais agronoms Jānis Klintājs, stiepdams divas lielas un krietni pasmagas ceļa somas. „Pārejot no vienas stacijas otrā, varbūt, samirks tikai mētelis, bet to varēs novilkt un tad nevajadzēs visu ceļu izmirkušam drebināties nekurinātā vagonā."

Lai gan jaunā agronoma rokas ir stipras un lauku darbos norūdītas, smago somu rokturi tomēr nežēlīgi griež plaukstās. — „Būtu tīri vai jāpasauc nesējs," prāto Klintājs, bet tad viņš spītīgi paceļ galvu un izslien taisnus nošļukušos plecus. „Ko vēl nē! Viņš, vīrietis pašos spēka gados, lai māžotos ar nesēju!" Smagi pūsdams, nākošais agronoms kāpj augšā pa garajām Jūrmalas stacijas kāpnēm, kuŗām, liekas, nekad nebūs gala. Beidzot tomēr viņš ir atkal vilcienā un piekusis atlaižas cietajā sēdeklī. Cik labi, ka vagona nodalījumā bez viņa vairāk neviena braucēja nav, kādēļ viņam iespējams ērti atsliet muguru, izstiepjot kājas pāri pretējam sēdeklim.

Ārā arvien vēl līst.

Vilciens ripo pāri Dzelzs tiltam, un lejā auksta un tumša plūst Daugava.

Torņakalna pelēkie priekšpilsētas nameļi, lietū pamatīgi izmirkuši un kailo koku ieskauti, izskatās pavisam nožēlojami. Klintāja skats slīd tiem pāri, nekur neapstādamies.

Drīz vien galvaspilsēta ir aiz muguras, un vilciens, paātrinājis gaitu, dodas pretim plašajiem Olaines purviem.

Šeit grāvmalās vēl gul sniegs, un pļavu lāmas klāj čaugana ledus kārta, ko lietus ir pārvērtis šķīstošā putrā. Nekur neredz pat pirmos pavasaŗa vēstnešus, samtainos pūpolus ar dzeltenajām ziedu pūkām, kuŗiem tik bagātīgi bija piebārstītas ceļmalas Klintāja dzimtajā Ziemeļvidzemē. Nebūs brīnums, ja arī Auces farmas laukos vēl nāksies brist pa siegu, bet ja sniega nebūs, tad dubļi gan būs pamatīgi. Un kas gan nepazīst Zemgales mālaino zemi pavasaŗos un rudeņos! Klintājs nodrebinas un ietinas ciešāk mētelī. Tā laikam paies vasara Aucē, mīcoties pa māliem un dubļiem, vakaros stiprinoties vietējos krodziņos un šad un tad papriecājoties par studentēm un Auces meitenēm zaļumballēs. Viss tas izklausās tik pliekani un tukši un ir jau līdz kaklam apnicis. Vai tāda vien būs tā izdaudzinātā Auces romantika? Vai arī viņam, vientuļajam sapņotājam un reta un neikdienišķa skaistuma meklētājam, būs jāatgriežas no Auces tukšām rokām, vai arī liktenis viņam būs labvēlīgs un atļaus kaut vai iztālēm skatīt savu iedomāto sapņu meiteni? Vai viņš to satiks jautru, bezbēdīgu studentu un studenšu barā, vai arī tā būs kāda gluži vienkārša Auces meitene? Lai kāda arī viņa būtu, viņš noteikti pazīs šo meiteni un zinās, ka tā viņam paša likteņa izvēlēta. Ak, nu jau viņš atkal ir aizsapņojies. Ej, Klintāj, vai tad tu tiešām nekad nespēsi redzēt sievieti tādu, kāda viņa ir patiesībā — izkrāsota, baudkāra, kas meklē tikai pašas labumu vai ērtu un bezrūpīgu dzīvi? Visa tā dēļ viņa ir gatava pārdot sevi, savas labākās un skaistākās jūtas tam, kas par tām piesola augstāko samaksu! Atmosties, nožēlojamais sapņotāj! Tāda sapņu meitene, kādu esi uzbūris savās iedomās un vientulības klusajos sapņos, dzīvē nemaz nav atrodama, tādēļ nav vērts nemaz viņu meklēt. Tu jau esi diezgan izmeklējies gan lauku sētu klusajā vientulībā, gan universitātes klausītavās. Esi staigājis, viņu meklēdams, gan pa baznīcām, gan arī pa pilsētu izpriecu vietām, pat gada tirgū un ģimnazijas internātā esi gājis viņu meklēt, bet vai esi viņu atradis? Nē un vēlreiz nē, jo viņas pasaulē nemaz nav — šīs sapņu meitenes ar skaidro sirdi un zilo Vidzemes ezeru mirdzumu acīs. Tev ir gan izdevies sastapt sievišķīgas būtnes ar madonnas acīm un kārdinātājiem ķermeņiem. Kādēļ esi tās apnicinājis? Iekāro viņas, priecājies, dzeŗ saldumu no viņu lūpām, pirms matos vēl nav sakritis sniegs un sirdī iestājies brieduma gadu smagums. Nonācis Aucē, nepaliec skatītāja lomā, bet ar drošām rokām satveri katru izdevību, ko tev sniegs šī vasara, kas būs savā daudzpusībā vienīgā un neatkārtojama.

Klintājs izkāpj no vilciena Jelgavas stacijā un ņem atkal rokās smagās somas, kuŗu svars no Rīgas līdz Jelgavai, liekas, manāmi pieaudzis. Laimīgā kārtā turpat stacijas laukumā ir novietojušies garā rindā jelgavnieku sevišķi iecienītie satiksmes līdzekļi — vieglie ormaņi. Drīz vien Klintājs sēd vienā no šiem pajūgiem, kamēr bērītis, ormaņa pātagas paskubināts, naigi vien rikšo pa Akadēmijas ielu uz pilsētas centru. Jelgava Klintājam patīk, tā ir tīra un mierīga pilsētiņa, liekas, nebūtu slikti te uz laiku apmesties un ar šo pilsētu iepazīties, tomēr patlaban tādam nolūkam neatliek laika. Novietojis savas somas kādā viesnīcas istabā, kuŗu tas izvēlējies par savu pagaidu mītni, Klintājs steidzīgiem soļiem dodas pāri Driksas tiltam, jo šodien viņam ir pēdējais pārbaudījums entomoloģijā. No studiju biedriem Klintājs ir dzirdējis, ka sausais un izkaltušais profesors, kas pēc ārējā izskata atgādinot sīkstu koka sakni, esot varen „āķīgs" un mīlot pieķerties dažādiem neievērojamiem sīkumiem, kādēļ atbildot eksāmenā, studentiem esot jābūt sevišķi rūpīgiem un uzmanīgiem. Domās nogrimis Klintājs nepamana, kā viņš pārkļuvis Driksas upei, bet pašā tilta galā šaurās ietves dēļ viņam iznāk saskrieties ar kādu jaunu, gaišmatainu meiču, kuŗa tāpat kā viņš steidzas uz akadēmiju. Pacēlis cepuri, lai atvainotos, viņš palaiž meiteni garām un brīdi ar neslēptu labpatiku noraugās, cik aicinoši vējā plīvo viņas pagarie, kuplie rūsas krāsas mati. Klintājs mēģina pielikt soli, bet meiča ir ātrāka par viņu. Drīz vien tā ir sasniegusi Viestura pils parku un ceļa līkumā pazudusi viņa skatam.

*

„Spradži, smecernieki, adatu zagļi, knaukšķi pieder plašajai vaboļu dzimtai, kas aptveŗ lielāko skaitu lauksaimniecībā pazīstamo kaitēkļu," Daina Kalēja skaita pusbalsī, soļodama pa akadēmijas gaiteni entomoloģijas profesora Gaiķa kabineta durvju priekšā. . . . „Vaboļu dzimtai pieder bez minētām vēl maijvabole, mēslu vabole, Kolorado vabole . . ." Jā, kā gan tas īsti bija ar šo svešās zemes kaitēkli? Kāds šis kukainis izskatās un ko viņš grauž? Vaboles pieder lapgraužu ģintij, tātad katrā ziņā arī Kolorado vabolei jāgrauž lapas, bet kādu augu lapas šis „nezvērs" varētu grauzt Kolorado kailajās klintīs, kur labākā gadījumā varētu augt tikai sūnas, ķērpji un, varbūt, kāda kropla eglīte?

Nav domājams, ka nelaimīgajai vabolei klintīs būtu vēl kas cits graužams, jo kas gan tik necerīgā vietā sēs labību vai audzēs kartupeļus! Nē, te kaut kas nav kārtībā ar šo vaboli! Daina ar izbailēm pamana, ka te viņas zināšanās ir iezagusies „gaisa bedre", bet no pārējo studentu izteicieniem var spriest, ka tieši sī savādā vabole ir profesora iemīļotais „āķis" studentu samulsināšanai. „Ak briesmas! Ko lai tagad iesāku?" Daina, meklējot palīdzību, lūkojas apkārt.

Izlasīt attiecīgo nodaļu grāmatā vai lekcijās vairs nav laika, jo kuŗu katru brīdi var atvērties profesora kabineta durvis kā moku kambaŗa vārti, sagaidot jaunu upuri.

Te nu jārīkojas ātri. Daina ir pamanījusi kādu slaida auguma studentu, kuŗš nostājies ar muguru pret pārējiem bēdu brāļiem, garlaikodamies lūkojas ārā pa logu.

„Tam nu gan ir jābūt ļoti gudram vīram," nosprież Daina, „ka viņš var tik bezbailīgi izturēties — droši vien visu grāmatu ir iemācījies no galvas."

Kad Daina viņam pienāk klāt un atvainojas par traucējumu, Klintājs brīdi skatās meitenē kā apmulsis, jo Daina ir tā pati meitene, kuŗa šorīt, nākot uz akadēmiju, bija tik ļoti saistījusi Klintāja domas un uzmanību.

Daina neapmulst no Klintāja skata, viņai pat nav laika tuvāk papētīt sava sarunu biedra izskatu. Nelaime viņai ir iedevusi neredzēto drosmi. Pēc īsas iepazīšanās viņa tūliņ ķeras klāt sāpīgajam jautājumam: Vai pazīstiet Kolorado vaboli, Klintāja kungs? Vai varat arī mani iepazīstināt ar šo kukaini?"

„Ar vislielāko prieku!" Klintāja balss skan samtaina un maiga kā viegls glāsts. Dainai rodas no jauna drosme un paļāvība šī saprātīgā cilvēka tuvumā. Īsā laikā vaboles izskats, uzbūve un darbības lauks Dainai ir zināmi. Un kad viņa, satraukumā strauji pukstot sirdij, dodas profesora istabā, pirmais jautājums viņai ir jāatbild tieši par šo vaboli. Dainai ir atkal laimējies!

Iznākusi no profesora kabineta, viņa ar starojošu smaidu paziņo pārējiem, ka pēdējais pārbaudījums ir izturēts.

„Apsveicam! Apsveicam!" skaļi sauc jautrais draugu bars. „Uz redzēšanos Aucē!" sauc līdzbraucēji. „Daudz prieka, daudz laimes!" novēl palicēji.

„Paldies, daudzkārt paldies!" Daina atvadās no draugiem un steidzas prom no akadēmijas. Ne mirkli viņai vairs negribas palikt piesmakušajās laboratorijās un krēslainajos gaiteņos. Viņa jūtās brīva kā putns, kas lido pretim nezināmai tālei. Klintāja skats viņu pavada līdz pat gaiteņa beigām, kur aiz viņas aizvērās smagās ozolkoka durvis.

4. NODAĻA

Divdesmit ceturtais aprīlis 1940-tā gadā paliks ilgi atmiņā Jelgavas ormaņiem, jo šī diena ir viņiem necerēti laimīga — šodien viņus meklē pa visu pilsētu, kaut vai ar uguni. Tiklīdz kāds ar savu bērīti vai baltiņu parādās Katoļu, Akadēmijas vai Lielajā ielā, tūliņ to notveŗ saiņiem un somām apkrāvušies braucēji, un tiem visiem ir viens ceļš — uz Viestura piemiņas pili.

Ap pulksten diviem pēcpusdienā pils pagalms un parks pilni pajūgiem, un vienmēr nāk vēl jauni klāt. Īsi pirms pulksten trijiem ierodas pēdējais pajūgs — stalts melnis velk jaunus, glīti lakotus ratus, kuŗos sēd laipns, smaidīgs kungs, viegli iesirmiem deniņiem. Braucot garām pajūgu rindām, viņš sasveicinās ar saviem sagaidītājiem — šīs vasaras auciešiem, un tie viņam atbild ar skaļiem prieka saucieniem. Lai gan profesors valkā biezu stiklu acenes, studenti viņa skatā ir pamanījuši īstu, tēvišķīgu sirsnību, kas nenosoda jaunos karstgalvjus, bet mēģina viņus saprast un tiem dzīvot līdz viņu priekos un bēdās, kādēļ tie viņam uzgavilē īstā draudzībā: „Sveiks! Sveiks! Mūsu profesors Vērmanis lai dzīvo sveiks."

Apsveicinājies ar sagaidītāprofesors liek ormanim braukt uz staciju. Viņam seko vairāk kā 30 pajūgu ar auciešiem. Kā pirmais profesoram seko Bācars, viens pats svinīgi atgāzies sēdeklī un pieņēmis dziļdomīga zinību vīra izskatu. Un viņš to ar pilnām tiesībām var atļauties — minims akadēmijā ir nokārtots, laboratorijā apsvilušie mati ir kārtīgi apgriezti un rūpīgi sasukāti uz augšu, tā ka tie atgādina susekli. Mugurā viņam ir jaunais svētdienas uzvalks, ko viņš taupības nolūkos atļaujas uzģērbt tikai pāris reizes gadā. Lai spītētu skauģiem, viņš ar nolūku ir sameklējis labāko un spožāko ormaņa pajūgu, kāds vien Jelgavā ir dabūjams, un baltais ormaņa zirgs arī nedara kaunu braucējam, galvu izslējis tikpat augstu kā Bācars pats, zirgs braša riksī turas līdzi profesora Vērmaņa pajūgam.

„Skat, skat, kā Bācars uzcirties, tīri kā brūtgans, braucot uz baznīcu, un turklāt ar baltu zirgu!" Tūrs, kas brauc nākošajā pajūgā, šķelmīgi piebaksta savam blakussēdētājam Silmalim.

„Jā, tikai brūtes vēl trūkst!" atsmaida Silmalis, „bet gan mēs viņam Aucē sameklēsim līgavu!"

Jautri smiekli atskan no pajūgiem, un braucēji sasaucas cits ar citu, lāgu lāgiem uzsākdami kādu brašu dziesmu, kuŗu dzied visa garā braucēju rinda.

Pārsteigtie jelgavnieki, apstājušies ielas malās, vēro neparasto pajūgu rindu, kuŗai, kā liekas, nekad nebūs gala.

„Ai, jaunība, jaunība!" nopūšas kāda māmiņa, stāvēdama atvērtās nama durvīs Akadēmijas ielā. Jā, aucieši ir ienesuši jaunu dzīvību aizmigušajās Jelgavas ielās.

Jautrais brauciens izbeidzas pie stacijas. Visiem žēl, ka tas bijis tik īss. Kas nekaitētu, ja varētu tādā garā aizbraukt līdz pašai Aucei.

Elsodami un pūzdami, jaunie aucieši stiepj smagās somas cauri stacijai un tālāk ārā uz ceturtā sliežu ceļa, kur viņiem paredzēts atsevišķs vagons Rīgas - Liepājas vilcienā.

Aizbraucējus pavadīt atnākuši daži akadēmiskās saimes pārstāvji — mācības spēki un studenti. Pēdējie atnesuši sveicienam milzīgu grozu ar sarkanām papīra rozēm pār mūžīgas draudzības zīmi. Grozu aizbraucēji novieto goda vietā — pašā perona vidū. Sirsnīgos atvadu vārdos sirmais profesors Delle novēl aizbraucējiem daudz panākumu darbā un daudz prieka un jautrības brīvajā laikā, beigās uzaicinādams studentus būt vienmēr laipniem un saudzēt „otro šķiru", ar ko domātas daiļā dzimuma pārstāves. Studenti to arī vienoti apsolās.

Runu beidzot, profesors grib vēl atvadoties sirsnīgi paspiest aizbraucējiem roku, te, kur gadījies, kur ne, viņam pa kājām sāk pīties kāds noplucis, sabozies šunelis. Izluncinājies apkārt profesoram, tas stūrē taisni varenā puķu groza virzienā un beidzot sāk to ar lielu interesi apošņāt: „Kad tik nu neizdara virsmēslojumu!" kāds students paskaļi iesaucas, un visiem uzreiz kļūst skaidrs, kādēļ puķu grozs sunīti tā ir ajūsminājis.

„Sē, vai iesi prom, plukata!" profesors Delle mēģina nelūgto viesi aizbaidīt, bet tas kā apburts turpina riņķot ap grozu. Beidzot kopīgajiem spēkiem studentiem un profesoriem izdodas nelūgto viesi padzīt. Grozs gan ir palicis nesabojāts, tomēr sirsnīgā atvadīšanās ir izjukusi . . .

Neveiklo stāvokli paglābj vilciens, kas, smagi tusnīdams, apstājas uz ceturtā sliežu ceļa.

Iekāpjot pēdējā vagonā jelgavniekus ar skaļām gavilēm saņem viņu biedri, kuŗi brauc no Rīgas tieši uz Auci. Drīz vien viss vagons notrīc spēcīgās dziesmu skaņās:

„Nu ardievu, jelgavniece,
Nebūšu vairs šai pusē,
Neiešu vairs savā vaļā
Tavas durvis virināt . . ."

Vienai dziesmai seko citas un nav vēl visas pa godam izdziedātas, kad Auce jau klāt.

Te atbraucējus sagaida profesora Vērmaņa asistents Vucāns, skaļi saukdams „Eiset sveicināti Aucē!"

Studenti viņam korī atsaucas: „Sveiks, sveiks, sveiks!"

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

HO 1-3670

VISU DIENU no plkst. 6 rītā līdz 12 vakarā

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

PRIEGĪGUS ZIEMASSVĒTKUS

KLIENTIEM UN VISIEM TAUTIEŠIEM!

MĀJU PIRCĒJIEM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀJAM BEZ GALVINIEKIEM PAR VISMAZĀKIEM PROCENTIEM UZ TRĪS GADIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Ziemassvētku un Jaungada sveicieniem bagātīgs ziedu un latvisku balvu klāsts.

802 Bathurst ielā pie Bloor, tel. LE 3-3884, Toronto.

SVECĪTES UN LUKTURĪŠI; KANADAS DAIĻAMATNIEKU S-BAS SALONS.

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W,.pie Grace Toronto LE 5-6792

A. EGLĪTIS —

RADIO un TELEVĪZIJAS VEIKALS - DARBNĪCA

IERĪKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.

IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ.

161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

DĀMU FRIZIERSALONS

ERNA SILĀRE

428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.

Tel.: LE 1-5937 (BLOOR — LANSDOWNE)

MODEL

DĀMU FRIZIERSALONS

VIJA GRIMBA

109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464

DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

OLGA INTS

DĀMU FRIZIERSALONS

820 Danforth Ave. (Pape - John)

HO 5-4388, Toronto.

The Dahlia Beauty Salon

408 Danforth Ave., Toronto.

MATU un SEJAS KOPŠANA. ILGVIĻŅI, MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.

Ērtas, labi vēdinātas telpas.

Mūsu darbinieces runā latviski.

Tel.: HO 3-4262.

ZIGFRIDS ART POTTERY

ZIGFRĪDA JURŠEVSKA

KERAMIKAS DARBNĪCA - VEIKALS

1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6 - 8183

viena tramvaja pietura rietumos no Lansdownа.

Krājumā latviska un moderna keramika.

Pieņem arī pasūtinājumus dažāda veida keramikas izstrādājumiem.

S. & G. TIRE SERVICE

Dunlop — Firestone — Goodrich Dealer

459 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel. LE 4-6602

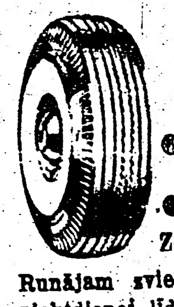

- Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
- Mēs vulkānizējam un atjaunojam jūsu vecās.

Zemas cenas. Riteņu balansēšana. Garantēts darbs.

Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJĀS: ME 3-5518

Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz

JOHN KUZMOCHKA, B. A.

Barrister, solicitor & notary

4 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

Saiņus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAUNIJU un KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgajiem un draugiem ar

SAKAS PARCEL SERVICE

kas tos nosūta caur Ukrainska Knyha, 755 Barton St., E., Hamilton, Ontario

Tel.: LI 4-7239

Jūsu saiņi ir APDROŠINĀTI, garantējam to piegādi. Varat sūtīt pārtiku, drēbes, medikamentus, apavus, svarā no 4 līdz 19 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UKRAINSKA KNYHA. Mēs sūtām no Eiropas pārtiku un medikamentus.

Šujammašīnas, ieskaitot muitu — $175.00.

Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no plkst. 10 rītā līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai.

DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM piedāvājam

ROMĀNI

I. Leimane	VILKAČU MANTINIECE	$6.80
	KAILĀ DZĪVĪBA	$2.90
A. Niedra	MŪŽĪGĀ IEVA	$3.60
	MIERA IELAS CEPURNIECE	$3.40
	PERLES MAJORES DRAUGS	$3.40
	MELNĀ MAGONE	$2.80
T. Zeltiņš	MELNĀS AVIS	$3.40
	ROŽU GAITENIS	$3.40
A. Dziļums	LAILA NO RĪGAS	$4.00
Dz. Sodums	TAISAM TILTU PĀR PLAŠU JŪRU	$3.00
Z. Lagerlefa	LEVENŠELDA GREDZENS	$5.40
J. Veselis	DIVAS MĀSAS	$3.00
Z. Mauriņa	TĀLĀ GAITA	$4.00
	IEDRĪKSTĒTIES IR SKAISTI (kādas dzīves stāsts)	$4.95
Andr. Niedra	SIKSPĀRNIS	$3.90
	KAD MĒNESS DILST	$3.90
J. Klīdzējs	DŽENITORS	$4.00
	CILVĒKA BĒRNS	$3.75

DAŽĀDAS

G. Munte	GRĀMATA PAR AKSELI MUNTI	$3.60
J. Torvalds	TRIECIENS UZ BERLĪNI	$3.50
	TĀDAS BIJA BEIGAS	$3.50
Dr. H. Ekners	PĀRI ZEMĒM UN JŪRĀM	$3.50
Fr. Bušs	BISMARKA NOSLĒPUMS	$1.80
J. Sārts	PIEVILTIE, romāns	$2.50
P. Jurevičs	DZĪVE UN LIKTENIS	$2.80
P. Klāns	RŪSA, romāns	$5.60
Ed. Virza	KĀRLIS ULMANIS	$2.80
O. Freivalds	KURZEMES CIETOKSNIS, I un II d.	$7,60
Dž. Steinbeks	PAR PELĒM UN CILVĒKIEM	$2.40
M. Zeberiņš	PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS	$3.40
J. Sarma	NEGANTNIEKS, romāns	$3.90
K. Lesiņš	PĒDĒJĀS MĀJAS, romāns	$4.00
J. Veselis	TEIKSMA PAR MANU MŪŽU	$3.80
R. Bangerskis	MANA MŪŽA ATMIŅAS, I d.	$4.80
Dr. Velss un Heijs	HIROŠIMAS DIENAS GRĀMATA	$2.80
J. Jaunsudrabiņš	MANA DZĪVE	$4.00
V. Janums	MANA PULKA KAUJAS GAITAS	$4.00
J. Širmanis	GAUJAS VĪRI	$2.50
Alf. Dziļums	DIEVA DZIRNAS, romāns	$4.00
P. Klāns	SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS, rom.	$3.80
V. Kroders	SMĪNĒTĀJI	$3.40
D. Gvareski	Don Kamilo jautrie piedzīvojumi	$3.20

JAUNATNEI

GADSKĀRTA LATVJU DAINAS	$2.75
PASAKAS PAR SERDIENĪTI	$2.80
PASAKAS PAR VELNIEM	$3.10
EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI	$1.50
GAILĪTIS UN VISTIŅA	$1.50
AUGSIM LATVIJAI, dz. krājums	$1.25
PRIEKŠPILSĒTAS NOSLĒPUMS	$2.80
RAIBĀ VASARA, rom. jaunatnei	$2.80
ANNELES GRĀMATA	$3.50
ZELTA ATSLĒDZIŅA	$3.50

DZEJAS lieliem un maziem

	PAR TO MAZO ŠŪPULĪTI	$2.20
L. Tauns	MŪŽĪGAIS MĀKONIS	$2.00
Ed. Sināts	SAULES UN ĒNU DĀRZOS	$1.50
E. Zālīte	SILA ZIEDI	$1.50
Ing. Vīksna	ES SAKU PALDIES	$2.75
Andr. Eglītis	Vai dievkociņš zied mātes kapu laukā	$4.00
J. Veselis	TRĪS LAIMES	$3.00
A. P. Mierkalns	ATLANTĪDA	$1.50
	TRADIRIDIS	$2.50
G. Saliņš	MIGLAS KROGS	$2.40
R. Galeniece	ATZĪŠANĀS	$3.60
	RUNČA VEZUMS, iz. izlase maziem	$2.20
	AVE MARIA (dz. antoloģija)	$3.70

Bez tam daudz citu grāmatu, kā vecākie, tā jaunākie izdevumi. Rotaslietas un tautiskie izstrādājumi.

Pasūtinot pa pastu, jāpievieno 10¢ pasta izdevumiem.

DV KANADAS GRĀMATNĪCA,

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto, Ont. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski.

JAUNIZNĀKUSĀS GRĀMATAS UN NOTIS

Andrieva Niedras — Sikspārnis (romāns)	$3.60
Ed. Freimaņa — Zemdegas (dzejas)	$2.40
Dr. Bīskapa Ārstniecības kalendārs 1959. g.	$1.50
V. Dārziņa — Triade de Preludes (klav. solo)	$2.50
V. Dārziņa — Trittico Barbaro (klav. solo)	$2.50
L. Slaucītājs — Koŗa dziesmas	$1.50

TUVĀKĀ LAIKĀ IZNĀKS

Dr. Komarzinska — Mocarts (romāns)	$3.00
Dr. Bīskapa — Lipīgās slimības (70 illustr.)	$3.00
R. Tagores — Gora, romāns, I/II (apm. 700 lpp.)	$6.00
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS UN PASAKAS — bērnu grāmata ar daudzām krāsainām illustrācijām	$2.00
V. Dārziņa Latv. t. dz. II daļa (51—100), dz.-kl.	$2.50
V. Dārzņia 25 Latv. t. dz. — vieglā apstrād.	$1.00

Pasūtinot iepriekš kādu no augšā minētajām grāmatām — 25% atlaide.

ALFRĒDS KALNĀJS

APGADS — SPIESTUVE — GRĀMATNĪCA

711—719 W. Willow St., Chicago 14, Illinois.

RAKSTĀMMAŠĪNAS ar un bez latviešu taustiņu iekārtas uz izdevīgiem noteikumiem un lēti piedāvā ALEKSANDRS KĀNBERGS 596 Sherbourne St., Toronto Iznomā rakstāmmašīnas ar latviešu taustiņu iekārtu.

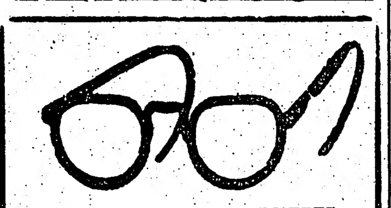

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

ĶIPLOKI JUMS NODERĪGI

Pajautājiet savam ārstam vai drogistam.

Ķiploki ir dabiskas zāles, kas veicina asins riņķošanu. Adams' Garlic Pearls ir maza veida, bez smakas un garšas; tās satur tīru ķiploku ekstraktu. Koncentrētā veidā jūs savam organismam dabūjat visu nepieciešamo, ko vien šis augs spēj dot.

Adams Garlic Pearls satur Salicymide, kas ir pārbaudīts līdzeklis pret artriti un reumatisma sāpēm. Uzturiet sevi stipru un veselu. Sekojiet tiem daudzajiem tūkstošiem — iegādājieties arī jūs paciņu Adams Garlic Pearls no jūsu drogista. Jūs būsit ar to apmierināti.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

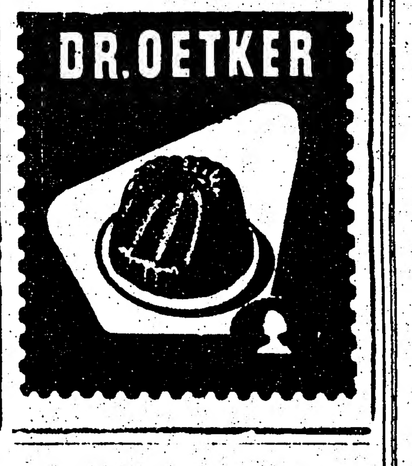

A. SILAVS

kungu un dāmu drēbnieks,

415 DUNDAS ST., E.

Tel. EM 4-6089, Toronto.

Mūsu laikraksta pārstāvis VILIS MIĶELSONS Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Notāriāta birojs

visāda veida notāriāliem pakalpojumiem

atvērts otrdienās no pl. 6—9 v.; citās dienās iepriekšēja pieteikšanās.

316 HARBORD ST., TORONTO. LE 4-8447.

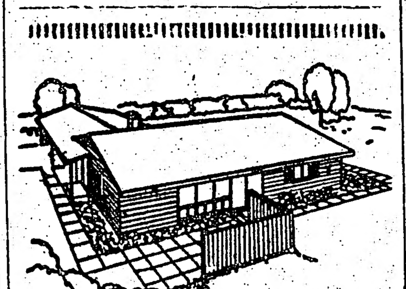

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

REAL ESTATE

- INSURANCE
- MORTGAGES

316 Harbord St., tel. LE 4-8447, Toronto

Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario.

— Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. — Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas, slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.

IMANTA

Apgādā IMANTA

iznākusi papildskolām un pašmācībai

P. DREIMAŅA

LATVJU TAUTAS VĒSTURE

otrs papildināts izdevums, 184 lpp.

Grāmata dabūjama apgādā un grāmatnīcās, kas izdarījušas norēķināšanos ar apgādu par iepriekšējiem izdevumiem. — Cena $3,90.

DV GRĀMATNĪCAI,

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar

DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,

79 SMITH AVE., Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

SKAŅOJU KLAVIERES

JĀNIS CĪRULIS

HO 6-7580, Toronto

ZIEMEĻBRIEDIS

Katram Kanadas 25 centu naudas gabalam mugurpusē ir iespiests ziemeļbrieža attēls.

Kā briežu sugas dzīvnieks, ziemeļbriedis uzturas Kanadas ziemeļos no Labradoras līdz Aļaskai, tādos apgabalos, kur citi brieži nedzīvo nepiemērotā klimata dēļ.

Kanadas eskimosi ziemeļbriežu ādas lieto apģērba un teļšu pagatavošanai, bet gaļu bargajos ziemas mēnešos izmanto uzturam.

Katru ziemu brieži baros pārvietojas no ziemeļiem uz dienvidiem un, pavasarim iestājoties, dodas atkal atpakaļ uz ziemeļiem. To izdevīgi izmanto eskimosu mednieki.

Ziemeļbrieži ir labi pazīstami ziemeļapgabalu dzīvnieki. Tie ir vēsturiski nozīmīgi, jo dod Kanadas ziemeļu apgabalu iedzīvotājiem — eskimosiem iespēju eksistēt.

The House of Seagram

Dzērienražotāji kopš 1857. gada

I. JANKOVSKIS

REAL ESTATE BROKER

93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

JAUNĀ GADA S

1958. g. 31. decembrī, plkst. 8 v

Sherbourne un Linden

LABA DEJU MŪZIKA.

A. KRISTAPSO

Ieeja $2.-. Galdiņi zālē à $0.50 no personas. pieteikšanās pie Z. Griķa k-dzes, tel. RO 6-529

Mūsu

TORONT

TORONT

LAI JUMS BŪTU LAIM SVĒTKI,

BRAUCIE UN EJIE

UZMANĪGI!

METROPOLITAN TORONTO SAFETY COUNCIL

LATVIEŠU PUĶU S

CALL

727 Danforth Ave., tel. HO 6-9911, To

Ziemassvētku sveicieniem lē ziedošas podu p

Griezti ziedi.

Tautiskie

MURRY'S DRUG STORE E. GALDIŅA

Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde

Filmas. Sūtām medikamentus u

GREGORY CHAR

B.A.M.Sc., M.C.L.

ADVOCATE, BARRISTER and SO

Biedrs pie augstākās tiesas, runā

Victor 5-1195, MONTREAL, P.Q.

4th Floor, 1374 Sherbrooke S

MAINA SLIDAS

HALE'S SHOE REPAIRS & PE

2562 Danforth Ave., pie Main,

Veikals atvērts ik dienas no pl. 9 rītā piektdienās no pl. 9 rītā līdz pl.

RUNĀJAM LATVISKI.

Atbilstošākais padzēriens tiem miem, ko jūs lietojāt savā dzīmt

CREAM SODA

BEZMAKSAS PIEGĀDE

jūsu pikniku, banketu un vi su citu svinību vajadzībām.

ZVANIET TORONTO

WA

NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTĀS

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

PRIEGĪGUS ZIEMASSVĒTKUS MŪSU KLIENTIEM UN VISIEM TAUTIEŠIEM!

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail.

JAUNĀ GADA SAGAIDĪŠANA

1958. g. 31. decembrī, plkst. 8 vak., COLUMBUS zālē,
Sherbourne un Linden ielu stūrī, Toronto.
☆ LABA DEJU MŪZIKA. ATSPIRDZINĀJUMI. ☆
☆ A. KRISTAPSONA BUFETE. ☆

Ieeja $2.-. Galdiņi zālē à $0.50 no personas. Galdiņus rezervēs līdz plkst. 9. Iepriekšējā pieteikšanās pie Z. Griķa k-dzes, tel. RO 6-5291, un A. Cernenoka k-ga, tel. RO 6-5183.

Mūsu kopīgo sarīkojumu laipni lūdz apmeklēt
TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS un
TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBA VALDES.

Apkuŗu un ūdensvadu
speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt., 403
College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

C. G. TODD LTD.
REAL ESTATE
Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.
418 MAIN ST., E., HAMILTON.
OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

LAI JUMS BŪTU LAIMĪGI
SVĒTKI,
BRAUCIET
UN
EJIET
UZMANĪGI!
METROPOLITAN TORONTO TRAFIC
SAFETY COUNCIL

ZIEMASSVĒTKU VECĪŠI!
BĒRNU APDĀVINĀŠANAI
iegādājieties bērniem piemērotu grāmatu
GADSKĀRTA
LATVJU DAINĀS
A. KOPMAŅA illustrācijas.
Pieprasīt
DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
GRĀMATAI CENA PAZEMINĀTA:
LĪDZ 31. decembrim par $2,- gabalā.

MAMBO — SAMBA — RUMBA — JIVE — CHA-CHA

DEJU STUDIJA N. SCHWANEBACH,
175 College St. (pie Mc Caul), tel. WA 1-4318, Toronto.
Jūs iemācāties ātri un lēti
FOXTROTU — LĒNO VALSI — VALSI — TANGO
PRIVĀTSTUNDAS
Auksta gaisa vēdināšana. Pieteikšanās un izziņa katrā laikā.

MEKLĒ
VECĀKU
SIEVIETI
1½ gadu veca bērna
uzraudzīšanai.
Zvanīt HU 9-4448.

KRĀSAINI 1959. GADA SIENAS **KALENDĀRI**
GAUMĪGĀ APDARĒ PAR 75¢ GABALĀ DABŪJAMI
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA.
(ASV un KANADAS DV IZDEVUMS)

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Garantēta piegāde 15—20 dienu laikā. Visi sūtījumi apdrošināti.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi
B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu
drēbnieks,
115 COLBECK ST., TORONTO,
TEL. RO 6-7038.

Izīrēju traukus viesībām
RASMA BENDIŅŠ, 44 Glen Davis Cres.,
Toronto (austrumos). Tel. OX 9-8818.
Lūdz zvanīt pēc plkst. 7 vakarā.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA

727 Danforth Ave., pie Pape,
tel. HO 6-9911, Toronto.
☆ Ziemassvētku sveicieniem bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
☆ Griezti ziedi. ☆ Ziedu sakārtojumi.
☆ Tautiskie izstrādājumi.
Pasūtiniet savlaicīgi.

Zeltkalis
ANTONS KIVLENIEKS
(KALUPE JEWELLERY)
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont., HO 3-1008.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar pilnu
pansiju klusā mājā.
Zvanīt HO 3-4594, Toronto.

MURRY'S DRUG STORE **E. GALDIŅA** 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8463
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.
Victor 5-1195, MONTREAL, P. Q. Mājās AT 1858
4th Floor, 1374 Sherbrooke St. W.

MAINA SLIDAS Jaunas un lietotas. OX 9-1932
HALE's SHOE REPAIRS & PET SUPPLIES,
2562 Danforth Ave., pie Main, TORONTO.
Veikals atvērts ik dienas no pl. 9 rītā līdz pl. 8 vakarā,
piektdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 8 vakarā.
RUNĀJAM LATVISKI. Lūdzu zvaniet OX 9-1932.

Atbilstošākais padzēriens tiem atspirdzinājumiem, ko jūs lietojāt savā dzimtenē . . .
Wilson's
SINCE 1875
COCA
ORANGE
CREAM SODA GINGER ALE
BEZMAKSAS
PIEGĀDE
jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.
WA 1-2151
līdz 7 vakarā
darbdienās
ZVANIET
TORONTO
NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTĀS MĀJĀS.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā:

CIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand

Trešdien, 24. decembrī, pl. 7,30 v. Svētvakara lit. dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Koris Ed. Strautmaņa vadībā.

Ceturtdien, 25. dec., pl. 11 Ziemassvētku dievkalpojums ar dievgaldu un jauniešu priekšnesumiem. Bac. theol. I. Kalniņš un māc. A. Rautenšilds.

Svētdien, 28. dec., pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma apakšējā zālē dāmu komitejas eglīte veciem ļaudīm ar bērnu priekšnesumiem. Māc. A. Rautenšilds.

Trešdien, 31. dec., pl. 7,30 v. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Strautnieks un A. Rautenšilds.

Ceturtdien, 1. janvārī, 1959. g., pl. 11 Jaungada dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

Aurora (Ill). Sestdien, 27. decembrī, pl. 6 v. O. Koškina mājā, 1324 Selfisburg St., Aurora, Ziemassvētku dievvārdi, svētdienas skolas priekšnesumi un novada eglītes vakars. Māc. A. R.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 39 Ave, Bellwood, Ill.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev.-lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Svētku vakarā, 24. decembrī, pl. 7 Ziemassvētku dievkalpojums Fort Williams Trinity baznīcā.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Trešdien, 24. decembrī, pl. 7 Svētvakara dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

Pirmajos Ziemassvētkos, 25. decembrī, pl. 10,30 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

24. decembrī Ziemassvētku svētvakara dievkalpojumi Sv. Jāņa baznīcā: 1. dievkalpojums pl. 6 vakarā; 2. dievkalpojums — plkst. 8 vakarā.

1959. g. 1. janvārī, plkst. 11 no rīta Jaunā gada dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Iesvētes mācība sāksies 11. janvārī, plkst. 2 p. p. Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

24. decembrī — Ziemassvētku svētvakarā, plkst. 6,30 dievkalpojums.

31. decembrī — Vecgada vakarā, plkst. 7,00 dievkalpojums ar dievgaldu.

Bramptonā, Latviešu ev.-lut. draudzē Ziemsvētkos, 25. decembrī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Ziemsvētku vakarā, 24. decembrī, plkst. 6,30 vakarā Svētvakara dievkalpojums Sv. Toma anglikāņu baznīcā (Main ielā starp West un Wellington ielām). Piedalās draudzes koris I. Silkovskas vadībā. Dziesmu lapiņas.

Hamiltonā, Latviešu ev.-lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S. CE 2-2385.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1, Ontario. Tel.: RE 3-3906.

Latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury. Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā Ziemassvētku vakara dievkalpojums 24. decembrī, plkst. 17,30 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St)..

Sadberijā I Ziemassvētkos, 25. decembrī, plkst. 13 Ziemassvētku dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. ✝ Sefers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

24. decembrī, plkst. 7 vakarā Ziemassvētku vakara dievgalpojums. Solisti — dziedone N. Valdovska un vijoles virtuozs G Lapensons.

28. decembrī, plkst. 4 p.p. 611 Westlue Ave jaunatnes sanāksme.

31. decembrī, plkst. 7 vakarā Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P.Q. Tālr. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Ziemsvētku svētvakarā, 24. decembrī, plkst. 6,30 vak. dievkalpojums.

Ziemsvētkos, 25. decembrī, pl. 1,30 dievkalpojums.

Svētdien, 28. decembrī, plkst. 3.00 p.p. dievkalpojums un draudzes eglītes vakars The Trinity Memorial Church, 5220 Sherbrooke St., W. Eglītes vakarā Svētdienas skolas bērnu uzvedums: Svētajā naktī.

Vecgada vakarā, 31. decembrī, plkst. 7,00 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

Jaungada dienā, 1. janvārī, plkst. 11,00 dienā dievkalpojums.

ST. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5698.

Sv. Katarīnās latviešu ev.-lut draudzes Ziemassvētku vakara dievkalpojums, 24. decembrī, pl. 4.30 p. p. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Park road misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

MADISON FURS
MAKER TO WEARER
BEZMAKSAS Ziemassvētku piedeva — Minka kokteiļa cepure.
25%-50%
ATLAIDE
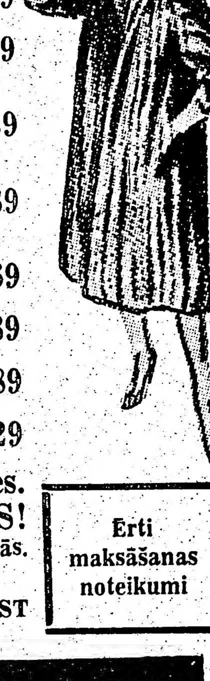

	Parastā cena		Pārdodam
Melnās elektr. RONĀDAS MĒTEĻI ar krāsotiem trušu un minku apšuvumiem	$225	TAGAD	$89
AITĀDAS MĒTEĻI krāsoti, ¾ garumā	$189	TAGAD	$119
KARAKULA MĒTEĻI, ¾ garumā, krāsoti melni un pelēki	$225	TAGAD	$139
MUSKRATA MĒTEĻI, jaunākie toņi (krāsoti)	$360	TAGAD	$189
Dabiskā pelēkā KARAKULA MĒTEĻI, ¾ garumā	$475	TAGAD	$269
ŠĶĒRĒTI RAKŪNA MĒTEĻI, (krāsoti)	$545	TAGAD	$289
Melni HUDSONA ROŅU MĒTEĻI (krāsoti	$585	TAGAD	$389
Ziemeļjūras ROŅU MĒTEĻI, ¾ garumā	$685	TAGAD	$429

Un daudz citu augstas kvalitātes.
NĀCIET un PĀRLIECINIETIES!
ik dienas no pl. 9 rītā līdz 6 v., arī sestdienās.
2 gadu garantija visām precēm.
2½ BLOKI AUSTRUMOS NO BATHURST ielas.
Ērti maksāšanas noteikumi
NO MONEY DOWN **416 BLOOR W.** PHONE WA. 2-9464
2½ BLOCKS EAST OF BATHURST DAILY 9 P.M. SAT. 6 P.M.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līd

VECMĀMIŅAS VAKARS

VIDZEMNIECES SKUMJŠ STĀSTS PAR VECMĀMIŅU GRIEĶIJĀ.

Vecmāmiņa! Dažam no jums tā jau sen atdusas dzimtenes kapu kalniņā, dažam te — svešumā, bet daudziem tā vēl ir dzīva. Vai nav laime, ja kādam vēl ir vecmāmiņa? Vai neliekas, ka jūties drošāks, ka tas tev ir tā kā aizvējš, kā siltums pat nekurinātā ziemas istabā? Vecmāmiņa — maigs, mīļš, silts vārds, kas atnes atmiņā dzimteni ar ziemas vakariem un pasakām, ratiņa dūkšanu, dzimtenes vasaras ar mežmalām, birzīm un pļavām, kur locījās viņas mīļais stāvs tēju un ķimenes vācot . . . Vārds, kas atnes atmiņā Poruka Kukažiņu.

Jā, arī mums te Grieķijā bija sava vecmāmiņa — īsta Kukažiņa, dzimusi saulainajā Kurzemē. Pirms divpadsmit gadiem viņa ieradās Salonikos kopā ar savu mazmeitiņu, kuņu bija apbūris saulainās Grieķijas dēls. Jau toreiz viņa bija pāri septiņdesmitiem. Te viņa bija kļuvusi visu mūsu vecmāmiņa un, Salonikos uz dzīvi atbraukusi, nopriecājos, ka es viņu nu bieži varēšu apciemot, bet Dievs bija citādi domājis . . . Atradu žirgtu un smaidošu — gluži kā viņu biju redzējusi agrāk. Viņas vizbuļu zilās acis bija skaidras, laipni smaidošas, un valodiņa kā tekošs dzimtenes strautiņš, kā silts vilnas dzīpars, kas tīts kamoliņā . . . Nekas vēl neliecināja, ka viņa taisās mūs drīzumā atstāt.

Jau pāris dienas vēlāk viņu atradu vārgu, sagurušu, bet viņas valoda vēl bija skaidra, un viņa cerēja jo ātri celties, lai nekavētu mazmeitiņu, kurai jau bija dokumenti pienākuši ceļojumam uz Vāciju, ko viņai kā godalgu par labām sekmēm šopavasar piešķīra Gētes institūts Salonikos.

Satvērusi vecmāmiņas roku, es satrūkos — tā bija salta kā ledus gabals, kā kad asinis būtu tur sastingušas, stājušās tecēt. Citureiz viņas roka bija tik silta! Viņas pulss bija vājš, tikko jūtams, un ātrs, un uz pieres rasoja auksti sviedri kā rudens sarmas agrīnos rītos. Kaut kas rūgts, smags un baiss uzvēlās manai sirdij. Neskaidri jutu nāves nenovēršamo tuvošanos. Vecmāmiņa bija piekususi. Viņa gribēja iet pie miera. Te arī ārsts nekā nevarēja līdzēt. Viņa nu gribēja atpūsties, jo arī te, svešumā, bija daudz grūtu brīžu piedzīvojusi, bet bez kurnēšanas, ar lielu pacietību un lēnprātību viņa prata nest sava likteņa smago nastu, paļaudamās uz Visuvareno, kaut arī slepus sevī lolodama cerību, ka būs lemts atpūsties dzimtenes kapu kalniņā.

Viņa aizmiga mūžības miegā skaistā, saulainā rītā, tikko saulei lēcot . . . Viņa aizmiga laikā, kad dzimtenē zeltojas vēlīns rudens. Viņa aizmiga kā no rudens lapām piekusis bērns. Taisni tā nomirst vecmāmiņa arī grieķu rakstnieka Mirivilja romānā „Dievmāte-Vārava" — kā putns, kas aizmieg, pabāzis galvu zem spārna. Tā arī viņa, mūsu vecmāmiņa, nolika galvu zem Visuvarenā spārna, aizmiegot mūžības miegā . . .

Kad es noliecos, lai noliktu pie viņas rudens ziedus un pēdējo reizi noskūpstītu viņu uz aukstās pieres, tā vien likās, ka nupat viņa atvērs savas vizbuļu zilās acis, uzsmaidīs un teiks: „Labdien, meit! Tu atnāci gan."

Izvadītāju pulciņš bija mazs. Mēs, trīs latvietes — visas viņas „mazmeitiņas", — un grieķu luterāņu draudzes locekļi. Dzirdēju, ka kaimiņienes viņu pieminēja kā vērtīgu sirds cilvēku, dievbijīgu un lēnprātīgu, gaiša humora apveltītu . . .

Mācītājs viņu izvadīja ar īsu, kodolīgu runu, kas arī mums, dzīvajiem, atgādināja, cik nelieli patiesībā esam. Beigās izskanēja Dāvida dziesmas panti „. . . jo tukstoš gadi Tavā priekšā ir kā diena, kas vakar pagājusi . . . kā zāle, kas rītā zaļo un atzeļ un vakarā top plauta un kalst . . ." Jā, mēs esam kā zāle . . . Arī Vecmāmiņa — vai viņa nebija kā smilga no Kurzemes ežmalām, nu sakaltusi Grieķijas karstajā saulē un vējā? Mums atliek tikai vēlēties un lūgt, lai arī mums Dievs dotu viņas skaidro mieru un viņas mūža gadu kuplo skaitu . . .

Ripoja ilkrati. Ripoja ātri. Pārāk ātri, un ar rūgtumu bija jāiedomājas, cik ārkārtīgas steigas pilni šodien ir kļuvuši cilvēki, ka pat uz bērēm viņiem nav laika lēnām braukt. Un arī cik naudas kāri, jo, lai lika vedēji brauktu lēnām, bija īpaši jāsamaksā, bet šie te ar vecmāmiņu skrēja kā paša nelabā apsēsti, kaut esmu redzējusi tāpat Salonikos bēres, kur rati tik tikko kustējās no vietas, bet tās bija bagāto bēres . . .

Bet kas vecmāmiņai vairs par to daļas. Viņu gaidīja kaps liepas priedes pakājē, kas rudens vējos sēri šalks rekviēmu pāri viņas kapa kopiņai un pavasaros stāstīs gāju putniem, ka te dus kāda vecmāmiņa — latviešu vecmāmiņa . . . Kad uzmetu savu smilšu sauju, šis svešās zemes smiltis likās tik nemīlīgas, smagas, raupjas . . .

Un tā nu mēs esam palikušas bez vecmāmiņas kā „trīs priedītes siliņā", bez aizvēja . . . Ik stūrītis vēl ir viņas tuvuma pilns. Lūkojos uz viņas zelta laulības gredzenu, kas stāv uz viņas mazmeitiņas galda — Dievs zina, kādu laimīgu, kādu vētrainu un sūru dienu liecinieks. Tam blakus stipri nobružātām un nodzeltējušām lapām guļ Jaunā Derība latviešu valodā . . . Tā nu viņa bija Dieva ceļu staigātāja. Un viņa ir aizgājusi uz Viņa pagalmiem, bet mums te vēl liekas, ka nupat, nupat atvērsies durvis, un viņa ienāks mūs cienāt ar garšīgo, latvisko skābputru, jo viņa zināja, ka to ļoti mīlu . . .

Mīļā vecmāmiņ, lai Tev viegla smiltis — svešajā zemē. Mēs satiksimies kādreiz — cerēsim — Viņa pagalmos!

Draugi, ceru, ka arī jūs vēlat to pašu.

Jūs mīļi sveicinot,

Vidzemniece.

Arturs Voitkus

LUPATLASIS

ZIEMASSVĒTKU HUMORESKA

Aiz loga mirdzēja atvasaras zeltītā diena, iesviezdama daļu sava prieka arī lietiškajās biroja telpās, kur lielā, neglītā istabā garās rindās pie papīriem apkrautiem galdiem sēdēja vesels bars gan jaunāku, gan vecāku sieviešu. Izņemot divas, kas katra sēdēja telpas savā galā, visām pārējām priekšā bija arī rakstāmmašīnas, un viņu darba galdi bija mazāki.

Vecākā, kas sēdēja tuvāk iejai, ap pulksten desmitiem piecēlās un pārsoļoja telpai līdz pretējās sienas galdam. Viņas gaita bija mazliet lodzīga, un abas rokas viņa bija pasniegusi uz priekšu un saspiedusi kopā, it kā delnās nestu ne papīra lapu, bet ūdeni, ko tikko pasmēlusi avotā un tagad nes ceļa biedram.

„Iveta," viņa uzrunāja jaunāko darba biedreni, nolikdama nesto papīru viņas priekšā un pamādama galvu uz durvju pusi, aiz kurām atradās nodaļas vadītāja kabinets, „vai — ē — esi jau redzējusi? Lasi — tas viņa dzīves apraksts. Tikko dabūju."

„Vēl nav rādījies."

„Nesaprotu, kāpēc tāda steiga? Vakar no rīta vēl viss pa vecam un mierīgi, tad uzreiz tādas pārmaiņas: vecais projām uz provinci —"

„Paaugstinājums," Iveta iesprauda.

„Labi, paaugstinājums. Bet kāpēc viss tik noslēpumaini? Kāpēc tādā steigā? Šodien — ē — viņa jau prom, un jaunais vietā. Un kāpēc no citurienes? Kāpēc ne kāds no pašu nodaļas?"

„Bez šaubām," Iveta lasīja atnesto papīru, „tas ir netaisni. [illegible] kārta. Tu esi nodaļas vecākā darbvede."

„Hm . . . nu jā . . . kā to ņem . . . Es? Kāpēc es? Tikpat labi varēja arī tevi . . . Tev ir vajadzīgā izglītība un arī izdiena. Bet kas šis? Lasi pati: trīsdesmit gadu —"

„Man ir tikai divdesmit pieci," Iveta nepacēla galvu.

„Labi. Bet tu esi sieviete. — Kas ir vīrietim trīsdesmit gadu? Un tad — tikai pagājušajā gadā sācis strādāt mūsu sabiedrībā. Pie tam — provincē. Ko tāds zinās par mūsu darba kārtību, ieražām un — e — vispāri, — Ko? Ko tu teici?"

„Neko," Iveta pacēla acis no lasāmā, „gaidīsim un redzēsim. Pēc visām pazīmēm spriežot, viņam jābūt kabinetā. Visu dienu viņš tur viens pats arī neiztures — reiz viņam būs jānāk ārā, un tad jau redzēsim"

„Ko redzēsim?"

„Vispirms — viņu. Šo noslēpumaino kungu Viktoru Braunu, trīsdesmit gadu vecu, neprecētu, jauniecelto Stara elektrisko piederumu fabrikas pasūtinājumu daļas vadītāju, kas pie tam vēl beidzis tirdzniecības zinātņu fakultāti, un kas nepiedodamā veidā tev, biroja vecākai darbvedei, Lonorai Vinterei aizsteidzies garām. Redzēsim un — pārbaudīsim."

„Un tev nav iebildumu, ka viņš iesēdies vadītāja krēslā, kas īstenībā pienācās vai nu man vai tev?"

Ivetas acis uzdzirkstīja.

„To es neesmu teikusi. Bet to tu vari ticēt — ja nodaļā ir kāda, kas par to gādās, lai kunga Viktora Brauna mūžs šeit nebūtu pastaigas gājiens pa gludi pļautu mauriņu, tad —"

Tālāk viņa netika — uz galda iedegās signālspuldze, aicinādama priekšnieka darbistabā. Gados ierastā kustībā Iveta atbīdīja krēslu un piecēlās. Agrākais daļas vadītājs necieta kavēšanās — pat zvērinātajai kalkulātorei Ivetai Sarmai šai ziņā nebija vairāk tiesību kā pārējām, kas ar viņu strādāja vienā telpā.

Tad viņa attapās un atkal apsēdās.

„Nekauņa! Pus dienu nav licies par mums ne zinis, un tad ar zvanu aicinās pie sevis! Un kāpēc mani? Kāpēc ne tevi? — Vispirms viņam jāiepazīstas ar nodaļas administrātīvo personālu, tad tikai ar tehniskajiem darbiniekiem!"

Lonora pagriezās atpakaļ uz sava galda pusi.

„Mn . . . nu jā . . ē , , , es tad nu atkal iešu . . . diezgan daudz darāmā . . ."

Viņas balss tomēr nepārliecināja. Drīzāk likās, ka viņa steidzas atpakaļ, no kaut kā bīdamās. Piemēram, ka kādas durvis negaidot varētu atvērties un tajā parādīties jaunā direktora stāvs.

Uz Ivetas galda signālspuldze nepacietīgi uzzibsnīja vairākas reizes no vietas. Nopūzdamās viņa piecēlās un gāja — Lonoras straujā atkāpšanās rādīja, ka viņa bija viena.

Aiz plata galda, kur agrāk sēdēja iesirmais nodaļas vadītājs, kas pirms trim gadiem Ivetu bija pieņēmis darbā, rēgojās tukšs krēsls. Jaunais krēsla īpašnieks bija nostājies galdam blakus.

„Iveta Sarmas jaunkundze?"

Svešā acis raudzījās mierīgi, drusku kā no augšas — viņš bija labu galvas tiesu lielāks par Ivetu — un roka bija pastiepta sveicienam.

„Sarma," Iveta apstiprināja. Tad viņa piebilda: „Bet vai jūs neesat pārskatījies? Vai nevēlējāties vispirms redzēt Vinteres jaunkundzi? Viņa ir nodaļas vecākā darbvede."

„Nedomāju, ka būtu pārskatījies," Brauns norādīja Ivetai krēslu, pats atmezdamies uz galda malas, „mani paaugstināja un pārcēla uz šejieni tāpēc, ka manas darba metodes neierastas — bet veiksmīgas. Gribu tā arī šeit turpināt — darīt citādi kā parasts. — Jūs manu dzīves aprakstu lasījāt?"

Iveta sastostījās — par Lonoras pienesto lapu viņa bija domājusi, ka tā iegūta pa aplinkus ceļiem.

„M - n - jā . . . jā un nē."

„Kā tā — jā un nē?" Brauns jautāja, mazliet pasmīnēdams. „Es taču šorīt to aizsūtīju Vinteres jaunkundzei. Viņai ir pāri četrdesmitiem, viņa ir neprecēta — vai tiešām viņa būtu spējusi saglabāt ziņas, kuras nav noliegts izpaust?"

Ivetai pierē uzziedēja sārti plankumi — šis cilvēks bija ne tikai nekaunīgs, bet arī bīstams.

„Katrā ziņā jūs esat vīlies manī, ja domājat, ka kļūšu par tenku pienesēju!"

Viņas balss trīcēja, un pašai nemanot, viņa bija piecēlusies kājās.

„Atkal nepareizi," Brauns smaidīdams uzlika viņai divi pirkstus uz pleca un atspieda atpakaļ krēslā, „sēdiet vien mierīgi. Jūs redzat, kas te papīru un darba. Vispirms gribēju iepazīties ar tiem — un pa to laiku birojs netraucēti varēja iepazīties ar mani. Tad arī tai brīdī, kad stāšos mūsu trīsdesmit divu dāmu priekšā, viņas zinās, ar ko tām darīšana. Kā jūs, Ivetas jaunkundze, domājat: par cik mēs nākamā gada parauga televīzijas B-4-N.-35 uztvērējam varētu samazināt pašizmaksu, ja noietu palielinātu par simts tūkstošiem?"

Pāreja no viena temata otrā bija notikusi tik viegli un nepiespiesti, ka Iveta attapās tikai, kad viņi jau bija iemaldījušies skaitļu un technisku izteicienu labirintā. Kad viņa atstāja priekšnieka darbistabu, viņai bija radusies īpatnējā sajūta, ka kaut kas nav noticis tā, kā viņa bija gribējusi un iecerējusi, bet ka arī tā bija labi, kā viss bija noticis.

Katrā ziņā, kad darba biedrenes — stenografistes un mašīnrakstītājas — viņu sagaidīja ar jautājumu pilnām sejām, viņa tām uzsmaidīja kā kādreiz bērnībā, kad nāca mājās ar labu skolas liecību somā, un māte jau pie durvīm sagaidīja ar jautājumu: nu, kā gāja?

Viņi saderinājās īsi pirms Ziemassvētkiem. Patiesībā to par saderināšanos nevarēja saukt, jo vienīgais, ko Iveta uz Viktora bildinājumu atbildēja, bija: redzēsim . . .

Bet Viktors to uzskatīja par drošu jā-vārdu un attiecīgi rīkojās: satiekoties ar svešiem, viņš Ivetu iepazīstināja:

„Mana līgava."

Nebija šaubu — uz savu līgavu viņš bija lepns.

„Kad jums būs kāzas?" Lonora gribēja zināt. Kopš Viktors viņu bija atzinis par neierobežotu biroja valdnieci, viņa bija pilnīgi un nešaubīgi visās lietās viņa pusē.

„Līdz kāzām vēl tālu," Iveta domīgi atbildēja, „kad man bija tikai divdesmit gadu, man likās, ka visas izdevības apprecēties jau aizlaistas garām, un ka jātveŗ pirmais, kas paskatīsies uz manu pusi. Šodien — šodien redzu, ka laika vēl diezgan."

„Uz ko tu gaidi? Viktors tevi gatavs precēt kaut šodien."

„Es viņu nepazīstu. Pāris mēnešos nevar iepazīt cilvēku, lai varētu uzdrošināties ar viņu dzīvot visu mūžu kopā."

„Apprecēsies — tad būs laika diezgan iepazīties," Lonora steidzināja ar īstu vecas meitas dedzību," ko tu viņā gribi iepazīt?"

„Viņa raksturu. Kaut vai to, ka viņš nav netīrīgs, ka mūsu gaumes daudz maz saskan, ka nav skops. Ko es, piemēram, darītu, ja viņš izrādītos privātā dzīvē tikpat sīkumains burta kalps kā birojā?"

„Te viņam tādam jābūt!" Lonora aizstāvēja, „ja birojā atlaidīs grožus vaļīgāk — kas te notiks?!"

„Bet ikdienas sadzīvē sīkumains pedants ir neciešams," Iveta nepadevās, „tāpat skops cilvēks — vai esi ievērojusi, ko viņš dara ar sviestmaižu papīriem? Viņš to saloka un iebāž kabatā!"

„Neticami," Lonora šaubījās.

„Pati esmu redzējusi!" Iveta apliecināja.

„Un tomēr neticami. Viņš liekas tik — e — tik jauks, tik sirsnīgs un izpalīdzīgs. Vakar pat — uz ziedojumu saraksta viņam bija lielākais ieraksts."

Kāds ienesa jaunu darbu, un saruna pārtrūka.

Tās pašas dienas vakarā īsi pirms darba beigām Viktors Ivetu aicināja savā kabinetā.

„Iveta," viņš teica, „vai esi ievērojusi, cik mēs jau tuvu Ziemassvētkiem? Ziemassvētkos es vēlētos mūsu kāzas. Ko tu par to saki?"

„Tu tiešām domā, ka mēs saderam? Tās nedaudzās reizes, ko esam pavadījuši kopā, nepietiek, lai zinātu, vai tiešām viens otru mīlam.

„Bet Iveta!" Viktors viņu pievilka sev klāt, atlieca tās galvu un uzspieda siltu, dziļu skūpstu tās lūpām: īsu mirkli Iveta viņa skāvienam it kā pretojās, bet tad padevās un skūpstu atbildēja.

„Nu?" pēc brīža Viktors smaidīdams skatījās, kā viņa kārtoja sev matus. „Tu vēl nezini, vai mēs viens otru mīlam?"

Iveta nosarka, tad pacēla galvu un skaidru skatu ieraudzī jās Viktora sejā.

„Es tevi mīlu. Es mīlu būt ar tevi kopā, es mīlu tavus skūpstus, bet es nezinu vai es tevi mīlu pietiekami, lai neredzētu arī tava rakstura vājības."

Viktors aizsmēķēja cigareti.

„Vājības? Kādas vājības?"

Iveta pasmaidīja.

„Tev tādu nav?"

„Kā ne . . ." Viktors neveikli pagrozījās, „protams — ir. Kam nav vājību? Bet ja tu runā par manām un saki, ka tās varētu būt šķērslis mūsu laulībai — vai tad nebūtu pareizāk, ja tu tās nosauktu vārdā?"

(Nobeigums sekos)

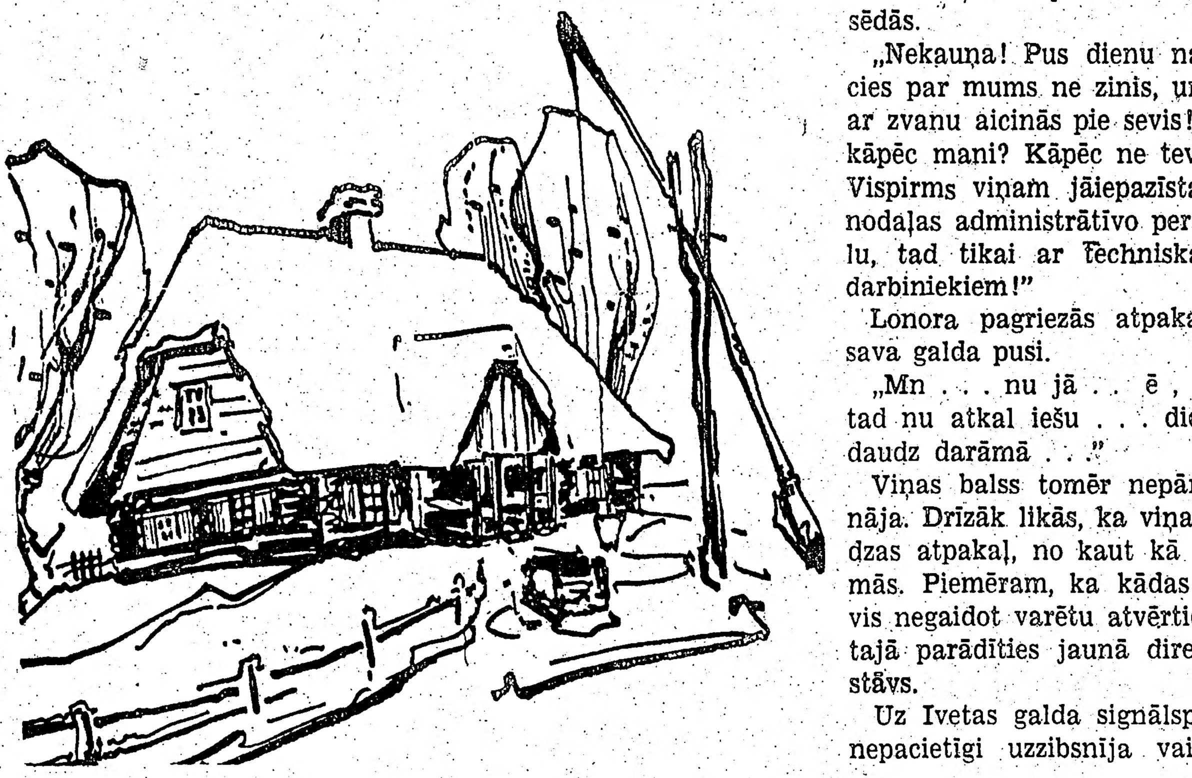

ATBILDES

1. rakstījusi Indra Gubiņa,
2. — Zeltīte Avotiņa,
3. — Austra Dāle,
4. — Zinaīda Lazda,
5. — Paulīna Bārda,
6. — Elīna Zālīte,
7. — Aida Niedra,
8. — Irma Skābarde,
9. — Ingrida Vīksna,
10. — Elza Ķezbere.

KĀDS CITS

(Pārnesums no 9. lpp.)

Nezinādama, ko uz to atbildēt, Zelmiņa cieta klusu.

Bet, likās, Koša tēvs nekādu atbildi no viņas arī nesagaidīja.

— Un tad, lūk, tur ir meitēns, drusku mazāks par tevi un vēl divi citi, vēl mazāki, — viņš runāja arvien tālāk. — Un šodien es atnāku, bet viņa pati tikko atrāpusies mājās no darba, elso, gaida vēl bērnu. Bet mājās nekārtība, netīrība, bērni nosmērējušies, neapkopti, kliedz, ka gribot ēst. Atnāk šis. Atkal iereibis. Meita šim — tā un tā — neģēlis, dzērājs un visādi, bet šis ar dūri pa galdu un kliedz, meita šim pretim, bet bērni, to dzirdot, brēc vēl skaļāk. Nevarēju izturēt — iespiedu viņai rokā visu naudu, kas man bija. Paskatījās uz naudu, tad uz mani un apraudājās, apprasījās, vai man pašam arī kas palicis? Kur nu palicis, visu atdevu. Bet viņai neteicu. Un mājās man arī nekā nav. Pieteica jau, lai nekā nepērkot, bet lai svētkos uz katru maltīti nākot pie viņiem, paēdīšot, padzīvošoties ar bērniem, aprunāšoties un pavadīšot svētkus ģimenē, jo vīrs viņai apsolījis visu algu — svēti apsolījis. Bet — nekā. Teicu jau nometnē, lai neiet pie tāda, jau tur dzēra un dauzījās ar sieviešiem, bet šī — tas tikai, kamēr neesot precējies. Nu un tagad? Kas tad tagad iznāca? — Koša tēvs kaut kam jautāja, neievērodams meiteni, kas gāja viņam līdzi, kāri uztverdama katru viņa vārdu, jo, nespēdama visu pilnīgi aptvert, Zelmiņa tai pašā laikā ļoti labi saprata, ka vecais vīrs runāja par postu, kas valdīja pasaulē un kuņa izstrāvojumus viņa, klausoties līdzīgās sarunās, jau bija izjutusi. Nesaprotami un reizē mocoši uztraucoši, tie bija radījuši viņā priekšstatu par kādu tumšu un kļūmīgu spēku, kas apdraudēja cilvēkus, tīkodams tos pārvērst tikpat tumšus un kļūmīgus, kāds tas bija pats.

— Un kurp tad tu tagad ej, Koša tēv? — viņa jautāja, redzot, ka vecais vīrs bija apstājies.

— Tepat vien — pats uz savām mājām. Es te dzīvoju, — Koša tēvs atbildēja. Es te esmu par sētnieku, jau kopš pāris nedēļām un dzīvoju tur tai istabiņā, — viņš norādīja uz kādām durvīm, kuņas atvēris, viņš ieslēdza pat elektrību. Un tās tumšajā gaismā viņa seja Zelmiņai likās esam ļoti bēdīga.

— Vai jums te nepatīk, Koša tēv? — Zelmiņa jautāja.

— Kāpēc lai man te nepatiktu? — Koša tēvs atjautāja pretim. — Istabiņa ir silta un laba, būtu tikai kaut kas ko ieēst, — viņš nopūtās, un Zelmiņai likās, it kā Koša tēva bēdīgajā sejā pavīdēja izsalkums!

Zelmiņa pati bija jau piedzīvojusi izsalkumu un pat badu, bet Koša tēva stāsta ietekmē viņa to šai mirklī bija pilnīgi piemirsusi. Plaši ieplēstām acīm viņa raudzījās tā bēdīgajā, izsalkušajā sejā, jo viņa bija pārliecināta, ka tas pats tumšais, kļūmīgais spēks, kas valdīja viņa meitas ģimenē, bija tagad piemeklējis arī pašu Koša tēvu, iedzīdams viņu badā pašā Ziemassvētku vakarā.

Manas mājas atrodas tieši pretim pāri ielai, vajadzētu aizskriet un iznest viņam kaut ko no tā, kas man ir, lai viņš varētu ieēst, — Zelmiņa nodomāja, bet jau nākamajā acumirklī viņa šo domu atmeta.

— Nē, tā nevar, — viņa sev teica. — Koša tēvs taču nav nekāds ubags, kam var iznest kaut ko un uz sliekšņa pasniegt. Viņš var apvainoties, — viņa nodomāja.

Vienu mirkli viņas domas, pašaudamies sāņš, ne bez labpatikas apstājās pie viņas pašas panākumiem Dženas kundzes saimniecībā, un tai pašā brīdī viņai ienāca prātā izeja, kas viņai likās esam brīnišķīga.

— Lūdzu, Koša tēv, atnāciet pie manis kā mans viesis, — viņa teica, mazliet aizelsdamās.

— Pie tevis ciemā? Ko tu teiksi? — Koša tēvs likās esam visai izbrīnījies.

— Jā, kāpēc ne? Viņi, aizbraukdami, atstāja man ļoti lielu kūkas gabalu un arī šķiņķi, un — viņa taisījās jau uzskaitīt visu, kas tai bija, bet aprāvās, domādama, ka tas nav pieklājīgi.

— Kā? Aizbraukdami? Tad tu mājās patlaban esi gluži viena? — Koša tēvs jautāja.

— Jā, gluži viena, — Zelmiņa apstiprināja. — Bet tas nekas. Es . . . es jau pati zinu visu, kas jādara, — viņa steidzīgi piebilda.

— Nē, nē, tas nu neiet, — Koša tēvs vilcinādamies teica, bet, likās, izsalkums ņems virsroku, jo viņš, padomājis, pēkšņi piebilda: — Uz kādiem pāris acumirkļiem es, varbūt, —

— Jā, jā, Koša tēv, lūdzu, lūdzu, — Zelmiņa iesaucās. — Te, Koša tēv, iesim tagad pāri ielai, — viņa, mazliet pa priekšu steigdamās, teica. Un te, lūk, Koša tēv, te, lūk, jāuzmanās, te ir nedaudz kāpņu uz leju, — viņa paskaidroja, redzot, ka Koša tēvs piesardzīgi iet, kā viņa saka. — Un te nu būs kāpnes uz augšu līdz pat mūsu durvīm. Te nav gaismas, jo spuldze izdegusi, un Dženas kundze teica, ka ielikšot to vēlāk tāpēc, ka šovakar te tā kā tā neviens nestaigāšot, — viņa runāja.

— Cik labi, ka es protu uzklāt vakariņu galdu kā nākās, — viņa tai pašā laikā domāja, iedama Koša tēvam pa priekšu.

Kad Koša tēvs beidzot bija pieveicis daudzās tumšās kāpnes un viņi bija iegājuši dzīvoklī, Zelmiņa līksmi aizdedzināja visas spuldzes un ievedusi Koša tēvu savā istabā, lūdza viņu apsēsties uz sava vienīgā krēsla.

— Paldies, meit, paldies, bet kur tad tu pati sēdēsi? — Koša tēvs jautāja.

— Es atnesīšu sev otru krēslu no blakus istabas, — Zelmiņa atbildēja — un jau viņa bija klāt ar to.

— Un tagad, Košas tēv, lūdzu, uzgaidiet mazliet, tūlīt viss būs gatavs. — viņa teica, sākdama rīkoties taisni tā, kā Dženas kundze viņu bija mācījusi un cenzdamās visu izpildīt ātri un uzmanīgi.

Un īsā laikā Zelmiņas palielais un tiešām glītais galds bija kā nākās uzklāts un vakariņas uz tā noliktas. Bet, apsēzdamās Koša tēvam pretim un pasniegdama (kā viņa to bija redzējusi Dženas kundzi darām) viņam ēdamo un dzeramo, Zelmiņa pēkšņi nodomāja: — Cik savādi, Koša tēva seja tagad izskatās pavisam citāda nekā agrāk. Cik mirdzošas ir kļuvušas viņa acis — kā zvaigznes, — viņa brīnījās. Un vēl un vēl Zelmiņa cienāja savu vēlo viesi un arvien gaišāks pārvērtās brīnišķīgais mirdzums Koša tēva acīs, līdz Zelmiņai sāka likties, it kā gaišums izstarotu ne vien no viņa acīm, bet arī no visas viņa sejas, no katras tās grumbiņas. Un sajuzdama, ka viņas nemierīgā sirds klūst arvien vieglāka un laimīgāka, Zelmiņa baidījās tikai vienu — ka Koša tēvs varētu piecelties un aiziet.

Un pēc kāda laika šis mirklis pienāca.

— Paldies tev, meit, bet nu man ir jāiet, — viņš teica, no krēsla pieceldamies un lēnām uz durvīm iedams.

Kājās uzlēkusi, Zelmiņa gāja viņu vadīt.

— Te būs kāpnes uz leju, Koša tēv, un te atkal uz augšu un tad uz āru, — viņa teica un viņas balss atkal skanēja mazliet aizelsusies.

— Jā, jā, Zelmiņ, meitiņ, — paldies tev, ka paēdināji mani, vecu vīru. Bet tagad ej vien augšā, — Koša tēvs teica un ne reizes uz viņu neatskatījies, viņš sāka iet prom.

Mirkli pastāvējusi, Zelmiņa atgriezās dzīvoklī. Bet, tikko priekšnamā iegājusi, viņa sajuta, ka visapkārt bija notikusi kāda mīklaina pārmaiņa. Šis dīvainās sajūtas pārņemta, viņa skriešus devās pāri priekšnamam uz savu istabu, bet, durvis atvērusi, viņa, visa nodrebēdama, palika nekustīgi stāvam, jo uz viņas galda, maigajā sveču gaismā mirdzēdama, stāvēja maza, zaļa eglīte.

— Ak Dievs, cik tā brīnišķīga! — Zelmiņa beidzot dziļā sajūsmā iesaucās. — Bet pa kuņu laiku tad viņš man to eglīti te būs nolicis, — viņa pēkšņi attapās. — Bet tad taču viņam nevajadzēja iet projām. Viņam vajadzēja palikt tepat, kopā ar mani, — viņa sev teica. Un, ātri izšķirdamās, viņa izsteidzās no istabas un noskrēja pa trepēm lejā, cerībā Koša tēvu vēl panākt. Bet Koša tēvs bija jau aizgājis un iela bija pilnīgi tukša. Mirkli vilcinājusies, Zelmiņa pārskrēja tai pāri un, Koša tēva istabas durvis atradusi, iesteidzās viņa istabā. Un tur jau viņš arī sēdēja, vecs un saguris, un viņa pelēkajā sejā nebija vairs ne vēsts no kāda mirdzuma.

— Nu, un ko tad tu — viņš pagrieza uz Zelmiņas pusi savu nogurušo skatienu. — Ko tad tu teiksi? —

— Es, Koša tēv, atnācu, lai pateiktos jums par skaisto eglīti, — viņa teica. Viņa gribēja vēl ko teikt, bet vārdi kaut kā iestrēga tai kaklā.

— Par kādu eglīti? — Koša tēvs sarauca uzacis.

— Par to, ko jūs man nolikāt uz galda. —

— Ej nu ej, meit, es taču nekādas eglītes šovakar ne acīs neesmu redzējis, — vecais vīrs gurdi teica. — Tu te kaut ko muldi. Ej, labāk, un liecies gulēt, — viņš teica, noliekdamies un sākdams noaut kājas.

Nesaprašanā Zelmiņa apgriezās un skrēja uz mājām. Un tiešām, savā istabā iesteigusies, viņa eglītes tajā vairs neatrada.

— Bet tā taču te bija, bija! — viņa asarām acīs iesaucās.

Un tikko viņa bija šos vārdus izteikusi, kad viņai nāsīs iesitās spēcīga skuju smarža un viņa ievēroja, ka istabas gaiss bija pilns gaiša mirdzuma.

— Kāds cits, kāds cits būs man to eglīti nolicis, — viņa skaļi čukstēja.

Nesajūtot ne mazāko šaubu par to, ka tas tiešām tā būs bijis, nedz arī par to, kas tas tāds būs bijis, viņa arvien vairāk ļāvās kādai dīvainai svētlaimības sajūtai, kas visu viņas būti kā uz spārniem cēla pret kādām neredzamām debesīm un kas neizgaisa arī tad, kad viņa, domādama par augsto, gaišo viesi, kas viņu bija apmeklējis, un par tālo, mirdzošo pasauli, no kurienes viņš bija nācis, lai kaut uz mirkli izpildītu viņas kaislīgo Ziemassvētku vēlēšanos, sāka novākt vēlā mielasta paliekas, nedz arī tad, kad to padarījusi, viņa apsēdās uz sava krēsla, kur to, aizmigušu un laimīgi smaidošu, otrā rītā atrada mājenieki, kad tie bija no sava ciema atgriezušies.